

minber-i
AkSa

2021- (1443)

Sayı: 45

www.mirasimiz.org.tr

**“ÖZGÜR KUDÜS
Ütopya Değildir.”**

KUDÜS

İÇİN

*Senin de bir
kumbaran olsun*

BİRİKTİR

İşgal altındaki Kudüs'te
yaşayan ve %86'sı yoksullukla
mücadele eden
Müslüman kardeşlerimize
destek olmak, Mescid-i
Aksa'nın korunmasına ve
Osmanlı eserlerinin ihyası için
katkıda bulunmak amacıyla;
**GELİN HEP BİRLİKTE KUDÜS
İÇİN BİRİKTİRELİM!**

**KUMBARA
TALEPLERİNİZ
İÇİN**

**0212 524 01 01
MİRASİMİZ.ORG.TR**

KUDÜS YAZ
5772 YE SMS
CÖNDER **5** ₺

MİRASİMİZ

 / mirasimiz

KUDÜS'ÜN ÖZGÜRLÜĞÜ YOLU

Hak ve batıl mücadelesi dünya kurulduğundan beri var olan ve kıyamete kadar da sürececek olan bir mücadeledir. Bu mücadelede Hak yolunda olanların her zaman güçlü olduklarını, batıl yolunda olanların da her zaman zayıf olduklarını görmekteyiz. Hz. Yusuf Aleyhisselam'ın kıssası buna güzel bir örnektir. Bu kıssada Züleyha, Hz. Yusuf Aleyhisselam'dan faydalanmak için kapıları kapattığında Kurân'ın ifadesine göre kapılar kilitli olmasına rağmen her ikisi de kapıya koşmaya başladı. Kapının kilitli olduğunu ve açılmayacağını bildiği halde Yusuf Aleyhisselam kapıya koştu. Kurtulmak için elinden geleni yapmaya çalıştı. İşte budur hak yolunda koşmak, mücadelede azimli olmak.

Biz sebepleri yapmakla mükellefiz. Netice Allah'ın elindedir. Diğer taraftan Züleyha, o da kapıya koşmuştu. Kapının kapalı ve kilitli olduğundan emin olmasına rağmen kapıyı bizzat kendisinin kapatıp kilitlemesine rağmen o da kapıya koşmuştu. Fakat yanlış yolda olanlar batıl yolda olanlar korku ve panik içinde oldukları için her zaman mantıksız ve yanlış hareket ederler.

Hak yolunda sabit adımlarla yürümek kendi içinde zor olmasına rağmen Allah (Celle Celaluhu) o yolu ona kolaylaştırır. Batıl yol ise; kolay gibi görünse de korku ve panik doludur.

Kudüs'ün ve Mescid-i Aksâ'nın kurtuluşuna, özgürlüğüne giden yol Hak yoludur ve bizim yolumuzdur. Rabbim bu yolda attığımız sabit adımlar sayesinde bizleri güçlendirsın, kurtuluşumuza vesile eylesin. Yine bu yolda atılan adımlar sayesinde de Kudüs'ü güçlendirsın, Kudüs-ü Şerif ve Mübarek Mescid-i Aksâ'nın kurtuluşuna vesile olsun inşallah.

Muhammet Demirci
Mirasımız Derneği Genel Başkanı

Mirasımız Derneği
İmtiyaz Sahibi
Muhammet Demirci

Genel Yayın Yönetmeni
Abdullah Akçay

Yayın Koordinatörü
İbrahim Ethem Ayaz

Editör
Elçin Esin

Grafik Tasarım
Design Monsters

Yayın Kurulu
Abdullah Akçay
İbrahim Ethem Ayaz
Suna Durmaz
Şeyma Çiçek
Gülşah Ertay
Elçin Esin

Baskı
Mürekkep Reklam ve Matbaacılık
Sanayi Ticaret Ltd. Şti
Tel: 0212 531 80 48

İletişim
Tel: (0212) 524 01 01
www.mirasimiz.org.tr
Akşemsettin Mh. Halıcılar Cd. No.12, 34080
Fatih / İstanbul / Türkiye
Mirasımız Derneğinin Hediyesidir.

İÇİNDEKİLER

04

DENEME

ABDULLAH AKÇAY
TEBLİĞ VE TEMSİL

06

HABER
NİHAT TOPCU

2021 KUDÜS RAPORU
/ MESCİD-İ AKSÂ
KUŞATILIYOR

10

DOSYA

MERYEM SEVENCAN
BİR ACİB ANALOJİ:
WERTHER, MURAT KEKİLİ
VE HOLOKOST

12

KİTAP TANITIMI

GÜLŞAH ERTAY
KÂTİBİNİN GÖZÜNDEN
SULTAN SALÂHADDİN EYYÜBİ

14

DOSYA

AHMET DURMAZ
KURÂN'DA HABER

22

FAALİYET

ÖZGE LEKESİZEL / ÂİŞE İRHAN
"KUDÜS KALBİMDE
HADİSLER EZBERİMDE"
BEYTÜLMAKDİS HADİS EZBERİ
YARIŞMASI ÜZERİNE NOTLAR

18
HABER-ANALİZ
ABDULKADİR TOK

TÜRKİYE-FİLİSTİN
GÜVENLİK İŞ BİRLİĞİ
ANTLAŞMASI

24

RÖPORTAJ

PROF. DR.
SÜLEYMAN KIZILTOPRAK
İLE RÖPORTAJ

"TÜRKLERİN KUDÜS'LE OLAN
BAĞI BİN YILDAN FAZLADIR"

28

BİYOGRAFI
ŞENAY ŞEKER

MISIR FATİHİ:
DAHİ KOMUTAN
AMR BİN AS (RA)

36

DOSYA

ZEYNEP KAYA
MEDİNE DÖNEMİ
HABERLEŞMEDE
MEKTUP

38

ŞİİR -POETİKA

SUNA DURMAZ
VATANINA ÂŞIK
BİR ŞAİR:
MAHMUD DERVİŞ

44

DOSYA

AYŞE DİLARA KOÇYİĞİT
VAHİY HABERCİSİ
CEBRAİL (AS)

48

DENEME

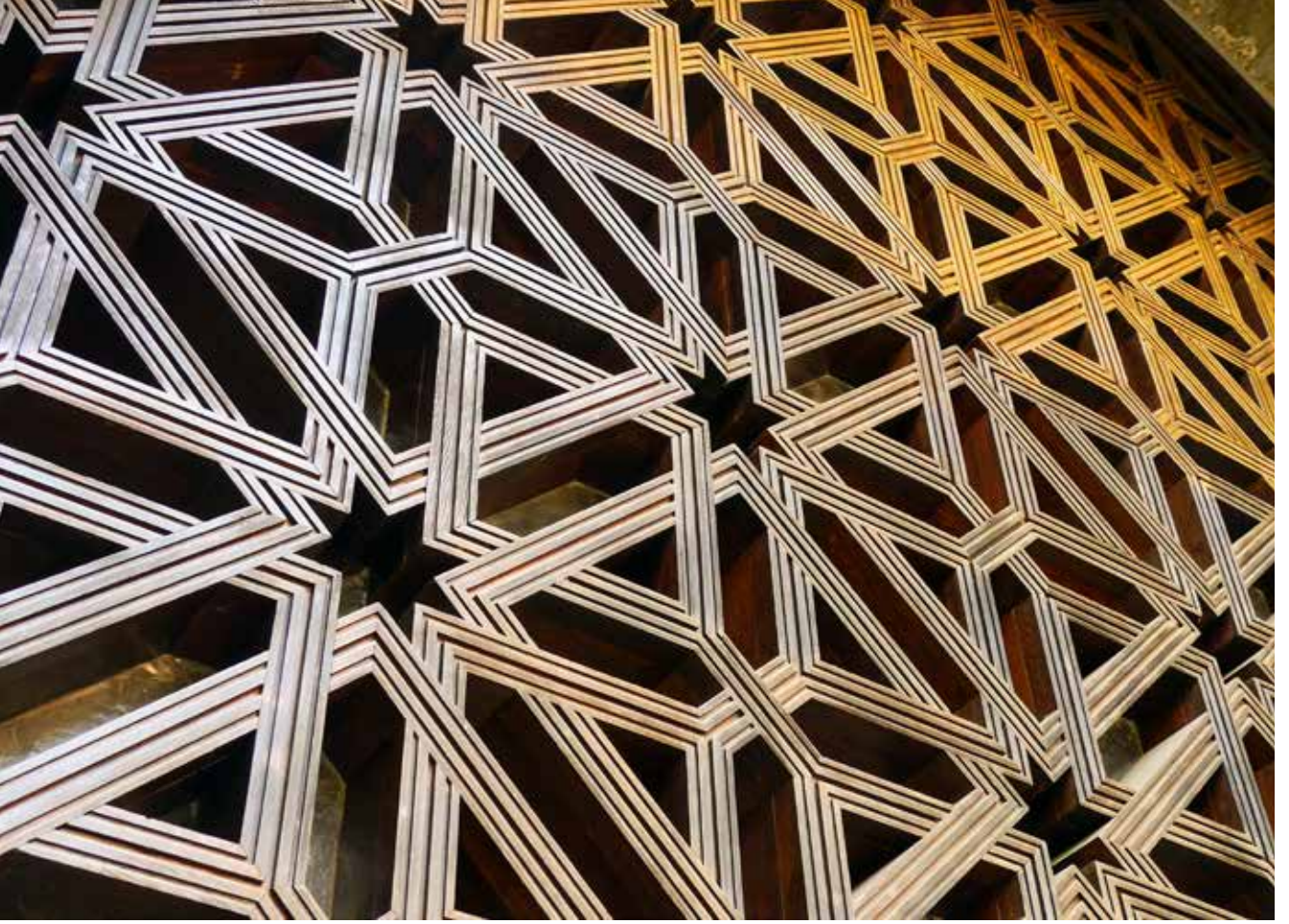
ŞEYMA BATUR
"SÖYLE BAKALIM
KÜÇÜĞÜM,
BÜYÜYÜNCE NE
OLMAK İSTİYORSUN
SEN?"

56

HABER

NİHAT TOPCU
38 ÜLKEDEN
206 KARİKATÜRİST,
"ÖZGÜR KUDÜS"
İÇİN ÇİZDİ.

TEBLİĞ VE TEMSİL

Abdullah Akçay

Biz Müslümanız Elhamdülillah. Şuurlu bir Müslüman olarak da inandığımız gibi yaşamamızın mücadelesini veriyoruz. Vermiş olduğumuz mücadele sadece kendimizin kurtuluşu değil, aynı zamanda tüm insanlığın kurtuluşuna vesile olacak İslam'ın yaşanması ve yaşatılması mücadelesidir. Bu

kutsal mücadelede örnek aldığımız, en başta rehberimiz, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (sallallahualeyhiveselam), sonra da bizzat O'ndan öğrendiklerini yaşamaya çalışan sahabe efendilerimizdir. İslam âlimleri bir şeyin tam olarak uygulanmasına örnek verirken genelde "Sahabe kıvamında olmak" tabirini kullanırlar. Sahabe

efendilerimiz Peygamber Efendimiz'i (sallallahualeyhiveselam) gören, sohbetinde bulunan örnek Müslümanlardı. Peygamber Efendimiz (sallallahualeyhiveselam), **"Benim ashabım gökteki yıldızlar gibidir. Hangisine tutunursanız felaha erersiniz."**⁽¹⁾ buyurarak her bir sahabenin farklı özellikleri ile kendisini örnek alacak kişilerin kurtuluşuna vesile ola-

caklarını müjdelemiştir. Sahabelerin en büyük özelliği ise sağlam bir imana sahip olmaları ve imanlarının gereği olan amelleri ihsan kıvamında (Allah'ı görüyormuş gibi, hakkıyla) yapmaları idi. Yani o mübarek insanlar tebliğ ettikleri davalarını yaşayarak temsil ediyorlardı. O mukaddes dava onların vücudunda adeta şekle bürünüyordu.

Peygamber Efendimiz'in (sallallahualeyhivesellem) vefatından sonra tabiidinden (Peygamberimizi görmeyen ama peygamberi gören sahabeleri gören ikinci kuşak Müslümanlar) bir genç Müslüman, Hz. Aişe radiyallahu anha'ya gelerek O'na, *"Bana Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'in ahlâkını (yaşayışını) anlatır mısın?"* dedi. Hz. Aişe annemiz, *"Peygamberin ahlâkı (yaşayışı), Kuran'dan ibarettiler." cevabını verdi.*⁽²⁾

Yani Peygamberimiz aleyhisselam, yaşayan Kur'an'dı denilebilir. Sahabeler de Peygamber Efendimiz'i (sallallahualeyhivesellem) bizzat örnek alan O'nun gibi, tebliğ ettikleri davalarını anlatmaktan daha çok yaşayarak temsil etmiş ve bize en güzel şekilde örnek olmuşlardır. Bizim Müslümanlar olarak bir tebliğ görevimiz, bir de tebliğ ettiklerimizi temsil etme gibi bir zorunluluğumuz vardır. Nitekim Asr Suresi'nde emredildiği gibi vazifemiz önce sağlam bir imana sahip olmak, sonra da tüm insanlığı İslâm'a davet etmektir. Çünkü yaradılış gayesi, yaratanını tanımak olan insanın kendisini yaratana iman etmiyorsa, onun yaptığı hiçbir iyilik onu kurtarmaz, o kişi mutlaka hüsrandır.

İmandan sonra yapacağımız tebliğde ikinci adım ise, inananlara Salih amelî tavsiye etmektir. Çünkü iman, amel etmeyi gerektirir. *"İmansız amel olmaz, amelsiz iman kalmaz!"* Ama nasıl bir amel? Hz. Peygamber'in (sallallahualeyhivesellem) gösterdiği, sahabe efendilerimizin yaşayarak bize örnek olduğu gibi bir amel. Salih amel, şahsa göre değil; Kitap ve sünnete göre olan, ihsan kıvamında, en güzel şekilde bir amel olmalıdır.

İslami tebliğde üçüncü adımımız hakkı tavsiye etmektir. Hak; zamana ve mekâna bağlı olmaksızın mutlak doğru demektir. Doğru zamana göre değişir ama hak değişmez mutlak doğrudur. Bâtıl ise zamana ve mekâna bağlı olmaksızın her zaman yanlış demektir. Hakkı tavsiyenin en büyük şekli ise

İslami tebliğde üçüncü adımımız hakkı tavsiye etmektir. Hak; zamana ve mekâna bağlı olmaksızın mutlak doğru demektir. Doğru zamana göre değişir ama hak değişmez mutlak doğrudur. Bâtıl ise zamana ve mekâna bağlı olmaksızın her zaman yanlış demektir. Hakkı tavsiyenin en büyük şekli ise sadece anlatmak değil aynı zamanda yaşayarak örnek olmak, tebliğ ettiklerimizi temsil etmektir.

sadece anlatmak değil aynı zamanda yaşayarak örnek olmak, tebliğ ettiklerimizi temsil etmektir.

Günümüzde İslâm'ı çok iyi anlatan hatiplerimiz var. Binlerce camilerimiz, sayıları yüzün üzerinde ilahiyat fakültelerimiz yine binleri bulan imam hatip okullarımız, dini hassasiyeti olan sivil toplum kuruluşları ve benzeri birçok dini kurumlarımız var. Bütün bunlarda, görevli olan, okuyan, okutan sayıları belki de milyonu geçen dini tebliğ ve temsil makamında olan insanımız var. O halde neden evimize, sokağımıza, okullarımıza, işimize ve benzeri kurum ve kuruluşlarımıza İslami anlayışı hâkim kılamıyoruz? Esas üzerinde durmamız gereken nokta burasıdır. Gerek bu tür kurum ve kuruluşlarda görevli olanlar gerekse fert olarak biz Müslümanların en büyük sorunu tebliğ ettiklerimizi hakkıyla temsil edememektir. Yani hal ve hareketlerimizle

örnek Müslümanları oluşturamadığımız için (istisnalar kaideyi bozmaz) bir kısım insanlar dinden soğudular, hattâ Müslümanlardan kaçır hale geldiler, ateizm ve deizm her geçen gün artmaya başladı. Davranışlarımızla, hal ve hareketlerimizle artık insanlara etki edemez, onlara örnek olamaz hale geldik. Özellikle makam sahibi Müslümanlar, dinin emir ve yasaklarını hayatlarına uygulamadıkları için topluma yön verebilen veya vermesi gereken Müslüman şahsiyetler toplum üzerindeki etki gücünü, örnekliliğini kaybeder hale geldi. Çünkü toplumun büyük çoğunluğu artık sözlere değil, davranışlara bakıyor. İnsanlara, hakkı, hukuku, adaleti, erdemli olmayı öğütleyip, yalanın, israfın, faizin, kul hakkı yemenin kötü olduğunu anlatıp, birbirimize karşı güler yüzlü, anlayışlı, sevecen ve samimi davranmamız gerektiğini söyledikten sonra, bu öğüt ve tavsiyelere kendimiz uymuyorsak, bütün bunları öğütleyenlerin sözü kime tesir eder? Zaten İslâmî hassasiyetlerin her geçen gün biraz daha kaybolduğunu gördüğümüzde sözlerin tesir etmediğini daha net görüyoruz.

Müslümanlar olarak söz konusu yozlaşmaya artık dur demeliyiz. Niyetlerimizi yeniden düzeltmeli, amellerimizi sahabe kıvamında yapmalı, söylediklerimizi önce kendi nefsimizde tatbik etmeliyiz. Suya atılan taşın merkezden dışarıya doğru oluşturduğu halkalar gibi önce biz düzeleceğiz, sonra ailelerimiz düzelecek, sonra toplum düzelecek ve nihayetinde yeni bir dünya meydana gelecektir.

Bunun ikinci adımında Kudüs ve Mescid-i Aksâ işgalden kurtarılacak ve nihayetinde hakkın ve adaletin hâkim olduğu bir dünyada tüm insanlığın saadeti sağlanmış olacaktır. Bütün bunların ilk adımı, sahîh bir niyet, sağlam bir iman ve salih bir ameldir. Üzerimizde bu kadar sorumluluk var iken, Kudüs ve Mescid-i Aksâ kurtarılmayı beklerken o halde daha ne diye duruyoruz. Şimdi yeniden besmele çekmenin zamanıdır.

Bismillahirrahmanirrahim.

Allah'a emanet olun. ■

(1) Beyhaki

(2) Ahmed b. Hanbel, Müsned V

2021 KUDÜS RAPORU / MESCİD-İ AKSÂ KUŞATILIYOR

Nihat Topcu

2021 KUDÜS RAPORU

Kudüs'ten Kudüs Araştırmacısı Dr. Fahri Abu Diyab, Kudüs Araştırmaları Uzmanı Dr. Ali İbrahim, Ak-sâ Bilgi Merkezi Müdürü Dr. Rıdvan Jamal Amro ve Mirasımız Derneği'nin hazırladığı 2021 Kudüs Raporu:

İşgal altındaki Kudüs, 2021 yılını işgal hükü-

metinin kurumları ve Kudüs'ün Yahudileştirilmesi için çalışan yerleşimci grupların şehrin tarihi ve demografik yapısını değiştirmeyi amaçlayan fiili çalışmaların, baskı ve şiddetin arttığı bir yıl olarak bitirdi. İslam dünyası ve uluslararası toplumun, geçtiğimiz yıl patlayan ve 2021 yılında da etkisini gösteren küresel pandemi ile meşgul olmasını fırsat olarak değerlendiren işgalci İsrail yönetimi,

mahkemelerini, güvenlik güçlerini ve işgalci yerleşimcilerin kuruluşlarını Kudüs halkı üzerinde baskı aracı olarak kullandı.

EV YIKIMLARI, YENİ İNŞAATLARA RUHSAT VERİLMEMESİ VE GÖÇE ZORLAMA

İşgal yönetimi, yeni Yahudi yerleşim bölgeleri inşa etmek, mümkün olduğu kadar Yahudi

“

2021 yılında 162 ev yıkıldı. Bu evlerden 108'i işgal belediyesi, 54 tanesi ise sahipleri tarafından yıkıldı. Belediye her yıktığı evin metrekaresi başına 1.000 şekel (317 dolar) aldı. Ekonomik imkânı olmayan Müslümanlar, yıkım parası veremeyecekleri için kendi evlerini kendileri yıkmak zorunda bırakıldı.

”

yerleşimci ikamet ettirmek ve Müslümanların yaşadıkları mahalle ve sokakları çembere alıp sıkıştırarak Müslümanları göçe zorluyor.

Şeyh Cerrah Mahallesinde 56, Silvan Mahallesi'nde 84 eve tahliye emri verilirken, Kadim Kudüs'ü çevreleyen yerleşim birimlerinde toplam 473 eve yıkım kararı, 780 eve de hem yıkım kararı hem de para cezası verildi. Önceki yıllarla birlikte toplamda 23.253 eve yıkım kararı verildi. Son olarak haklarında yıkım kararı verilen evlerin yıkımı gerçekleşirse önceki yıllarla birlikte toplam 115.000 Kudüslü evsiz kalmış olacak.

Müslümanların çoğalan nüfusu ile birlikte kendi arazilerine ev yapmak için yaptığı başvurular, işgal belediyesi tarafından görmezden gelindi. 652 Kudüslü ruhsat istedi. Bunlardan 9 tanesine onay verildi. 42 başvuru hiç bakılmadan beklemece alındı. 601 başvuru ise reddedildi.

2021 yılında 162 ev yıkıldı. Bu evlerden 108'i işgal belediyesi, 54 tanesi ise sahipleri tarafından yıkıldı. Belediye her yıktığı evin metrekaresi başına 1.000 şekel (317 dolar) aldı. Ekonomik imkânı olmayan Müslümanlar, yı-

kim parası veremeyecekleri için kendi evlerini kendileri yıkmak zorunda bırakıldı.

EL KONULAN EMLAKLAR ÜZERİNE YERLEŞİM BİRİMLERİ İNŞAA POLİTİKASI

Kudüs'te Yahudi yerleşim birimleri inşa etmek maksadıyla; işgalci Kudüs Belediyesi, Doğal Çevre İdaresi, Tarih Koruma İdaresi ve bazı Siyonist yerleşimci örgütler tarafından, Müslümanlara ait 14.870 dönüm araziye el konuldu. Gasp edilen bu araziler üzerine 19.243 yerleşim birimi inşa edilmesi için onay verildi.

MESCİD-İ AKSA ALTINDAKİ KAZILAR VE YAHUDİLEŞTİRME FAALİYETLERİ

İşgal yönetimi, Kudüs'ün İslami tarihini ve kimliğini ispat eden delilleri ortadan kaldırmak için çok sayıda çalışma yürütüyor. Kudüs'ü Yahudileştirmek için kurulan El'ad Örgütü, Silvan Mahallesi mıntıkasından başlayıp Meğâribe Kapısı'na dolayısıyla da Burak duvarına ulaşan 2 tünel inşasını bitirmiş durumda. Yapılan bu kazılar sebebiyle bölgede bulunan 83 evde çatlaklar oluştu. Mescid-i Aksâ'nın el-Hadid Kapısı önündeki tarihi taşlar çöktü. 9 sokak ve cadde ismi İbranice olarak değiştirildi.

Özetlenebilecek diğer Yahudileştirme Planları; Mescid-i Aksâ'nın Batı surlarına 200 metre yakınlıktaki bir alana "İsrail'in Gururu" adlı kubbeli ve görkemli bir sinagog yapılması. Mescid-i Aksâ'nın doğu tarafına düşen, Kudüs İslam Vakıfları'na ait olan Tantûr Firavn" mıntıkasında 250 adet hayali Yahudi mezarı

inşa etmek. Yusufiyye İslam mezarlığını bozarak halka açık bahçe haline getirmek.

MESCİD-İ AKSA'YA YÖNELİK İHLALLER

Mescid-i Aksâ'yı zamansal ve mekânsal olarak bölmek, işgal devletinin tüm kurumlarının ve Siyonist örgütlerin ana hedefidir.

2021 yılında 37 bin Siyonist Mescid-i Aksâ'ya baskın düzenledi. İşgal polisi Mescid-i Aksâ içinde onarım yapılmasına 42 defa engel oldu. Mescid-i Aksâ Onarım Dairesi Başkanı ve 9 tamir işçisi tutuklandı. Çeşitli gerekçeler öne sürülerek, Müslümanlardan 327'si Mescid-i Aksâ'dan, 15'i Kudüs'ten, 33'ü de Kadim Kudüs'ten uzaklaştırma cezası aldı.

BASKINLAR, YASAKLAR, CEZALAR, VERGİLER...

İşgal kuvvetleri 517 ev ve 214 işyerine baskın yaptı. Bu evlere ve ticari mekânlara 14 milyon 300 bin Şekel (4 Milyon 600 Bin Dolar) ceza ve vergi kesti. Kudüs'te kültür, spor, yardım alanlarında faaliyet yapan 13 Sivil Toplum Kuruluşunu kapatıldı.

İNSAN HAKLARI İHLALLERİ, TUKUKLAMALAR VE ŞEHİTLER...

12'si Mescid-i Aksâ'nın kapılarında, 337'si işgal altındaki Filistin Toprakları, Batı Şeria ve Gazze Bölgesinden olmak üzere toplam 349 Müslüman şehit edildi.

Ev ve işyeri baskınlarında 105'i kadın, 491'i çocuk toplam 2401 Kudüslü Müslüman tutuklandı. İşgal yönetimi, çeşitli suçlamalar-

İŞGALCI İSRAİL'İN İNSAN HAKLARI İHLALLERİ KUDÜS 2021 RAPORU

2401 TUTUKLAMA

1057 kadın, 4913 çocuk toplam 2401 Kudüslü Müslüman tutuklandı.

59 EV HAPSI

İşgal yönetimi, çeşitli suçlamalarla hayatını kısıtladığı 32'si çocuk, 59 Kudüslü Müslümana ev hapsi cezası verdi.

12 ŞEHİT

12'si Mescid-i Aksâ'nın kapıları ve Kudüs'ün çeşitli mahallelerinde, 33'ü de Mescid-i Aksâ ve Kudüs'ün örgütlü mücadelesi verirken işgal altındaki Filistin Toprakları, Batı Şeria ve Gazze'den olmak üzere toplam 349 Müslüman şehit edildi.

37 Bin FANATİK YAHUDİ MESCİD-I AKSÂ'YA BASKIN DÜZENLEDİ.

İşgalci fanatik Yahudiler, işgal gücünün koruması altında hermen hemen her gün Mescid-i Aksâ baskınlarını sürdürdüler. 2020 yılında 18 bin olan sayı 2021 yılında (19 bin artarak) %105.5 artış gösterdi.

375 KUDÜS VE MESCİD-I AKSÂ'DAN UZAKLAŞTIRILMA

Çeşitli gerekçeler öne sürülerek, 127 kişi Mescid-i Aksâ'dan, 15 kişi Kudüs'ten, 35 kişi de Kadın Kudüs'ten uzaklaştırma cezası aldı.

162 EV VE İŞ YERİ YIKILDI

Rubatsız olduktan gerekçesi ile ev ve iş yerlerinin 108'i işgal belediyesi, 54'ü ise sivil yetkileri tarafından yıkım masraflarını idare etmek için yıkıldı.

2600 ZEYTİN AĞACI YAKILDI VEYA KESİLDİ

Kudüs ve civarında yaşayan Müslümanların ekili ve dikili arazileri işgalci fanatik Yahudilerin baskınlarına hedef oldu. 2600 civarında yetmiş zeytin ağacı, hasat döneminde kırılarak veya yakılarak yok edildi.

140 TAHLİYE EMRİ

Şeyh Cerrah Mahallesi'nde 56, Silvan Mahallesi'nde 84 eve "Yahudilere alt olduğu iddiasıyla" tahliye emri verildi.

517 EV 214 İŞ YERİ BASKINI

İşgal gücü Müslümanların ev ve iş yerlerine gece yarısı başlayıp sabahın ilk ışıklarına kadar süren baskınlar yaparak Müslümanların fiziksel ve psikolojik tacize maruz bırakıyorlar.

19.243 KAÇAK KONUT İÇİN ONAY VERİLDİ

Kudüs'ün Yahudileştirilmesi kapsamında Müslümanlara ait 14.870 dönüm araziye el koyan işgal yönetimi, gasp edilen bu araziler üzerine 19.243 konutluk yerleşim birimi inşa edilmesi için izin verdi.

13 SİVİL TOPLUM KURULUŞU KAPATILDI

Müslümanlara ait kültür, eğitim, spor ve yardım faaliyetleri yürüten 13 kurum çeşitli bahanelerle kapatıldı.

42 KEZ AKSÂ'DA RESTORASYON ÇALIŞMASI ENGELLENDİ

Mescid-i Aksâ'da devam eden ve yapılmaz kısıtlatılardan restorasyonun işgal gücü tarafından 42 kez engellendi. Restorasyon yapan 9 personel tutuklandı.

4 Milyon 600 Bin \$ HAKSIZ PARA CEZALARI

Rubatsız olduktan bahanesiyle bankalarla düzenlenen ev ve işyerlerine (4 milyon 300 bin Şekel (4 Milyon 600 Bin Dolar) para cezası kesildi.

23.253 YIKIM KARARI

İşgal belediyesi rubatsız olduktan gerekçesiyle 1.253 eve yıkım kararı verdi. Önceki yıllarda birliğe toplam 23.253 eve yıkım kararı verilmiş oldu. Bu evler yaklaşık 115.000 Kudüslü evsiz kalacak.

YÜZDE 85 YOKSULLUK ORANI

Yaklaşık Müslümanlara yönelik uygulanan ekonomik ambargo ve pandemi sürecinin etkisi ile önceki yıl yüzde 79.6 olan yoksulluk oranı yüzde 85'e çıktı.

21 Bin İŞSİZ

Sadece Kadın Kudüs'te 56 işyeri kapatıldıkça, önceki yıl 17 bin civarında çalışabilen Kudüslü işsizken, bu yılki işsizlik rakamı 21 bine yükseldi.

136 VEFAT (COVID 19)

İşgal hükümeti sağlık bakanlığı, Kudüs'ün asil vakıpları, 48'den fazla hasta evinde olanı ayırdı. Geçen yıl 132 Kudüslü koronavirüs nedeniyle hayatını kaybederken, vefat sayısı bu yıl 136'ya yükseldi.

la hayatını kısıtladığı 32'si çocuk 59 Kudüslü Müslümana ev hapsi cezası verdi.

YÜZDE 85 YOKSULLUK ORANI

Müslümanlara yönelik uygulanan ekonomik ambargo ve pandemi sürecinin etkisi ile önceki yıl yüzde 79.6 olan yoksulluk oranı yüzde 85'e çıktı. Önceki yıl 17 bin civarında çalışabilir Kudüslü işsizken, bu yılki işsizlik rakamı 21 bine yükselerek yüzde 24 oranında artış gösterdi.

Koronavirüs nedeniyle 136 Kudüslü hayatını kaybetti. İşgalci fanatik Yahudiler, hasat döneminde 2600 civarında yetmiş zeytin ağacını keserek veya yakarak yok ettiler.

TÜRKİYE'DEN GİDEN DESTEKLER, KUDÜSLÜLERE MORAL OLUYOR...

Mirasımız Derneği'nin (Kudüs ve Civarındaki Osmanlı Mirasımızı Koruma ve Yaşatma Derneği) 2021 yılı faaliyetleri:

2021 yılının Üç Ayları ve Ramazan ayı içerisinde son yılların en büyük saldırısı altından olan Kudüs ve Mescid-i Aksâ, başta Tür-

kiye olmak üzere dünya insanlığının gündemindeydi. İşgalci fanatik Yahudilerin Ramazan ayının 28'inde Mescid-i Aksâ'ya yapmak istedikleri büyük baskın, Kudüslü Müslümanların canları pahasına gerçekleştirdikleri büyük direniş sonucu amacına ulaşamadı.

İşte o direniş sürecinde en büyük vazifelerden birini de, ekonomik zorluklar nedeniyle kapanmanın eşiğine gelen Makasid Vakıf Hastanesi görmüştü. Binlerce yaralı Makasid Hastanesi acil servisine alınıp tedavileri burada gerçekleştirilmişti.

MİRASIMIZ DERNEĞİ'NİN KUDÜS'TE YAPTIĞI FAALİYETLER 2021

14.375 AİLEYE KUMANYA

Ramazan ayı ve yılın kalan zamanında ihtiyaç sahibi ailelere düzenli kumanya yardımı yaptık.

88 AİLEYE 174 Bin TL FİTRE

Ramazanda bağışçılarımızın gönderdiği fitreler ihtiyaç sahibi ailelere ulaştırıldı.

305 AİLEYE 920 Bin TL ZEKÂT

Yıl boyunca bağışçılarımızın gönderdiği zekât yardımları ihtiyaç sahiplerine ulaştırıldı.

12.635 AİLEYE İFTARLIK DAĞITIMI

Mobil ekiplerimiz Ramazan boyu Kudüs ve Kudüs'e bağlı Şufat Mülteci kampında yaşayan ihtiyaç sahibi ailelere sıcak yemek dağıtımını gerçekleştirdi. Kadir Gecesi'ni ihya etmek için Mescid-i Aksâ'ya gelen binlerce Müslümana iftarlık ve sahurluk ikram edildi.

915 ÇOCUĞA BAYRAMLIK VE BAYRAM HARÇLIĞI

Ramazan ve Kurban bayramlarında başta yetimler olmak üzere ihtiyaç sahibi ailelerin çocuklarını bayramlık ve bayram harçlığı ile sevindirdik.

8.970 AİLEYE KURBAN PAYI

İslami usullere göre ve hijyenik ortamlarda kesilen kurbanlarımızın Kudüslü ihtiyaç sahibi ailelere PAYlaştırıldı.

181 AİLEYE NAKDİ YARDIM

181 aileye hayırseverlerin destekleriyle yıl boyunca nakdi yardım yaptık.

1.150 AİLEYE KIŞLIK YARDIM

Kış döneminde ihtiyaç sahiplerine battaniye, soba ve kışlık kıyafet dağıtıldı.

703 ÇOCUĞA OKUL ÇANTASI VE KURTASIYE MALZEMESİ DAĞITILDI

Okulların açıldığı dönemde ihtiyaç sahibi çocuklara içerisinde defter, kalem, kalemlik, cetvel ve daha birçok kurtasiye malzemeleri olan çantalar hediye ettik.

1.280 ZEYTİN AĞACI DİKDİ

Talepte bulunan Müslüman ailelerin arazilerine zeytin ağacı fidanı diktik. Bu şekilde ekonomik katkı sunmayı hedefliyoruz. Fidan dikimlerimiz Ekim ayında başlayıp Mart ayına kadar devam ediyor.

156 YETİME YIL BOYUNCA 1092 HAMİ ARACILIĞIYLA DESTEK OLUNDU

1092 hamî aracılığıyla yıl boyunca 156 yetim kardeşimize destek olduk. Yetim destekleme çalışmalarımız artarak devam ediyor.

1.175.000 TL MAKASID HASTANESİ'NE İLAÇ, TIBBİ MALZEME VE NAKİT DESTEĞİ

Kudüslü Müslümanların % 80'inin Filistin'in ise %60'ının sağlık hizmetini veren ve ekonomik olarak çökme noktasına gelen Makasid Vakıf Hastanesi'ne 2020 Aralık ayında başlattığımız kampanyayı 2021 yılında da sürdürerek tıbbi malzeme ve nakit para desteği verdik. Çalışmamız 2022 yılında da devam edecek.

72.000 TL HAYFA'DA BULUNAN OSMANLI EŞREF MEZARLIĞI BAKIM VE ONARIMI

1948 topraklarında bulunan Hayfa şehrindeki Osmanlı döneminden kalma el Hacavat (Eşref) Mezarlığı'nın bakım, onarım ve temizlik çalışmasını yaptık.

mirasimiz.org.tr
00000 @mirasimiz

MİRASIMIZ
KUDÜS, GAZİANTEP, İSTANBUL, ANKARA, BURSA, KONYA, SAMSUN

Mirasımız Derneği, "Acil Yardım" kodu ile başlattığı yardım kampanyası neticesinde temin ettiği 1.175.000 TL değerindeki ilaç ve tıbbi ihtiyaç malzemelerini, Türkiye'nin Kudüs Başkonsolosu Ahmet Rıza Demirel'in nezaretinde hastane yetkililerine teslim etti.

Binlerce gönüllünün desteğiyle başta Ramazan ayı olmak üzere yıl boyunca devam ettirdiği kumanya yardımlarını, ihtiyaç sahibi 14.375 aileye ulaştırdı. Mobil ekiplerle Ramazan boyu Kudüs'te ve Kudüs'e bağlı Şufat Mülteci kampında yaşayan ihtiyaç sahibi

12.635 aileye sıcak yemek dağıtımını gerçekleştirdi. Kadir Gecesi'ni ihya etmek için Mescid-i Aksâ'da toplanan binlerce Müslümana iftarlık ve sahurluk ikramı yaptı. 88 aileye 174.000 TL Fitre, 305 aileye 920.000 TL Zekât ulaştırdı. Ramazan ve Kurban bayramlarında başta yetimler olmak üzere 915 ihtiyaç sahibi çocuk bayramlık ve bayram harçlığı ile sevindirildi. Okulların açıldığı dönemde ihtiyaç sahibi 703 çocuğa içerisinde eğitim seti olan çanta hediye etti.

Kurban bayramında kesilen kurbanları Kudüslü ihtiyaç sahibi 8.970 aileye paylaştırdı. 181 aileye hayırseverlerin destekleriyle yıl boyunca nakdi yardım ve kış yardımları kapsamında 1150 aileye battaniye, ısıtıcı ve kışlık giyecek yardımı yaptı. Talepte bulunan Müslüman ailelerin arazilerine 1.280 zeytin ağacı fidanı dikildi. Dernek, fidan dikim faaliyetlerine her yıl Ekim ayında başlayıp Mart ayına kadar devam ettiriyor.

Mirasımız Derneği, 15 yıldır bir yandan Osmanlı'nın Kudüs'teki tarihi mirasını ihya ederken, bir yandan da yıl boyunca ülkemiz-

Mirasımız Derneği, 15 yıldır bir yandan Osmanlı'nın Kudüs'teki tarihi mirasını ihya ederken, bir yandan da yıl boyunca ülkemizde Kudüslü Müslümanların hayata tutunmalarını sağlayacak insani yardım faaliyetlerini sürdürüyor.

de Kudüslü Müslümanların hayata tutunmalarını sağlayacak insani yardım faaliyetlerini sürdürüyor. Öte yandan yurtiçinde düzenlediği seminerler, konferanslar, yarışmalar ve dergi, kitapçık v.b. basılı materyaller aracılığıyla bilinçlendirme faaliyetlerine devam ediyor. ■

BİR ACÎB ANALOJİ: WERTHER, MURAT KEKİLİ VE HOLOKOST

Meryem Sevensan

Vaktiyle tüm dünyayı kasıp kavuran intiharlar, yani Werther salgınına daha önce duydu-nuz mu? Her şey Alman ya-zar Johann Wolfgang von Goethe'nin 1774 yılında "*Genç Werther'in Acıları*" kitabını yayımlamasıyla başlar. Kitap, toplumsal sınırlara tepki olarak imkânsız aşka tutulan; imkansızlığın, aşkın ve sınırlandırılmanın getirdiği ruhsal bunalım sonu-cu intihar eden, tipik burjuva bir genç olan Werther'in hayatını konu edinir. Kitap, Avrupa'da öylesine büyük bir yan-kı uyandırır ki gençler Werther'in giydi-ği mavi ceket ve sarı yeleklili takımlar gi-yip sokakta dolaşmaya, romandan tasvir-lerin bulunduğu fincanlar, ibrikler, kutular kullanmaya ve aynı şekilde intihar etme-ye başlarlar. İntihar ederek ölen insanların yanı başlarında, yastıklarının altında, ko-modinlerinin üstlerinde "*Genç Werther'in Acıları*" romanı bulunur. İtalya ve Dani-marka gibi ülkeler kitabı yasaklar. Bu inti-harlar aynı zamanda sosyoloji ve psikolo-ji sahalarında önemli çalışmaların fitilini tutuşturur. Lakin, bu dünyada eşi benzeri görülme-yen bir vaka değildir. Tarih, sanat-sal üretimlerin sebep olduğu benzer bir-

çok vaka ile doludur. Türkiye'de 2000'li yıl-larda Murat Kekilli tarafından çıkarılan "Bu akşam ölürüm" şarkısı üzerine intihar va-kalarının artması ve şarkının yasaklanma-sı gibi. Bütün bu örnekler; bir kitabın, bir şarkının, kısacası sanatsal bir yapının top-lumda ve insan psikolojisinde ne kadar tesirli olabileceğinin aşikâre örneğidir.

Pek tabii, sanatsal üretimlerin etkisinin farkında olan Siyonistler bu gücü fevkala-de etkili bir şekilde kullanır. Her sene Ya-hudi soykırımını konu edinen birçok ro-man, makale, haber, belgesel ve film pi-yasaya sürülmektedir. Malumdur ki sine-ma sektöründe en çok işlenilen konular-dan birisi de Yahudi soykırımı ve bu konu-yu işleyen yapımların çoğu sinema klasik-leri listelerine adını yazdırmış, festivallerde ödüllere doymamış yapımlar. Ancak, Hol-lywood'un kurucularının büyük bir bölü-münün Siyonist olduğunu ve Yahudi lobi-sinin girişimlerini düşündüğümüzde bun-lar çok şaşırtıcı veriler değil. Bizlere lazım olan bunlara hayret etmek ve önümüze koyulana sorgulamadan yemek değil, bu yapımların arka planını tefekkür etmek, algılara maruz kalmamak ve sorgulamak-

Cevizin kabuğunda kalmayıp, özüne indi-ğimiz vakit göreceğimiz şey Werther'in ve Holokost'u konu eden yapımların aslın-da aynı etkiye sebep olduğudur. Werther fiziksel bir intiharı körüklerken, Siyonizm kökenli sanatsal üretimlerde zihinsel bir intiharı körüklüyor. İnsanlar öyle bir mani-pülasyona uğruyorlar ki, bir zamanlar zul-me uğradığını iddia eden ve bunu süre-kli dile getiren sözüm ona mazlum bir mil-letin, bugün dünya tarihinin şahit oldu-ğu en şiddetli zulümlere, insanlık suçları-na teşebbüs etmesindeki ironiyi sorgula-yamayacak kadar akli melekeleri yerinde olmayan bir kitle haline geliyorlar. Sorgu-ladığını zanneden ancak düşünce yapı-sını empoze edilene göre inşa etmiş uyuş-muş, konformist bu kitle, kurmaca evre-nindeki "*Schindler'in Listesi*, *Hayat güzel-dir*, *Piyanist*" gibi filmleri izleyip gözyaşları-

Hollywood'un kurucularının büyük bir bölümünün Siyonist olduğunu ve Yahudi lobisinin girişimlerini düşündüğümüzde bunlar çok şaşırtıcı veriler değil. Bizlere lazım olan bunlara hayret etmek ve önümüze koyulan sorgulamadan yemek değil, bu yapımların arka planını tefekkür etmek, algılara maruz kalmamak ve sorgulamaktır.

na boğuluyor, gerçek hayattaki öldürülen, biçilen, haksız yere tutuklanan, fiziksel ve psikolojik şiddete uğrayan, evleri elinden alınan, istibdat ve işgal altındaki çocuklar, kadınlar, insanlar için tek bir damla gözyaşı dökmüyor, bir haber dahi okumuyor, sözünü dahi etmiyor ve filmi kulelerinde, cüce kibirleriyle, sanat (!) adı altında kurulmuş zulüm çarkının bir dişlisi olmaktan adeta zevk alıyor, kendilerini insan (!) addediyorlar. Haliyle, bu insan müsveddeleri bizlere dayatılanların aksine gelişen ve uygarlaşan bir insanlık değil, gittikçe vahşileşen, duyarsızlaşan ve duyarsızlaştırılan bir insanlık olduğunu öğretiyor.

Siyonistler ve etkisi altına aldığı uyuşmuş kitlenin yanı sıra, direnişin damarlarında aktığı, zalimin zulmüne direnen, davasına ve ahdine vefa gösteren, yalnızca suretiyle değil manasıyla insan olan insanlar da var. Mahmud Derviş ve Naci el-Ali gibi başlı başına direniş ekollerinin, gerçek devrimcilerin attığı tohumların bugün yeşermiş fidanları hem sanatsal hem bilimsel sahalarda yorulmadan, durma-

dan mücadele ediyorlar. Özellikle son yıllarda, işgalci İsrail'in baskılarının ve işgalcilerinin iyice arttırdığı, çocukların feryatlarının, annelerin gözyaşlarının göğü deldiği yıllarda, Filistinlilerin sesi eskisine nazaran daha fazla duyulmaya başladı. Tabii ki, kat edilen bu mesafede hayatlarımızın vazgeçilmez bir parçası haline gelen sosyal medyanın işlevi çok büyük. Özellikle 2021 yılının Ramazan ayında ciğerlerimizi dağlayan, Müslüman kardeşlerimizin uğradığı zulümler, akıtılan kanlar, gözyaşları ve mübarek mabetlerimize yapılan edepsizlikler tüm dünyaya duyuruldu. Gazzeli çocuk rapçi Abdurrahman El-Şanti'nin rap parçası, Mısırlı söz yazarı Eman Askar'ın bestelediği parça, İrlandalı siyasetçi Richard B. Barrett'in eylemleri, dünyaca ünlü müzik grubu Pink Floyd'un solisti Roger Waters'ın ve Filistin asıllı ABD'li model Bella ve Gigi Hadid kardeşlerin destek çağrıları, içerik üreticisi Subhi Taha'nın, Kasem Hato'nun, Faisal Alshaka'nın hazırladığı videolar büyük yankı uyandırdı. Ayrıca, Filistinli aktivist kardeşler Muna ve Muhammed el- Kurd'un, Saleh Zighari'nin, Yahya Abu Znaid'in ve Filistinli murabıt ve murabıtların yaptığı sosyal medya yayınları sayesinde Kudüs'te yaşananlar anbean yansıtıldı. Tüm bu umut vadeden gelişmelerin arkasındaki hakikati, yani her geçen gün uyananların sayısının arttığı, direnişin daha da kuvvetlendiği, zafere bir ne-

fes daha yaklaşıldığı hakikatini söylemeyi zaid görüyoruz.

Bu noktada bizlerin insan olarak payına düşen zalimin zulmüne "DUR" demek ve bunun için çabalamaktır. Payımıza düşen, büyük - küçük demeden Kudüs'te yaşanan gözü dönmüş zulmü duyurmak için tüm mücadele yöntemlerini kullanmak; yazmak, çizmek, yürümek, bağırarak, çığırarak, yüzlerine tükürmek, dövüşmek, karşı koymaktır. Siyonizm alçaklığına ve vandalizmine karşı omuz omuza, gönül gönüle direnmektir. Schindler'in Listesi'ni izlemek ancak 7 dalda Oscar kazanan Steven Spielberg'in bu filminden önce birçok film çekmesini ve hiçbirinde Oscar almasını sorgulamak ve sorgulatmaktır. Onların yazdığı kitabı okuyup, yapmaya çalıştıkları oyunları, algıları tespit ederek, kamuoyunun yüzüne çarpmaktır. Dünya'da kendisinden başka hiçbir milletin varlığını kabul etmeyen, insanlığın katili Yahudi egemenliğini ve çarkını kırmak, onarılamayacak şekilde parçalamaktır. Vakit, Allah-u Teala'nın Hazreti İbrahim'e (radiyalahuanh) "Sen seslen! Sesini eriştirecek benim!" hitabını hatırmıza pelesenk eyleyip, Allah'ın ipine sarılıp, var gücümüzle, elimizden geldiğince zalime karşı koymanın, mazlumin yanında olmanın vaktidir. Selam olsun Kudüslü gönüllere, selam olsun direnenlere, selam olsun Kudüs'lü yarınlara... ■

KÂTİBİNİN GÖZÜNDEN SULTAN SALÂHADDİN EYYÛBÎ

Gülşah Ertaş

Salâhaddin Eyyûbî hakkında yazılmış o kadar kitap varken neden bu kitap? Çünkü yazar bizzat olayların şahidi olmakla birlikte, Salâhaddin Eyyûbî'ye olan sevgisini, saygısını ve hayranlığını bitaraf anlatmakta ve kitabı okurken örnek bir şahsiyet olan böyle bir hükümdarın İslâm âleminden çıkmış olmasının şükrünü yaşıtmaktadır. Nitekim Salâhaddin Eyyûbî'nin Kur'an ve Sünnete ittiba etmesi, Hz. Ebubekir (radiyallahu anh) ve Hz. Ömer (radiyallahu anh) gibi adaletle ve hoşgörüyü hüküm sürmesi nedeniyle, düşmanlarına karşı tavırla eşref-i mahlûk olmanın güzel örneğini sergilemektedir.

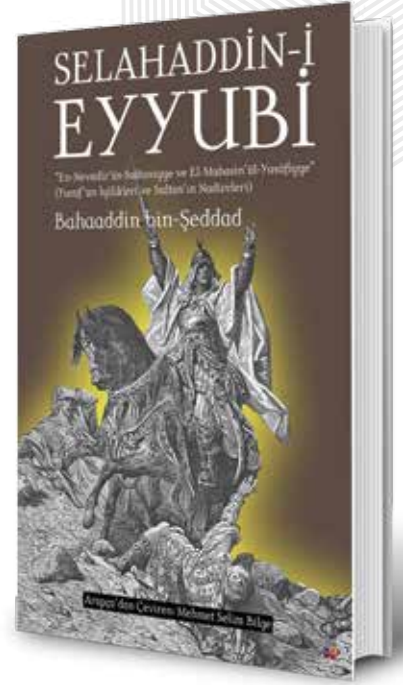
Öncelikle İbn Şeddad'dan bahsetmek daha doğru olacaktır. Aslen Musullu olup doğduğu şehrin âlimlerinden dersler alıp eğitimini Bağdat Nizamiyesi'nde tamamlar. Hadis ve fıkıh üzerine dersler aldıktan sonra medrese hocalığına başlar. Musul'a döndüğünde Nureddin

“

Kitap iki kısımdan oluşur. Birinci kısımda Salâhaddin Eyyûbî'nin kişisel özellikleri ve ahlâkı hakkında bilgi verilirken, ikinci kısımda ise savaşları, fetihleri ve soyu hakkında bilgi verilir

”

Mahmud b. Zengi'nin ölümü nedeniyle karışıklıklar mevcut olduğundan, söz konusu karışıklıklara son vermek için Salâhaddin Eyyûbî'den destek istenir. Bu, Eyyubîler ile Musul ve Halep

Yazar: **İbn Şeddad**
Arapça'dan çeviren: **Mehmet Selim Bilge**
Yayınevi: **Lis Yayınları**

Zengîlerinin mücadelesi için atılan ilk adımdır. Musul Zengîlerinin, Nureddin'in çocuk yaşta oğlunu desteklemesi ile Bahaeddin b. Şeddad'ın, Sultan Salâhaddin ile olan münasebeti başlar. Birkaç kez elçilik yapan İbn Şeddad, sultanın takdirini kazanarak Eyyubîlerin hizmetine girer. Salâhaddin Eyyûbî tarafından hep takdir edilip çocuklarına hocalık ve Kudüs'ün fethinden sonra Kudüs kadılığı yapar. Sultan Salâhaddin'in ölümüne kadar onun yanında durur. Sultanın hizmetine girdikten sonra fakih ve âlim kimliğini koruyarak yoğun mesaisinin yanında öğrencilerini ihmal etmeyip dersler vermeye devam eder.

Kitap iki kısımdan oluşur. Birinci kısımda Salâhaddin Eyyûbî'nin kişisel özellikleri ve ahlâkı hakkında bilgi verilirken, ikinci kısımda ise savaşları, fetihleri ve soyu hakkında bilgi verilir. Birinci bölümden öğreniyoruz ki Salâhaddin Eyyûbî, geceleri uyandığında birkaç rekât namaz kılıp dua eder ve namazı aklı yerinde olduğu

sürece hiç bırakmaz. Namazı cemaatle kılmaya hususunda ise, o kadar çok gayretlidir ki hastalandığı zamanlarda dahi imamın arkasında namazını kılmaya devam eder. Öldüğünde hiçbir serveti bulunmamakla birlikte, sadaka-i nafile için sahip olduğu tüm malını tüketmiştir. Oruç ibadetinde ise, sağlığı için pek uygun olmasa da orucunu tutar; cihad nedeniyle kaçıracağı oruçların kazasını ödemeye çalışır. Kur'an'ül Azim'i ve hadis dinlemeyi ve bizzat okumayı çok sever ve seçtiği imamın hafız olmasını şart koşar. Düzenlediği meclislerde yirmi yahut daha fazla ayet okutturur. Vefatının henüz gerçekleşmesinden önce haccetmeye niyetlenir ve hazırlıkların yapılmasını emreder, fakat Allah'ın kazası gerçekleşir.

Salâhaddin Eyyûbî, adaletli, merhametli, şefkatli ve güçlülere karşı zayıfların yanında yer alan bir sultandır. Her salı ve perşembe günü fakihleri, kadıları ve âlimleri getirip mezalime oturur, kapılar her iki tarafın davacılarına da açılır. Kendisine ulaşan hiçbir olayı ve hükmü geri çevirmez. Müellifin anlattığına göre, sultanın cömertliği anlatılanlardan çok daha fazladır. Dar zamanlarında da bolluk zamanlarında bir şey talep edene istediğinden daha fazlasını verir. Cihada çok önem veren sultan cesur, nefsine sahip, gözü pek ve sebatkârdır. Başka bir hayat yaşamaya gücü yettiği halde Allah'ı hoşnut etmek için çalışır. Meclisi temiz olup huzuruna çıkan kimse

hayırlı olanın dışında konuşmaz, lisanı temiz, ahde vefalı, yetimlere sahip çıkıp her ihtiyaçlarını karşılayan bir sultandır.

İkinci kısımda ise, siyasi olarak İmadeddin ile başlayıp Nureddin Mahmud b. Zengî ile devam eden İslâm dünyasının, Haçlılara karşı birleşip bütünleştirilmesinde en önemli kişidir. 2 Ekim 1187'de Kudüs'ü işgalden kurtardıktan sonra burada Haçlılara göstermiş olduğu yüce gönüllülikle herkesin takdirini kazanır, hattâ 2005 yapımı olan "Cennetin Krallığı" adlı filmde Kudüs'ün fethi anlatılırken onun bu âlicenaplığı da takdir edilir. Kitabın sonuç kısmında bazı kaynaklarda Salâhaddin Eyyûbî'nin Kürt kökenli olduğu söylene de Arap olduğu ama hem Kürtler hem de Türklerle evlilikler yapıldığı zamanda sultanın annesi Âmine Hatun'un Türk olduğu bilgisine yer verilmektedir. Kullanılan isimlere bakıldığında sultanın büyük kardeşi Turanşah, diğer kardeşi Tuğtekin, diğeri ise Tacülmülk Börü. Yine aile içinde Kutlukiz Hatun, Munise Hatun, Rabia Hatun gibi isimler geçmektedir. Salâhaddin'in ailesinin Türkleştiği ve Eyyubîlerin bir Türk devleti olduğu sadece dönemin Müslüman müelliflerin değil, çağdaş Latin yazarlarının da ifadesidir. İbn Şeddad'ın eserinin tercümesini yaparak bu kıymetli bilgilere ulaşmamızı sağlayan Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Tarih Bölümünün değerli öğretim görevlisi Prof. Dr. Aydın Usta'ya te-

“

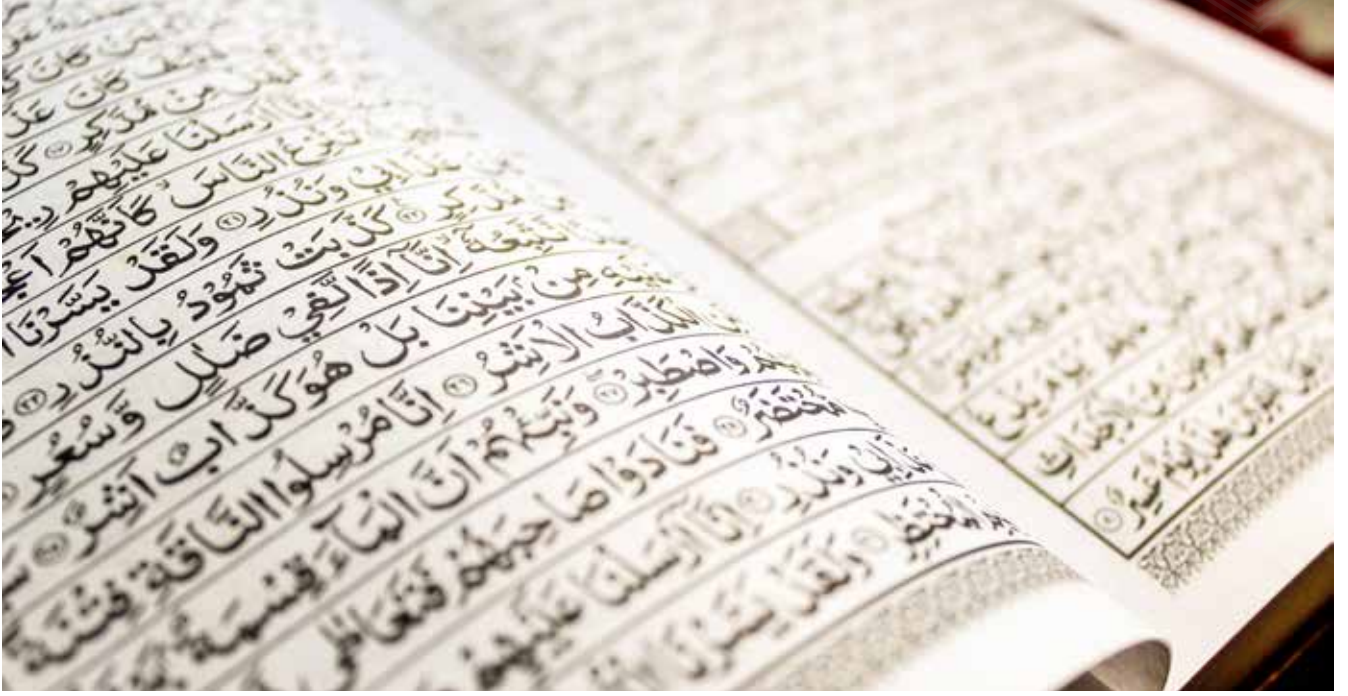
Salâhaddin Eyyûbî, adaletli, merhametli, şefkatli ve güçlülere karşı zayıfların yanında yer alan bir sultandır. Her salı ve perşembe günü fakihleri, kadıları ve âlimleri getirip mezalime oturur, kapılar her iki tarafın davacılarına da açılır. Kendisine ulaşan hiçbir olayı ve hükmü geri çevirmez. Müellifin anlattığına göre, sultanın cömertliği anlatılanlardan çok daha fazladır. Dar zamanlarında da bolluk zamanlarında bir şey talep edene istediğinden daha fazlasını verir. Cihada çok önem veren sultan cesur, nefsine sahip, gözü pek ve sebatkârdır. Başka bir hayat yaşamaya gücü yettiği halde Allah'ı hoşnut etmek için çalışır. Meclisi temiz olup huzuruna çıkan kimse hayırlı olanın dışında konuşmaz, lisanı temiz, ahde vefalı, yetimlere sahip çıkıp her ihtiyaçlarını karşılayan bir sultandır.

”

şekkürü bir borç biliyorum. Şükürler olsun ki, Kudüs'e gitmek nasip olduğu gibi Salahaddin Eyyubî'nin evini ziyaret edip bahçesinde kahve içmiş biri olarak Salahaddin Eyyubî'yi bu kadar yakından tanımama vesile olan zengin kaynakçasıyla gerçek bir başucu kitabıyla sizlerleleyiz. ■

KURÂN'DA HABER

Ahmet Durmaz

A rapça asıllı bir kelime olan haber (خبر), söz veya yazı ile nakledilen doğru-yanlış bilgi, mesaj, rapor ve dedikoduların başkalarına bildirimine denir. Bu iş insanlık tarihi boyunca devam etmiş ve edecektir. Doğru ya da yalan yanlış her türlü haberi bildirene “*Muhbir* veya *Muhâbir*”, bir konuyu ihtisas derecesinde bilene “*Habîr*”, karşılıklı haberleşmeye “*Muhâbere*”, haber verme işine “*İhbâr*” denir. Kuşkusuz, en doğru haberi bilen Allah Teâla olup güzel isimlerinden biri de “*El-Habîr*” dir. Kurân-ı Kerim’de 44 defa zikredilmiştir. Bir âyette de “*bilen, vâkıf olan*” anlamında kula nisbet edilmektedir.

İnsan yaratılış itibariye çevresiyle iletişim kurmayı sever. Gördüğünü ve öğrendiğini aktarmak için sabırsızlanır. İlk çağlarda de-

neyimler neticesinde elde ettiği bilgilerini, duygu ve düşüncesini, merak ve inancını taş, kemik, ağaç dalları gibi maddeler üzerine kazıdığı şekiller; daha sonraları da deri ve kâğıt üzerine yazdığı yazılarla ifade ederek gelecek nesilleri bilgilendirmiş ve böylece haberin temelini atmıştır. Bunu, arkeolojik kazılarda elde edilen kalıntılardan öğreniyoruz. Öncele-ri şekillerle daha sonra da yazıyla aktarılan haber nakil işine 19.Yüzyılda fotoğraf, 20.Yüzyılda video, 21.Yüzyılda ise cep telefonu ile çekilen görüntüler eklenmiştir. Uzak ve hız çağı diyebileceğimiz günümüzde ise, olaylar, bilgiler, insanların özel yaşamı, canlı-cansız çeşitli varlıkların halleri dijital kameralarla kaydediliyor. Gecemiz ve gündüzümüz haberlerle dolup taşıyor. Artık okyanusların altı ve yeryüzündeki yaşam, gökteki trilyonlarca galaksi-

“

**Allah'ın elçileri olan
peygamberler doğru
haberciler olup
insanların rehberleri ve
kurtarıcılarıdır. Yaratıcının
kuldan ne istediğini, ölüm
sonrası dirilişi, ceza ve
mükâfat yerinin (Cennet/
Cehennem) hallerini tam
tamına bildirirler.**

”

lere kadar her şeyi görebilme imkânı var. Uydu görüntüleriyle nakledilen haberlerin girmedeği özel veya resmi delik kalmadı diyebiliriz.

Bize bir şekilde ulaşan her haber doğru mudur? Ya da hayatımız için gerekli midir?

Her şeyi görüyoruz ve duyuyoruz hatta daha fazlasını merak ediyoruz ama haberin doğru veya yanlış olduğunu merak etmiyoruz. Yalan yanlış haberler ile oyalanırken kendi ruhumuzu, kim olduğumuzu ve yaratılış gayemizi unutuyoruz. Bizi yaratan yüce kuvveti tanımak için gayret sarf etmiyoruz. Allah Teâla Nisa suresi 122. ayette “(وَمَنْ أَضَدُّقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا) Allah'tan başka doğru sözlü kim olabilir?” diye buyurarak en doğru haberin Allah katında olduğunu, dolayısıyla, Yüce Yaratıcının verdiği haberlere kulak asıp bizden istenilene uymamız gerektiğine işaret ediyor. Akıl ve vicdan sahibi olan bir insan, sonu bilinmeyen şu kâinattaki trilyonlarca galaksiler ve onların içindeki sayısız yıldızların her ânından haberdar olan el-Melik, el-Habîr, el-Kadîr isimlerine sahip olan bir kudretin olduğunu anlar. İnsanların çoğu bunu bilir ve hisseder ama varlık âleminin sahibinin insandan ne istediğini bilemez. İşte bu noktada, Allah insanı yalnız bırakmıyor. Ona elçiler göndererek kendini tanıtıyor. Allah'ın elçileri olan peygamberler doğru haberciler olup insanların rehberleri ve kurtarıcılarıdır. Yaratıcının kuldan ne istediğini, ölüm sonrası dirilişi, ceza ve mükâfat yerinin (Cennet/Cehennem) hallerini tam tamına bildirirler.

Allah'ın insanlara rahmet olsun diye gönderdiği son peygamber Hz. Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'a indirilen Kuran-ı Kerim, tam anlamıyla ilâhî haberdur. O'nda Hz. Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın bir harfi dahi yoktur.

“Eğer peygamber bize atfen bazı sözler uydurmuş olsaydı, elbette onu kısıvrak yakalardık. Sonra onun can damarını koparırdık. Hiçbiriniz buna mâni olamazdınız.” (Hakka,44-47)

O ne kâhin sözüdür ne de şair. Kovulmuş şeytan ona yaklaşamaz!

İnsan yaratılış itibariye çevresiyle iletişim kurmayı sever. Gördüğünü ve öğrendiğini aktarmak için sabırsızlanır. İlk çağlarda deneyimler neticesinde elde ettiği bilgilerini, duygu ve düşüncesini, merak ve inancını taş, kemik, ağaç dalları gibi maddeler üzerine kazıdığı şekiller; daha sonraları da deri ve kâğıt üzerine yazdığı yazılarla ifade ederek gelecek nesilleri bilgilendirmiş ve böylece haberin temelini atmıştır.

“O, lânetlenmiş şeytanın sözü değildir. “ (Tekfir, 25)

“O bir şair sözü değildir. Ne de az inanıyor-sunuz! O bir kâhin sözü de değildir. Ne de az düşünüyorsunuz! O, âlemlerin rabbi tarafından indirilmiştir.” (Hakka,41-43)

Haber ve Nebe' Arasındaki Fark

Kuran-ı Kerim, diziliş (nazm) ve belağatındaki benzersizlik ile kâfirlere ve şairlere meydan okuyarak önlerine getirilen kitabın ne bir kelimesinin ne de bir harfinin benzerinin olmadığını beyan etmiştir.

“Kulumuza indirdiğimiz kitaptan dolayı bir şüphe içinde iseniz onun benzeri bir sûre de siz getirin, Allah'tan başka taptıklarınızı da yardıma çağırın; eğer iddianızda samimi iseniz!” (Bakara,23)

“Yoksa “Kur'an'ı kendisi uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Eğer doğru söylüyorsanız Allah'tan başka çağırabildiğiniz herkesi yardıma çağırın da, siz de onun gibi uydurulmuş on sûre getirin!” (Hud, 13)

Konumuzla ilgili bir örnek verelim: Haber ve Nebe' kelimelerinin ikisi de haber verme anlamındadır. Ancak bir fark var. Bir olayın bilgisi “haber” kelimesi ile ulaştırıldığında, o hâdisede doğruluk payı olduğu gibi yanlış veya yalan da içerebilir. Haber, geleceğe dair bildirim sunmaz. Nebe' ise, yalan ihtimali olmayan doğru ve çok mühim haberdur. Özellikle gelecek hâdiselerden haber verir. Râgıb el-İsfahânî nebe' kavramının, “mahiyeti itibariyle doğru veya yanlış olma ihtimali bulunan söz” mânasındaki haberden üç bakımdan farklı nitelik taşıdığını söyler;

- Önemli ve etkili bir olayı konu edinmesi,
- Kesin bilgi içermesi,
- En azından zann-ı gâlib durumunda bulunması.

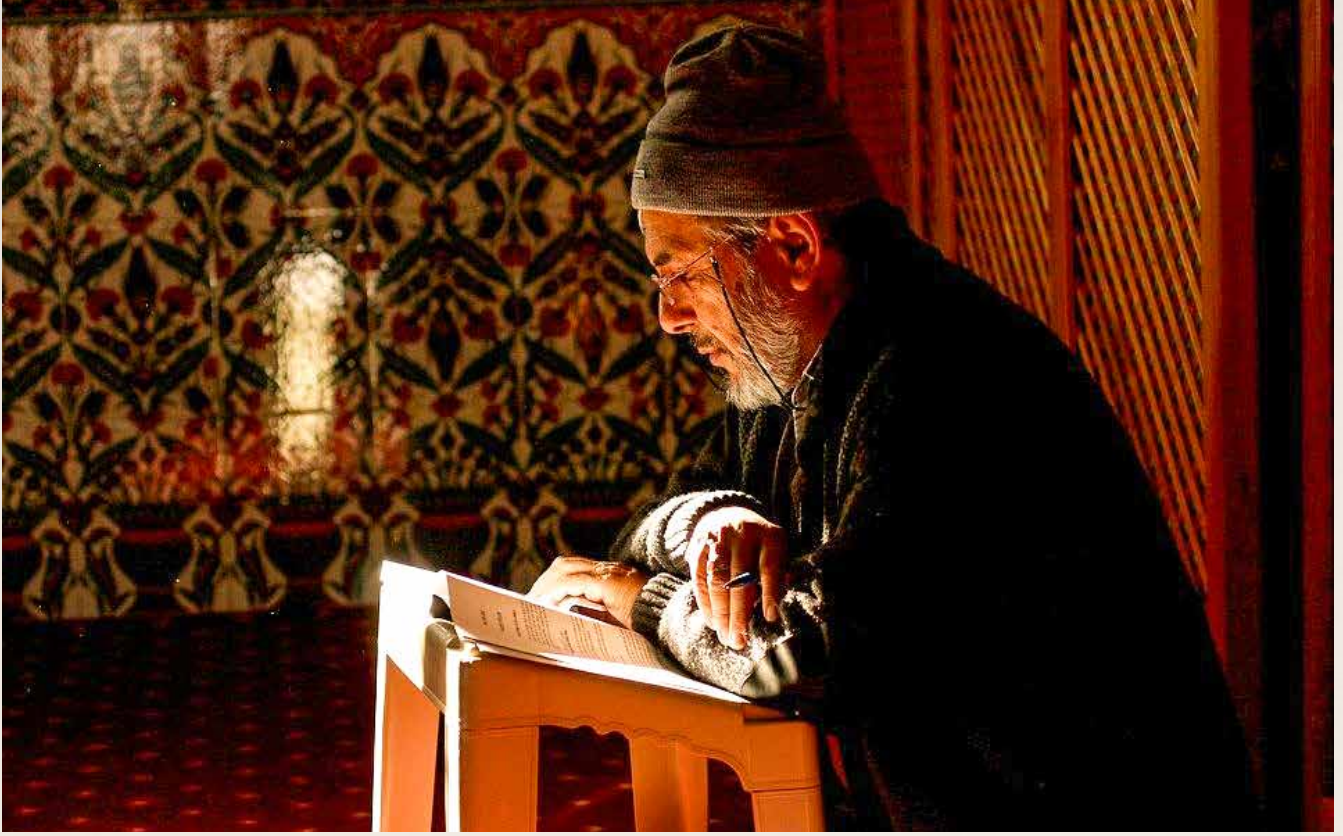
Aslında nebe' derecesindeki bir haberin gerçeğe aykırı olmaması gerekir. Bundan dolayı nebe' Kurân'da hem “ilim” hem de “haber” anlamında kullanılmıştır.⁽¹⁾

Bu bağlamda, Kurân'da zikredilen peygamberlerin tamamı Nebî'dir. Bazıları da Rasûl (kendilerine kitap indirilenler) olarak geçer. Hiçbir peygamber hakkında “Muhbir ya da Muhâbir” kelimesi kullanılmamıştır.

Büyük Haber: en-Nebe'ul azîm

“Allah'ın “halife” sıfatını vererek övdüğü insan...” sayılı nefeslerle sınırlı olan dünya hayatından sonsuz bir hayata yolcudur. Doğup da ölmeyen, gerçek hayat olan ahirete göçmeyen yoktur. Bu, Allah'ın iradesidir. Dolayısıyla, bizi ilgilendirmeyen haberleri dinleyerek boşuna vakit kaybetmeyelim. Zaman kaybının cezası bizi bekler. Haberler vardır bizi kandırmak içindir. Haberler vardır dinleyip ders almamız gerekir, ama dinlemediğimiz için ders almayız. “İnsan, faydasız haberler ve işlerle uğraşmakla kendi kıymetini düşürür...”, faydasız haberler ve işlerle uğraşmakla kendi kıymetini düşürür, kulluğunu unuttur. Bunun neticesinde de dünya defterini zararla kapatır. İnsanı en sevdiklerinden dahi kaçır duruma düşüren o büyük haber (kıyamet) gelmeden önce, dünyada bizi zararla oyalayan haberlerden uzak duralım.

“Kulakları sağır eden o ses geldiğinde. İş-

“

Kuran'da son cüzün (Amme) ilk suresinin bir adı da en-Nebe'dir. Yani, gerçek ve çok mühim haber.

”

te o gün kişi kardeşinden, annesinden, babasından, eşinden ve çocuklarından kaçır.” (Abese, 33-36)

Kuran'da son cüzün (Amme) ilk suresinin bir adı da en-Nebe'dir. Yani, gerçek ve çok mühim haber. Müfessirlerin şu üç şekilde açıkladıkları anlamların her biri doğrudur, gerçektir.

1: en-Nebe'ul-Azîm Kurân-ı Kerim'dir.

2: en-Nebe'ul-Azîm, Hz. Muhammed Aleyhissalâtü Vesselâm'ın peygamber olarak gelişidir.

3: Kıyametin kopmasıdır. Dolayısıyla, tekrar diriliş ve âhiret hayatıdır.

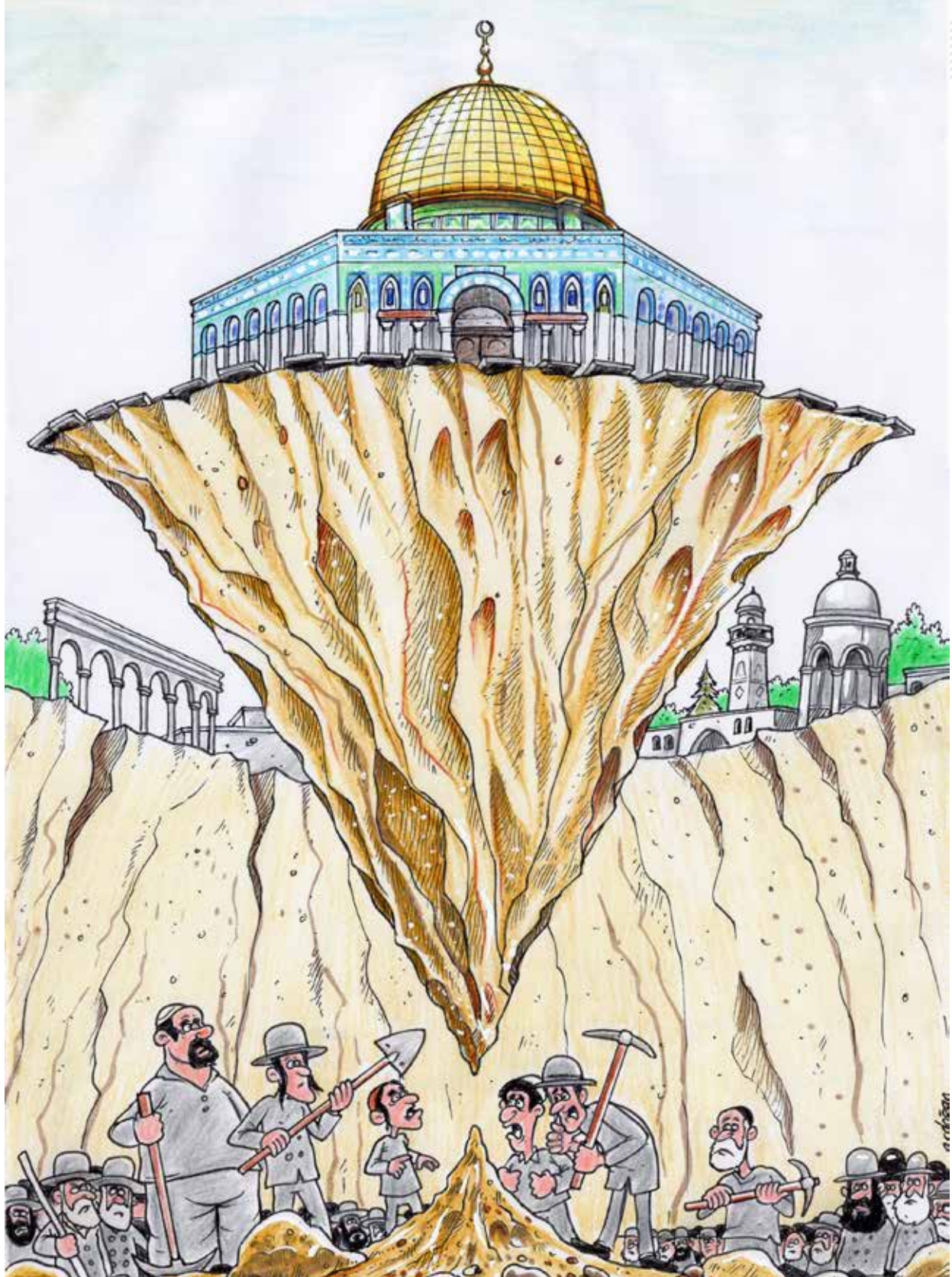
Evet, hepimiz bir zaman tüneline girmiş bulunuyoruz ve mecburi istikamet olan kıyamete doğru yol almaktayız. Öyle ki, bu gidişin dönüşü imkânsızdır. Dünyada yapmış olduğumuz amellerin mükâfatını veya cezasını göreceğimiz o dehşetli mahşer gününde; elimiz, ayağımız, dilimiz, kulağımız gibi bütün azamız dünyada yaptığının hesabını verecek. O gün Rabbimizin huzurunda, okuması için herkesin defteri eline verilecek. Dünyadaki en hassas kameraların erişemediği görüntüler gözlerimizin önüne getirilecek. Her şey hatasız ve dosdoğru bir şekilde gösterilecek. Ne eksik ne de fazla! O gün başlayan hayatın sonu yoktur. Ya ebedî Cennet hayatı ya da ebedî Cehennem hayatı!

“Her insanın sorumluluğunu omuzuna yükledik. Kıyamet gününde insana, açılmış vaziyette önüne konulacak olan bir kitap çıkaracağız. Oku şimdi kitabını! Bugün kendini yargılamak üzere kendi nefsin yeter!” (İsra, 13-14)

“Kuşkusuz biz insanın önceden yapıp ettiklerini karşısında göreceği ve inkârcının, “Keşke toprak olsaydım!” diyerek dövüneceği gün gerçekleşecek olan yakın bir azaba karşı sizi uyardık.” (Nebe', 40)

Gördüğünüz gibi, Rabbimiz bizi o dehşetli günün azabı hakkında haberdar edip uyarmıştır. Kimse bunun aksini iddia edemez! Son nefes ânı gelmeden fırsatımız var; Rabbimiz tövbe kapısını sürekli olarak açık tutuyor. Büyük haber olan Kurân-ı Kerim önümüzde. Onun ikazlarına ve haberlerine -ki asla şüphe yoktur- kulak verelim. Amellerimizi onun ışığı altında yapalım. Zira, dünyadaki tövbe ve pişmanlık kabul edilir ama âhiretteki pişmanlık fayda vermez. ■

(1) <https://islamansiklopedisi.org.tr/haber>

Çizgi: Erdoğan Oruç - Türkiye

TÜRKİYE-FİLİSTİN GÜVENLİK İŞ BİRLİĞİ ANTLAŞMASI

Abdulkadir Tok

Uluslararası antlaşmaların nasıl imza edileceği ve kendi iç hukukumuzla uyumlanıp ne şekilde yürürlüğe gireceği Anayasamızın 90,104. ve ilgili diğer kanunlarda açıkça hüküm altına alınmıştır. Kısaca izah etmek gerekirse kanunda öngörülen kimi anlaşmalar doğrudan Cumhurbaşkanının imzası ile yayımlanıp yürürlüğe girmektedir. Kanunda sı-

nırlı sayıda belirtilen bu antlaşmalar dışında kalanların yürürlüğe girmesi için ise TBMM'nin bir kanun teklifi ile uygun bulmasına bağlı kılınmıştır. Meclis tarafından çıkarılan bir kanunla uygun bulunan uluslararası bir antlaşmanın yürürlüğe girmesi için pek tabii yine Cumhurbaşkanının onaylaması gerekmektedir. Bu kapsamda çalışmada, 25 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da imzalanan ve 2021 Mart ayında

TBMM'nin bir kanunla uygun bulmasının akabinde 2 Haziran 2021 Çarşamba günü Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yürürlüğe giren Türkiye ile Filistin arasında imzalanan Güvenlik İş Birliği Antlaşmasını ulusal ve bölgesel bağlamda değerlendirmeye çalışacağız.

Doğu Akdeniz'in önemli güçlerinden biri olan Türkiye'nin güttüğü politikalar ile

Doğu Akdeniz'in önemli güçlerinden biri olan Türkiye'nin güttüğü politikalar ile bölgede tartışılmaz bir güç haline gelmesinin yankıları, uluslararası arenada devam etmektedir. Evvela Kıbrıs, sonrasında Libya ve son olarak Filistin ile yapılan antlaşmalar tartışılmaz olan bu gücün en açık göstergesidir.

bölgede tartışılmaz bir güç haline gelmesinin yankıları, uluslararası arenada devam etmektedir. Evvela Kıbrıs, sonrasında Libya ve son olarak Filistin ile yapılan antlaşmalar tartışılmaz olan bu gücün en açık göstergesidir. Pek tabii Filistin ile imzalanan antlaşma diğer ülkelerde olduğu gibi bir sınırlandırma anlaşması değildir. Fakat izah etmek gerekir ki imzalanan Güvenlik ve İş Birliği Anlaşması, Libya ile yapılan ve Türkiye'nin elini güçlendiren MEB antlaşmasının bir benzerinin Filistin Devleti ile de yapılabileceğini yani bunun hukuken mümkün olduğunu açıkça göstermiştir.

Genel olarak söz konusu mutabakat; iki devlet arasında kaçakçılık, organize suç örgütlülüğü, yasadışı göç, insan ticareti, uyuşturucu ile mücadele vb. gibi bazı güvenlik konularında ortak eğitim ve iş birliğini kapsamaktadır. Metinde bu antlaşmanın iki devlet arasındaki dostluk ilişkilerini daha da güçlendirmek, Filistin merkezinde Orta Doğu'da barış ortamını ve istikrarı geliştirmek, ayrıca uluslararası terör eylemleri ve uluslararası örgütlü suçlarda ortaya çıkan artışa karşı birlikte mü-

cadele edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bu mücadele kapsamında ilgili mutabakatın 2. maddesinin 5. fıkrası gereğince Filistin Hükümeti'ne ait kolluk birimleri, Türkiye'de Polis Akademisi ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi'nde eğitim alabilecek. Ayrıca Türkiye, antlaşma kapsamında Filistin emniyet ve sahil güvenlik teşkilatlarının kapasitelerinin artırılması için araç, eğitim, teknik yardım ve malzeme hibesi gibi destekler sağlayabilecek. Buna göre Türkiye, gerektiğinde eğitim için Filistin'e asker ve ilgili istihbarat görevlilerini gönderebilecek ya da Filistin askerlerini buradaki kamp ve akademilerde eğitebilecek.

İlgili mutabakatta geçen terör kavramı uluslararası toplum tarafından tartışılmaktadır. Tartışmaya konu olan mesele ise askeri eğitimin HAMAS'ı kapsayıp kapsamayacağıdır. Oysa bu durum muğlak değildir. Hem Türkiye HAMAS'ı terör örgütü olarak kabul etmemektedir hem de mutabakat metnince mutabakatın tarafı BM nezdinde de kabul gören Filistin Hükümeti (Batı Şeria'nın yönetimini elinde bulunduran El-Fetih olarak da adlandırılan meşru yapılanma) ile yapmıştır. Mutabakatı terör örgütü kapsamında değerlendirenlerin asıl amacı Türkiye'nin Orta Doğu ve Doğu Akdeniz'deki gücüne, politikalarına ket vurmaktır. Fakat bu iddialar amacına ulaşamamıştır. Çünkü mutabakat diğer mutabakatlarda olduğu gibi uluslararası hukuk zemininde imzalanmış ve yürürlüğe girmiştir.

Antlaşmanın en önemli etkisi 1917'den beri toprakları işgal edilen Filistin devletinin uluslararası arenada tanınması ve kabul görmesi bakımından ayrıca ehemmiyet arz etmektedir. Bunun en iyi örneğini Türkiye'nin Libya'da Ulusal Mutabakat Hükümeti ile yaptığı deniz yetki antlaşmasında gördük. Antlaşma vesilesi ile uluslararası arenada Libya'nın meşru temsilcisi UMH olarak kabul edildi ve tescillendi. Filistin ile imzalanan bu antlaşma da Filistin'in gözlemci devlet statüsünden meşru bir devlet olarak tanınmasında hiç şüphesiz önemli bir rol olacaktır. Pek tabii kanaatimizce bu mutabakat önemlidir fakat Filistin'in tanınması hususunda yetersiz-

dir. Mutabakat yaklaşık 10 bin kilometrekare deniz sınırı olan Filistin ile deniz yetki alanlarının sınırlandırılmasına dair de antlaşma imzalamalıdır. Bu antlaşma Doğu Akdeniz özelinde hem oynanan kirli oyunlara Libya mutabakatında olduğu gibi önemli bir darbe olacaktır hem de Filistin'in tanınıp tam bir devlet teşekkülü olarak muamele görmesi noktasında büyük katkı olacaktır.

Mutabakat sayesinde gelecekte başkenti Kudüs olan Filistin'de İsrail tarafından yapılan soykırım ve diğer insanlık dışı suç ve eylemlerin önüne de geçilebilir. Özellikle Mescid-i Aksa'nın korunması hususunda Türkiye önemli bir rol oynayabilir ve burada yaşanan drama uluslararası hukuk çerçevesinde dur deme imkânı elde edebilir. Pek tabii bu konuda Türkiye'nin yalnız kalması doğru olmayacaktır. Bu doğrultuda Türkiye'nin aynı mutabakat ya da benzeri antlaşmaların Filistin ile imzalanması için İslam Ülkelerini teşvik etmesi elzemdir. Bu vb. antlaşmalar devam ederse Filistin'in tanınırlığı artacaktır ve hiç şüphesiz başta Gazze olmak üzere yaşanan olayların önüne geçilebilecek ve Filistin toprakları eski güvenliğine kavuşacaktır.

Bu noktada Filistin'in tam bir devlet teşekkülü olmadığı, dolayısı ile Filistin'le ulusla-

Güvenlik ve İş Birliği Anlaşması, Libya ile yapılan ve Türkiye'nin elini güçlendiren MEB antlaşmasının bir benzerinin Filistin Devleti ile de yapılabileceğini yani bunun hukuken mümkün olduğunu açıkça göstermiştir.

rarası hukuk çerçevesinde bir anlaşma imzalanamayacağı yabancı kaynaklar tarafından ileri sürülmeye başlanmıştır. Fakat bu savlar uluslararası hukuk bağlamında baktığımız zaman yersizdir. Devlet müessesesini kısaca ifade edecek olursak; belirli bir toprak parçası üzerinde egemenlik kurmuş insan topluluğu diye tanımlayabiliriz. Buna göre devletin üç unsuru olduğu kabul edilmektedir. Bunlar ülke, millet (insan topluluğu) ve egemenliktir.

Meseleye Filistin özelinden bakacak olursak; mevcut durumda Filistin'in uluslararası arenada tanınan, kabul gören bir yönetimi ve otoritesi var. Gazze yönetimi (Hamas) ile bazı iç sıkıntılar olsa da tanınan bir yönetim mevcuttur. Buradaki asıl amaç kargaşaya ortak olmak yerine her iki yönetimi tek merkezde birleştirecek bir unsur olmak olmalıdır. Filistin'in halk niteliği kazanmış olmasına gelirsek bu unsur Filistin'de dünyaya örnek teşkil edecek boyuttadır. İsrail tarafından gerçekleştirilen bu kadar insanlık dışı eyleme rağmen birlik-beraberliğini muhafaza etmesi Filistin için halk niteliği kazanmış insan toplu-

“

Antlaşmanın en önemli etkisi 1917'den beri toprakları işgal edilen Filistin devletinin uluslararası arenada tanınması ve kabul görmesi bakımından ayrıca ehemmiyet arz etmektedir.

”

luğu uluslararası hukuk bağlamında diyebiliriz. Devlet bağlamında Filistin için tartışılan en önemli unsur sınır/ülkedir. Her ne kadar 1967 sınırlarına dönlün diye dillendirilse de aslında Filistin topraklarına asıl fiili işgal 1948 yılında başlamıştır. Lakin tartışılan bu husus mevcut haliyle bile Fi-

listin'in devlet olmasına engel değildir. Filistin'in sınırları açıktır, bellidir. Tanınma diye de bir şart yoktur. Zaten Filistin Türkiye tarafından tam bir devlet olarak da tanınmaktadır.

Sonuç olarak Türkiye, Filistin ile imzaladığı bu tür mutabakat ve anlaşmaların devamını kendi gücümüzü ve Filistin'in tanınırlığını artıracak şekilde getirmeli ve bunu İslam ülkelerine teşvik etmelidir. Türkiye'nin bu mutabakatı İsrail ve Mısır'ı da tetikleyerek Türkiye'nin çizmiş olduğu sınırlar çerçevesinde ortak bir noktada buluşma ihtimalini de artıracaktır. Yani meseleye sadece Filistin özelinden bakmak doğru değildir. Bu antlaşmaların Orta Doğu'daki yansıması olumlu olarak sonuçlanacak ve bölge barış huzur ve istikrara bir adım daha yaklaşacaktır. Yapılan ve yapılması muhtemel bu tür anlaşmalar uluslararası hukuka uygundur ve hukuki haklarımızdır. Ayrıca bu tür anlaşmalar Libya Antlaşması'nda olduğu gibi, Türkiye'nin dış mihraklar tarafından Orta Doğu'da oynanmak istenen oyunu bozacağı müthiş bir stratejik hamlesi olacaktır. ■

KUDÜS REHBERİ

Kudüs rehberi uygulaması ile sizi İslam'ın kadim şehirlerinden biri olan Kudüs'ü keşfe davet ediyoruz. Kullanıcı dostu ara yüzü ve kolay kullanımı ile Kudüs Rehberi uygulamasından gözünüzü alamayacaksınız. Kudüs'e dair her türlü ayrıntıyı içeren detaylı bilgi ve görseller ile donatılmış Kudüs Rehberi uygulamasını siz de hemen indirin, tadını çıkarın.

Kudüs, tarih boyunca pek çok farklı din ve etnik yapıya sahip topluma ev sahipliği yapmıştır. Bundan dolayı hem İslam hem de ehli kitap dinler açısından büyük önem taşımaktadır. Esas olarak Kudüs Müslümanlar ve İslamiyet için diğer toplum ve din mensuplarına göre çok daha farklı anlamlar ifade etmektedir.

Herkes için farklı anlamlar içeren Kudüs'ü her yönü ile tanıtmak ve detaylı bilgi vermek için, tarihinden coğrafi yapısına, etnik özelliklerinden, kültürel mirasına kadar birçok konuda kapsamlı bilgiler ve görseller içeren Kudüs Rehberi uygulamasını kullanarak

- Kudüs Tarihi
- Kudüs'ün etnik yapısı
- Kudüs'ün coğrafi özellikleri
- Toplumsal yapısı ve
- Müslümanların Kudüs'te bıraktığı izler gibi birçok konuda detaylı bilgiye anında ulaşabilirsiniz. ■

“Kudüs Kalbimde Hadisler Ezberimde”

Beytülmağdis Hadis Ezberi Yarışması Üzerine Notlar

Özge Lekesizel / Âişe İrhan

Mirasımız Derneği Hanımlar Komisyonu’nun Medrese Birimi, Türkiye’de ilk kez Kudüs ve Mescid-i Aksa ile ilgili Hadis-i Şerifleri içeren bir ezber yarışması düzenledi. Mirasımız Derneği ve İstanbul (Eyüpsultan) Şehbal Kültür Merkezi ile ortaklaşa yapılan çalışmanın değerlendirmesini paylaşmak istiyoruz.

21 Hadis-i Şerifi 41 günde ezberleme şartını taşıyan bu yarışma, İstanbul ile sınırlı tutul-

mayıp 13 yaşın üzerindeki herkese ve her şehre hitap edecek şekilde planlandı. 2021 Ramazan’ının Kadir Gecesi duyurular başladı ve olabilecek en özel günde bu kutlu yarışma, Kudüs sever gönüllere ilan edildi.

Peki, bizi böyle bir yarışma düzenlemeye götüren sebepler nelerdi?

Mevcut Kudüs çalışmalarına bakınca, bu kadar önemli bir anlam taşıyan Kudüs davası, genelde saha anlatımları sadece Miraç’a

mekân olmuş ayet-i kerime ile mübarek kılmış Mescid-i Aksa üzerine birkaç hadis üzerine dayandırılır. Fakat *“Muhakkak çok daha fazla Hadis-i Şerif vardır.”* düşünceyle Beytülmağdis hadisleri üzerine araştırmaya başladık ve şu düşünceyle yola çıktık: *“Eğer hadis gibi sağlam bir kaynak bilinirse, Kudüs konusunda insanların tereddütleri ve sorgulamaları biter, önemi daha iyi anlaşılır; sonradan ortaya çıkmış bir şey olmadığı bilinir.”* Hadislerin inkâr edildiği bir dönemde, bu çalışma ile Kudüs davasına hizmet

ederken; aynı zamanda hadis-i şeriflerin muhafızlığına da niyet edilmiş olunuyordu.

Raid Fethi'nin "El Erbaun El Makdisiyye" adlı Beytülmakdis konulu 40 Hadis kitabından ve Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları'nın *Beytülmakdis Hadis Kartelâsı*'ndan hadisler tarandı. Muttefekun aleyh hadisler tercih edilmeye özen gösterilerek 21 Hadis seçildi. Kudüs davasını duyurma konusunda daha anlaşılır olan, şerhine çok ihtiyaç duyulmayan hadisler tercih edildi. Ön çalışma taslağı hazır olunca, hadis yarışması yapma konusunda tecrübeli olduğuna düşündüğümüz Eyüp Şehbal Kültür Merkezi'ne proje ortaklığı teklif edildi. Hiç ikiletmeden seve seve talebimizi kabul ettiler. İlk günden son güne kadar, nezaket ve muhabbetleri hep ön planda olan bir ekiple çalışmak, yaptığımız çalışmanın en leziz meyvelerinden biriydi.

Yarışmanın duyurusu yapıldıktan sonra muhteşem bir başvuru trafiği başladı ve aslında oldukça zor şartlar içeren yarışmaya 1500 kurs katılım talebi aldık. Ve yarış başladı! Ezber esnasında kolaylık olması için yarışmaya dâhil ettiğimiz her hadisin Arapça ve Türkçe ses kaydı ehil hocalara okutulup yarışmacılarla paylaşıldı. Online bir ön eleme yapılarak katılımcılardan en iyi hazırlanan ilk 30 kişi belirlendi. Sonrasında İstanbul'da bu katılımcılar ile yüz yüze; İstanbul dışındaki yarışmacılarla ise çevrimiçi olmak üzere asıl eleme turu gerçekleştirildi. Final programı ile ödül töreni birleştirildi. Eyüp Şehbal'in ev sahipliğinde, dereceye giren beş yarışmacı, İstanbul'da Hacı Beşir Ağa Medresesi'ndeki programa davet edildi. Trabzon ve Konya'dan iki finalist kardeşimiz İstanbul'a teşrif etti. Davetliler eşliğinde final programı başladı. Elbette manevi konularda yapılan yarışmalar da o manevi yatin tesiri altında kalıyor. İşte yarışmanın final ve ödül töreni de gerçekten adına yaraşır biçimde, eski Hacı Beşir Ağa Hadis Medresesi'nde, bir hadis şöleni olarak geçti. Finalle kalan kardeşlerimizin azmî, dikkati, vurgusu herkesi hayran bıraktı. 1'yi belirlemek jüri için çok zor oldu. Çünkü dereceye girenler zaten 100 puan alan katılımcılardı. Bu sebeple elemeler saniyelik beklemlerine ve çok ince detaylara göre oldu.

Ödül olarak; yarışmayı kazanan **1.ye Cumhuriyet altını, 2.ye yarım altın, 3.ye çeyrek altın**

verilmesi uygun görüldüyse de bu kutlu davranın hadislerini ezberlemeye gönüllü olmuş kardeşlerimiz için bu ödüller çok azdı. Sadece ezber değil, Kudüs farkındalığı esas hedef olduğu için Hafsa Bilgin'den hadislerin şerhlerini yapması talep edildi. Hafsa Hocamızın çevrimiçi ortamda yaptığı ilk Kudüs sohbeti de bize nasip olmuştu.

Kimler, neye göre kazandı?

Final turu elemeleri birçok kritere göre yapıldı. Yarışmacılara, ezberledikleri hadisler hem Arapça, hem Türkçe, ravileri ve kaynakları dâhil olmak üzere soruldu. Arapça ve Türkçe metni yanlışsız ve akıcı okumak çok önemliydi. Fakat bu kardeşlerimizi asıl son noktaya taşıyan özellikleri, hadisleri okumaları esnasındaki sakinlikleri, vurgu ve tonlamaya gösterdikleri özendi. Hepsini gönülden tebrik ederiz. İyi ki katıldılar ve hepimize bu güzel çalışmaya şahitlik etmek nasip oldu. Ömürlerine bir göz aydınlığı, bir parlıltı eklediler. Trabzon'dan ailesiyle sadece bu kutlu yarışma için tatilini bölüp gelen Sümeyye Öztürk birinci, Konya'dan gelen Fatma Şeyda Selek ikinci, çevrimiçi olarak Sakarya'dan katılan Hatice Sevde Biyıklı ise üçüncü oldu. Aslında bu yarışmanın kaybedeni yoktu. Herkes kazandı. İkramları pişiren açıcı, ödülleri paketen görevli, mikrofonu uzatan sunucu... Herkes kazançlıydı. Bütün katılımcı ve görevliler o gün içinde onlarca hadisi canlı olarak dinledi, okudu, öğrendi, kalbine kazandı.

Raid Fethi'nin "El Erbaun El Makdisiyye" adlı Beytülmakdis konulu 40 Hadis kitabından ve Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları'nın Beytülmakdis Hadis Kartelâsı'ndan hadisler tarandı. Muttefekun aleyh hadisler tercih edilmeye özen gösterilerek 21 Hadis seçildi.

Eyüpsultan Şehbal'e böyle güzel bir projede ortaklık yaptıkları için gönülden teşekkür ediyoruz.

Nice programlar vesilesi ile hayırdan yarışmaya, hayırlar kazanmaya niyetle...

*Hadis-i şeriflerin Arapça ve Türkçe metnlerine, ses kayıtlarına, Hafsa Bilgin'in ders notlarına ulaşmak isteyenler Mirasımız Hanımlar Instagram hesabından (@mirasimizhanimlar) talep edebilirler. ■

“Türklerin Kudüs’le Olan Bağı Bin Yıldan Fazladır”

Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak

Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak

Röportaj: Gülşah Ertaş
Fotoğraflar: Omar Ezz

*Mimar Sinan Üniversitesi
Tarih Bölümü Öğretim
Üyesi Prof. Dr. Süleyman
Kızıltoprak ile Kudüs’ü
konuştuk.*

Öncelikle sizi tanıyabilir miyiz Hocam?

1968 doğumluyum. Boğaziçi Üniversitesi tarih bölümü mezunuyum. Kudüs ile ilgili birçok çalışmam var. Şimdi onları kitaplaştırmak istiyorum. Kudüs üzerine başka çalışmalar da yapmak istiyorum. Şimdilerde bağımsız bir Kudüs kitabı hazırlıyorum. Ayrıca büyük çoğunluğu Ortadoğu üzerine olan akademik çalışmalarım ve Mısır konusunda yazdığım kitaplarım var.

Peki Kudüs nedir, yani Kudüs deyince aklınıza gelen ne oluyor, sizin için ne ifade ediyor?

Kudüs dünyanın merkezidir. Gökte yaratılıp yere indirilmiş bir şehirdir diye düşünüyorum. Kudüs bütün dinler tarafından mukaddes olarak kabul edilmiş bir şehirdir. Türklerin Kudüs ile çok eski tarihlerden beri ilgisi var. Sözlü kültüre ve kadim kaynaklara* bakacak olursak, Türklerin Kudüs ile ilgisi Nuh tufanına kadar gider. Dolayısıyla, her medeniyet ve semavî din Kudüs'le ilgilenmiştir. Nuh Aleyhisselam, tufandan sonra ülkesini oğulları arasında pay etmiştir.

Yafes, Sam ve Ham (Nuh Aleyhisselam'ın oğulları.) Vâdedilen topraklar yani verimli hilal olarak adlandırılan topraklar, onların dâhil olduğu bölgeyi İbranîler ve Arapların atası olan Sam'a bırakmıştır. Ham ise Habeşler dolayısıyla Afrikalıların atasıdır. Diğer oğlu Yafes'in soyuna ise Filistin'in batısında ve kuzeyinde Ege, Anadolu toprakları ile Hazar bölgesi bırakılmıştır. Türklerin kökeni hakkında bilgi veren tarih, tefsir, kısas-ı enbiya gibi kaynaklar Yafes'in, Türklerin atası olduğunu söyler. Bu biraz da efsaneler ya da anlatılar sebebiyle insanların yönlendirilmesiyle olabilir. Ama tarihten biliyoruz ki Türkler Hazar Bölgesi de, Maverâünnehir Bölgesi de, Orta Asya da bu bölge ile ilgilidir. Dolayısıyla Kudüs konusunda Türkler ile ilgili eğer mitoloji-efsane gerekçe gösterilecekse Türklerin de böyle bir ilgisi vardır.

İslam'ın bir parçası olan Türkler Hz. Davud'un kurduğu bu şehre büyük saygı göstermişlerdir. Milattan önce on dokuzuncu, on sekizinci asra ait kadim metinler, Kenan şehir devleti olarak Kudüs coğrafyasını gösterir. Tek Tanrı inancını İsrailoğulları'na getiren Hz. İbrahim'dir. Tevhid inancında İsrailoğullarını toplamak için harekete geçmiştir. Onun oğlu Hz. İshak ve torunu

Kudüs dünyanın merkezidir. Gökte yaratılıp yere indirilmiş bir şehirdir diye düşünüyorum. Kudüs bütün dinler tarafından mukaddes olarak kabul edilmiş bir şehirdir. Türklerin Kudüs ile çok eski tarihlerden beri ilgisi var. Sözlü kültüre ve kadim kaynaklara* bakacak olursak, Türklerin Kudüs ile ilgisi Nuh tufanına kadar gider.

Hız.Yakup İsrailoğulları'nın kurucu atalarıdır. Yine Hz. İbrahim Aleyhisselam'ın oğlu Hz. İsmail, Arapların kurucu atasıdır. Dolayısıyla Yahudiler ve Araplar bu noktada birleşirler. Hz. Nuh'un Yafes isimli oğlundan türeyen diğer halklar ve Türkler, dünyada kendi milli varlıklarını göstermeye çalışmışlardır.

Hız. Davud Aleyhisselam, Kudüs'ü onuncu asırda kurmuştur. Ondan evvel M.Ö 1300'lü yıllarda Mısır'dan çıkıp çölde 40 yıl sürgün kalan ve Hz. Musa'dan sonra Yaşu liderliğinde Filistin'e giren İsrailoğulları vardır. Bunlar Kudüs'ü ele geçirememişlerdir. Kudüs'ü ele geçiren Hz. Davud Aleyhisselam olduğu için Selçuklular, Hz. Davud'un yıldızını kendi sembollerini yapmışlardır. Yani bugün 8 köşeli yıldız, Orta Asya'da Selçuklu medeniyetinin önemli bir sembolüdür. Bugün bütün Selçuklu ile ilgili eserlerde Davud yıldızı vardır. Bu motifleri cami süslemelerinde, bimarhanelerde ve bütün kamu binalarında görmek mümkündür.

Kudüs'te mabedi kuran Hz. Süleyman Aleyhisselam'dır. Yedi yıl içinde muhteşem bir tapınak yapmıştır. O tapınak bütün iddiası olan hükümdarlara, imparatorlara ilham kaynağı olmuştur. Ayasofya'yı 532 yılında inşaatına başlayıp beş yıl sonra bitiren Justinianos Ayasofya'ya girdiğinde Hz. Süleyman Aleyhisselam'a ithafen

"seni yendim Süleyman!" demiştir. Yani senin kadar muhteşem, hatta senden daha muhteşem bir tapınak yaptım.

Müslümanlar tarafından Kudüs'ün Fethi 638 yılında Hazreti Ömer (Radiyallahu Anh) zamanındadır. Kudüs esas kimliğini bu tarihten sonra kazanmıştır. Hazreti Ömer (Radiyallahu Anh), Kudüs'teki statüyü şöyle koymuştur: Hristiyanlar da Yahudiler de Müslümanlar da özgürce ibadet etsin. Kimse kimsenin tapınağına, kilisesine, havrasına camisine saldırmamasın. O yüzden Kudüs'ün anahtarlarını teslim eden rahibin teklifine rağmen namazını ayrı bir boş mekânda kılmıştır. Eğer ben burada namaz kılsam burası kutsal bir mekân olur ve benden sonra gelenler sizin elinizden burayı alır demiştir. Dolayısıyla Müslümanların Kudüs'e kazandırdığı bu statü bugün olduğu gibi bundan sonra da böyle devam etmelidir. Her ibadet ehli her dinin mensubu kendi dinine göre Kudüs'te ibadetlerini özgürce yapabilmelidir.* Bunu bin yıldan fazla Türkler sağlamıştır. Yani 1071'de Malazgirt ve Kudüs Zaferi aynı yılda kutlanmıştır. Yani 1071 Malazgirt'in ve Kudüs'ün zafer yılıdır.

Öncesinde Kudüs üzerinde Fatımîlerin 969'dan 1071 yılına kadar bir asır süren hakimiyetleri vardı. Atsız Bin Uvak 1071 yılında Fatımîler'i Kudüs'ten uzaklaştırmış ve orayı büyük Selçuklu Sultanı Alparslan'a bağlamıştır. Dolayısıyla 1071 bizim için 2 kere önemli bir tarihtir. Hem Atsız Bin Uvak'ın Kudüs'ü Fetih tarihidir hem Anadolu'nun kapılarının açıldığı bir tarih. Dolayısıyla bu bağlamda Türklerin Kudüs ile ilgisi bu kadar önemlidir.

Kudüs'ün manevi öneminin yanı sıra coğrafi bir önemi de var mıdır?

Kudüs mukaddes olduğu kadar stratejik bir konumda olan çok önemli bir şehirdir. Hayfa Limanına 60 kilometre yakınlığında olması bunu gösteriyor. Hem doğu-batı ticareti için önemli hem Doğu Akdeniz'deki hidrokarbon kaynakları bakımından önemlidir. Basra körfezi ile Doğu Akdeniz arasındaki iletişim; karayolları ve demiryolları ticareti açısından çok önemli bir bölge. Osmanlılardan sonra baskı ile Doğu Akdeniz arasındaki bütün ekonomik yollar kapatılmıştır. Bu da bölgeye bir durgunluk, bir çatışma ve huzursuzluk vermektedir. Kudüs'ün kutsal olmasını bir kenara bırakıp da bu jeostratejik önemini dikkate alırsak Kudüs ve

Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak

“

Müslümanlar tarafından Kudüs'ün Fethi 638 yılında Hazreti Ömer zamanındadır. Kudüs esas kimliğini bu tarihten sonra kazanmıştır. Hazreti Ömer, Kudüs'teki statüyü şöyle koymuştur: Hristiyanlar da Yahudiler de Müslümanlar da özgürce ibadet etsin. Kimse kimsenin tapınağına, kilisesine, havrasına camisine saldırmaz. O yüzden Kudüs'ün anahtarlarını teslim eden rahibin teklifine rağmen namazını ayrı bir boş mekânda kılmıştır.

”

Filistin'in tarihinde görülmeyen derecede kaotik bir ortam içinde olmasını belki de bunlara bağlamak gerekir.

Peki hocam Kudüs'e gittiğinizde sizi etkileyen bir olay veya durumla karşılaştınız mı?

Tabi ki Kudüs'te Osmanlı döneminde Mescid-i Aksâ bölgesinin mamur edilmesi, Kanuni Sultan Süleyman'ın Kudüs'ün imarına verdiği katkılar, Kubbetüs Sahra ve Mescid-i Aksâ'nın restorasyonunu yaptırması çok önemli hizmetler. Osmanlı'nın en muhteşem liderlerinden birisi yani Türklerin tarihte gördüğü muhteşem liderlerden birisi Kanuni Sultan Süleyman ve eşi Hürrem Sultan, Kudüs'e birlikte hizmet ediyor.

Kanuni Sultan Süleyman Halil-ür Rahman mahallesinden Beytullahim'e kente su getiren kanalları yapıyor. Burada altı çeşme var. Hepsisi de abidevi bir büyüklükte. Bunların yaşadığını görünce tarihle bağımızın devam ettiğini görüyorsunuz. Orası aynı zamanda Hz. İsa'nın ayaklarının değdiği topraklar...

Hazreti Süleyman'ın ayaklarını bastığı ve Yemen melikesi Belkis ile birlikte yönettiği bu ül-

keyi görünce tabi ki insan heyecana kapılıyor. Hürrem'in Kudüs'te yaptığı muhteşem bir külliye ve külliye-i işleten vakıf var. Şimdi külliye-nin bazı binalarının amacı dışında kullanımına tabi ki üzüyor insan. Ama onların da oradaki varlığını devam ettirdiğini görüyorsunuz. Dolayısıyla Kanuni ve Hürrem Sultan'ın el ele vererek bu kutsal kentin güvenliği, imarı için kentin sosyo-ekonomik dokusuna katkılarına şahit oluyorsunuz.

Yine tabi ki İhşidiler de Kudüs'e büyük hizmetler vermiştir. Onların mezarları oradadır. Tolunoğlu Ahmet döneminde Kudüs, Mısır'da kurulan Tolunoğulları Devleti'ne katıldı ve bütün bunları görüyorsunuz.

1917'de Türkler çekildikten sonra Kudüs'ün hüznü başladı. 865-875'te Tolunoğlu Ahmet, Filistin'i kendi topraklarına kattığı günden itibaren Türklerin Kudüs'e bir ilgisi var. Bu bin yılı aşan bir ilişki. Orada en büyük zaferlerden biri olan Ayn Calut zaferi. Kudüs yakınlarında kazanılmıştır. Ayn Câlut Türklerin tarihini değiştiren, İslam tarihini değiştiren bir zaferdir. Bazı tarihçiler der ki eğer o zafer kazanılmasaydı İslam yüzünden silinecekti. Moğollar Bağdat'ı yıkmış-

**1917'den itibaren
Türkler Kudüs'ten
ayrıldılar. O günden
itibaren Kudüs halkı
çok mutsuz oldu.**

tı, Kahire'yi de yıkıp bütün Kuzey Afrika'yı istila edeceklerdi, hatta Avrupa'yı güneyden istila edeceklerdi. Ayn Câlut zaferini Sultan Baybars ve Sultan Kutuz'un kazanması dünya tarihini değiştirdi. Yani bu önemli değişimler yine Kudüs'e yakın topraklarda meydana geldi.

1917'den itibaren Türkler Kudüs'ten ayrıldılar. O günden itibaren Kudüs halkı çok mutsuz oldu. Bu mutsuzluğu sadece Müslüman Araplar yaşamadı. Bu mutsuzluğu Hristiyan Araplar da yaşadı. Tabi şimdi bugün baktığımızda bir tarafta entegrasyon çalışmaları var, bir tarafta da küçük küçük bağımsızlık hayalleri var. Ortadoğu ülkeleri bölünürken Avrupa entegrasyona giriyor. Bu da düşündürücü bir mesele.

Kudüslü Müslümanlarla ilgili gözlem yapma fırsatınız oldu mu hocam?

Yani tabii Kudüs İslam dünyasının bir meselesi iken daraldı daraldı Arap dünyasının bir meselesi oldu. 1952 Mısır darbesinin önemli gerekçelerinden birisi Kudüs'e sahip çıkmamak, Filistinli Arapları yalnız bırakmaktır. Sonra Nasır bunu bütün siyasetinin bir parçası haline getirdi. İsrail ile savaşlar yaptı başarısız oldu, bazen başarılar elde etti. Sonra Enver Sedat bunu devam ettirdi. Sedat baktı ki barış yapmaktan başka bir çare yok. Barış yaptı. Bazı kaybettiği Mısır topraklarını geri aldı ama öbür taraftan Suriye Golan Tepeleri'nde kaybetti. Sadece Filistin'deki Araplar değil, çevresindeki Arap ülkeleri de bu meseleden zarar gördü ama bugüne geldiğimizde Filistin meselesi sadece Filistinli Arapların meselesi oldu. Yani dar bir

Prof. Dr. Süleyman Kızıltoprak

grup bu konuyu Kudüs'ü dert ediniyor gibi görünüyor. Bu bakımdan Filistinli Araplar kendi topraklarına sahip çıkma noktasında olağanüstü bir gayret sarf ediyorlar. Yani her ne kadar yönetimleri aynı ölçüde halklarının taleplerini karşılama noktasında hassas davranmıyor olsalar da Filistin halkı, kendi topraklarına, kendi haklarına sahip çıkmaya çalışıyor. Böyle bir süreç yaşanıyor bölgede. Bugün Kudüs konusunda Türkiye'den fazla İslam dünyasından çok önemli sesler gelmiyor. Mahatır Muhammed, Malezya Başbakanı, "Kudüs insanlığın davasıdır" dedi. Aslında Kudüs'ü bir insanlık davası olarak görmek lazım.

Kudüs'e yönelik sivil toplum çalışmalarını yeterli görüyor musunuz?

Türkiye'de Kudüs konusuna 1980 öncesinde Türkiye'deki sol kesimler büyük bir ilgi alaka gösteriyordu. Seksenlerden sonra bu alaka keşildi. Aslında Kudüs Türkiye'nin tarihi bağlarının olduğu ve bölgenin bir kadim gücü olarak Türkiye'nin bütün ulusunun ilgilendiği bir mesele olması lazım. Türkiye'de maalesef Kudüs konusuna yeterince ilgi gösterilmiyor. Yani Türkiye'de Kudüs muhafazakâr kesimlerin konusu gibi algılanıyor. Halbuki insanlığa barış gelecekte bu önce Kudüs'te olmalıdır. Türkiye'de faaliyet gösteren bütün sivil toplum kuruluş-

larının insanlık adına, dünya barışı adına faaliyet gösteren bütün kuruluşların bu konuya ilgi göstermesini sağlamak, bilinç geliştirmek lazım. Türkiye'de bunun biraz eksik olduğunu düşünüyorum.

Peki biz bireyler olarak Kudüs için ne yapabiliriz?

Biz tabi ki bireyler olarak sivil toplumla birlikte hareket edebiliriz. Bilinci artırabiliriz, sivil toplumda farkındalığı artırabiliriz. Kudüs bütün dünyayı bir ışık, bir kandil gibi aydınlatmıştır. Bir defa bir bütçemiz varsa bir seyahat planınız varsa mutlaka Kudüs görmemiz gereken yerlerden birisi. Bazen şöyle listeler yapılıyor ya görülmeli olan ilk 10 yer, ölmeden önce görülecek 10 yer falan gibi şeyler yapılıyor. Kudüs'ü bütün görmeyen insanların görmesini arzu ederim. Bu pandemi bittikten sonra uçak seferleri belli aralıklarla devam edecek. Herkesin bütçesine göre turlar var. Gençler için orta yaşlılar için turlar var. Kudüs'e gitmenin birçok yolu var ve bence gençlerimiz mutlaka Kudüs'ü görmeliler. Orada yaşam var, tarih var. Oraya giderlerse orayı bugün yönetenler vasıtasıyla değil, Kudüs'ün varlığı olan eserler dolayısıyla evrensel bakış kazanırlar diye düşünüyorum. Kudüs'e, adı barış olan şehre de barış diliyorum. ■

MISIR FATİHİ: DÂHİ KOMUTAN AMR BİN AS (RA)

Şenay Şeker

Mekke'nin yönetiminde söz sahibi olan Ben-i Sehm kabilesinden As bin Vail'in oğlu olan Amr bin As (ra), Arapların belli başlı dâhilerindendi. Komutanlık ve idarecilikte gösterdiği başarılarla ve aldığı isabetli kararlarla her zaman kilit isim olan Amr bin As (ra) aynı zamanda iyi bir hatip ve şairdi. Ebu Abdullah künyesiyle de anılan Hz. Amr kırk kadar sahih hadis rivayet etmiştir. İslâm tarihine baktığımızda Amr bin As'ı (ra) üç farklı portresiy-le görüyoruz. Zira kendisi de bunu şöyle izah ederdi. "Ben İslâm'dan önce Resulullah'a (Sallallahu aleyhi ve sellem) ve Allah'ın dinine çok düşmanlık ettim. Eğer o küfür hali üzere ölse-

Mekke'nin yönetiminde söz sahibi olan Ben-i Sehm kabilesinden As bin Vail'in oğlu olan Amr bin As (ra), Arapların belli başlı dâhilerindendi.

dim muhakkak cehennemliktim. En hayırlı dönemim ise İslâm'ı kabul ettikten sonra Resulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ile geçirdiğim üç yıl ve Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer döneminde İslâm'ın safında mücadele ettiğim dönemdir – ki keşke o zaman ölseymdim de cennete kavuşanlardan olsaydım."

İmandan önceki hayatında İslâm'a karşı çetin bir mücadele veren Amr bin As (ra): "Tüm Mekke Müslüman olsa yine de ben İslâm'a girmem." diyecek kadar kendisini İslâm'a ve Müslümanlara uzak görürdü. Öyle ki; müşriklerin baskılarından bunalan ve Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in müsaadesiyle Habeşistan'a hicret eden içlerinde Hz.

Osman ve eşi Rukiyye'nin de bulunduğu topluluğu Necaşi'den teslim almak için kralın huzurunda verdiği mücadeleyle tanıyorduz Amr bin As'ı. Gençliğinden itibaren ticaret kervanlarıyla Şam, Habeşistan, Mısır ve Yemen taraflarına sıklıkla giden ve o topraklarda itibar sahibi olan Amr bin As'ın (ra), Habeş kralı Necaşi ile arasında sıkı bir dostluk vardı. Habeşistan'a hicret edenlerin kendilerine teslim edilmesi için Abdullah bin Rebia ile Necaşi'nin huzuruna çıkmış fakat adil bir hükümdar olan Necaşi, Müslümanların sözcüsü Cafer bin Ebu Talib'i (ra) dinledikten sonra Müslümanların kendi ülkesinde özgür bir şekilde istedikleri kadar kalabileceklerine hükmetmiş ve Müslümanları müşriklere teslim etmemiştir.

Medine'ye hicretten sonra Müslümanlarla müşriklerin sahada ilk karşılaşması olan Bedir Gazvesi'ne Ebu Süfyan ile kervanın başında olduğu için katılamayan Amr bin As (ra), Uhud ve Hendek harbine komutan olarak katılmıştı. Hendek Harbi'nden sonra Müslümanların gücünü kabullenene ve gitgide artan başarılarıyla umutsuzluğa düşen Mekke müşrikleri kendi tabirleriyle deve dişi kadar kalan varlıklarını ve Mekke'yi korumanın derdine düşmüş, Müslümanların Mekke'yi yakın bir zamanda sahip olmak maksadıyla kuşatmaları durumunda ne yapacaklarını tartışır hale gelmişlerdi. Amr bin As (ra), kavmine şu teklifte bulundu: *"Necaşi'nin yanına gidip himayesine girelim. Eğer Muhammed, kavmimize galip gelirse, onun emrinde bulunmaktansa Necaşi'nin emri altında bulunmak yeğdir. Eğer kavmimiz galip gelirse tekrar Mekke'ye döneriz."* fikrini sunduğunda kavmi bunu olumlu karşılamış ve yanlarına aldıkları hediyelerle Habeşistan'a, Necaşi'nin huzuruna varmışlardı. Kralın huzuruna vardıklarında Ashab-ı Kiramdan Amr bin Umeyye ile karşılaşan Amr bin As, Necaşi'den bu kişiyi kendisine teslim etmesini istemiş ve: *"Kavmimizin düşmanı olan Muhammed'in elçisini eğer bana teslim edersen onu öldürmek istiyorum."* diye teklifte bulunmuştu. Necaşi dostum dediği Amr bin As'ın burnuna sert bir darbeyle vurmuş ve kendisini ayıplayarak: *"Ey Amr! Sen Hz. Musa'ya gelen Namus-u Ekber'in kendisine geldiği bir peygamberin elçisini sana teslim etmemi mi istiyorsun."* dediğinde, Amr bin As, şaşırmış ve mahcubiyet için

Komutanlık ve idarecilikte gösterdiği başarılarla ve aldığı isabetli kararlarla her zaman kilit isim olan Amr bin As(ra) aynı zamanda iyi bir hatip ve şairdi. Ebu Abdullah künyesiyle de anılan Hz. Amr kırk kadar sahih hadis rivayet etmiştir.

de: *"Ey hükümdar! O gerçekten bir peygamber midir?"* diye sormuştu. Necaşi: *"Vallahi O, Allah'ın son peygamberidir ve Hz. Musa'nın Firavun'a galip geldiği gibi O da tüm kafirlere galip gelecektir."* dedi. ⁽¹⁾

Bu gelişen diyalogdan etkilenen ve çoktandır iç aleminde sorguladığı sorulara cevap bulan Amr bin As (ra), Necaşi'ye Müslüman olduğuna dair biat ederek huzurdan ayrıldı. Beraberinde geldiği arkadaşlarından İslam'a girdiğini gizleyen Amr bin As (ra) için artık yeni bir dönem başlıyordu. Kalbini aydınlatan iman nuru tüm benliğini sarmıştı ve büyük bir heyecanla Medine'ye, Allah Resulü'nün (Sallallahu aleyhi ve sellem) yanına gitmek üzere yola çıkmıştı. Hidde'ye vardığında kendisiyle aynı niyetleri taşıyan Halid bin Velid (radiyallahu anh) ve Osman bin Talha (radiyallahu anh) ile karşılaşan Amr bin As'ın (radiyallahu anh) mutluluğu ikiye katlanmıştı. Yıllarca küfürde ısrar etmenin verdiği mahcubiyetle Allah Resulü'nün (Sallallahu aleyhi ve sellem) huzurunda İslam ile şerefelenmiş ve geçmiş günahlarının bağışlanması şartını koşarak Resulullah'a (Sallallahu aleyhi ve sellem) biat etmişlerdi. Allah Resulü: *"Ey Amr, biat et. Şüphesiz İslam kendinden önceki günahları yok eder."* diyerek müjde vermişti.

Günah kirlerinden arınan ve İslam'ın nuruyla aydınlığa kavuşan yürekler bundan sonra İslam'ın safında küffarın korkulu rüyası olacak-

lardı. Hakikatin kapısına geç gelmişlerdi ama bundan sonra yapacakları hizmetlerle tarihe şan verecek ve kıyamete kadar gelecek nesiller onların kahramanlıklarını konuşacaktı.

Amr bin As (radiyallahu anh) hakkında birçok asılsız iddialarda bulunanlara karşın Allah Resulü (Sallallahu aleyhi ve sellem) onun hakkında: *"Herkes Müslüman oldu, Amr bin As ise iman etti."* ve *"Amr bin As, Kureyş'in Salihlerindendir."* diyerek onu övmüştür. ⁽²⁾

Resulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), İslam'ı kabulünün ilk aylarında Zatü'sselasil Seriyyesinin başına komutan olarak atayarak onun faziletine ve başarısına güvendiğini göstermiştir. Bununla ilgili bir hadis-i şerifte Amr bin As (ra) şöyle anlatır: *"Resulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) bana 'Ey Amr! Silahını kuşan, elbiseni giy ve hemen yanıma gel.' diye haber gönderdi. Geldiğimde Resulullah (Sallallahu Aleyhi Vesssellem) abdest alıyordu. Bakışını bana doğru çevirdi ve şöyle dedi: 'Ey Amr! Seni askeri birliğin başında bir yere göndermek istiyorum ve senin için zenginlik diliyorum. Allah sana selamet versin, çokça temiz ve helal mal ile dön.' buyurdu. Ben de: 'Ya Resulallah! Ben mal için değil, cihada katılmak ve yanınızda bulunmak için Müslüman oldum.' Dedim. Bunun üzerine Efendimiz Sallallahu aleyhi ve sellem: 'Ey Amr! Temiz ve helal mal, salih bir kimsede ne güzeldir.'" buyurdu. ⁽³⁾*

Askeri bir deha olan Hz. Amr'ın (ra) Hz. Ebu bekir (radiyallahu anh) ve Hz. Ömer (radiyallahu anh) gibi ashab-ı kiramın önde gelen kişilerinin bulunduğu ordunun başına tayin edilmesi olayında Resulullah'a (Sallallahu aleyhi ve sellem) itaatın en güzel örneklerinden birini görüyoruz. Zira onlar bu karar karşısında hiç itiraz etmemiş ve yıllar sonra İslam'ı seçen kudretli komutan Amr bin As'a (radiyallahu anh) tabi olmuşlardır.

Medine'ye hicretten sonra Müslümanlarla müşriklerin sahada ilk karşılaşması olan Bedir Gazvesi'ne Ebu Süfyan ile kervanın başında olduğu için katılamayan Amr bin As (ra), Uhud ve Hendek harbine komutan olarak katılmıştı.

Zatüссelasil gazası Müslümanlara karşı isyan etmeye hazırlanan Kudaa kabilesine karşı yapılmıştı. Amr bin As'ın (radiyallahu anh) orduya gündüz değil de gece yol aldırması, yerlerinin ve az olan sayılarının bilinmemesi için ateş yaktırmaması ve tuzağa düşme ihtimallerine karşı kaçan düşman askerlerini takip etmeye izin vermemesi gibi birçok stratejisi onun askeri alanda başarısını göstermekteydi.

Mekke'nin Fethi'ne de iştirak eden Amr bin As (ra), Huneyn'de de bulunmuştur. Halid Bin Velid (radiyallahu anh) Uzza putunu kırmaya gönderilirken Amr Bin As (radiyallahu anh) ise Suva putunu devirmek üzere görevlendirilmişti. Elçi olarak Umman hükümdarına mektup götüreren Amr bin As (ra), hükümdarın İslam'a girmesiyle birlikte Umman'a vali tayin edilmiş ve Allah Resulü'nün (Sallallahu aleyhi ve sellem) vefatına kadar bu görevde bulunmuştur.

KUDÜS'ÜN FETHİNİN YOLUNU AÇAN SEFERLER VE ECNADEYN

Allah Resulü'nün (Sallallahu aleyhi ve sellem) en büyük hedeflerinden biri Beytül Makdis'in fethedilmesi ve böylelikle Müslümanların tüm dünyaya hâkim olmasıydı. Çünkü bu bereketli topraklar hem itikadî yönden hem de stratejik konumu hasebiyle çok kıymetliydi. Allah Resulü'nün (Sallallahu aleyhi ve sellem) vefatından sonra onun bizzat başlattığı Beytül Makdis'in fethi yolundaki hazırlıklar Hz. Ebubekir (radiyallahu anh) efendimiz tarafından da devam ettirilmiştir. Amr bin As (radiyallahu anh), Hz. Ebubekir'in (radiyallahu anh) halifeliği döneminde tekrar komutanlığa atanmış, Bizanslılar ile yapılan ve Kudüs'ün fethi yolunu açan Ecnadeyn ve Yermük savaşlarında önemli rol almıştır. İslâm ordusunu üç farklı bölgeye sevk eden

Hz. Ebubekir (radiyallahu anh), Amr bin As'ı (radiyallahu anh) Güney Filistin bölgesine göndermiştir. Hz. Ömer (radiyallahu anh) döneminde Şam bölgesinin genel komutanlığını idare eden Amr bin As'ın (radiyallahu anh), Kudüs'ün ve Filistin bölgesinin fethine katkıları tartışılmaz. Her ne kadar Kudüs şehrinin kuşatılması ve hiç kan dökülmeden alınması, ahlakı ve üstün başarısıyla Ebu Ubeyde bin Cerrah (radiyallahu anh) tarafından gerçekleştirilmiş olsa da Amr bin As'ın (radiyallahu anh) bu başarıda büyük payı vardır. Çünkü genel itibarıyla bölgenin kontrolünü elinde bulunduran ve Bizanslılar'ı şehri teslim etmeye mecbur bırakan ortamı Amr bin As'ın (radiyallahu anh) kabiliyetli ve dirayetli komutanlığı sağlamıştır.

İslâm tarihine Mısır fatihi olarak geçen Amr bin As (radiyallahu anh), Kudüs'ün fethinden sonra, Mısır'ın fethine hazırlık yapılması gerektiği yönünde Hz. Ömer'i ikna etmeye çalışmıştır. Hz. Ömer (radiyallahu anh) ise, nasıl ki Mekke'nin ve Kudüs'ün fethi öncelikle gönüllerin kazanılmasıyla kan dökülmeden gerçekleşiyse Mısır'da da aynı ortamın sağlanması gerektiğini düşünüyordu.

Amr bin As (radiyallahu anh) için Mısır'ın İslam toprağı olması elzemdi. Çünkü topraklarını kaybeden Bizanslılar'ın kaçıp sığındığı Mısır, ileride kendileri için bir tehdit olabilirdi.

Amr bin As (ra) hakkında birçok asılsız iddialarda bulunanlara karşın Allah Resulü (sav) onun hakkında: “Herkes Müslüman oldu, Amr bin As ise iman etti.” ve “Amr bin As, Kureyş’in Salihlerindendir.” diyerek onu övmüştür.

di. 640 Muharrem ayında Zübeyr bin Avvam (radiyallahu anh) komutasındaki ordunun yardımıyla önce Ferema şehri fethedildi ve peşinden Babilon kalesi de yedi aylık bir kuşatmadan sonra ele geçirildi. İslam ordusunun İskenderiyye’yi teslim almasıyla birlikte Mısır’ın fethi gerçekleşmiş oldu. Bu başarılarından dolayı Mısır’a vali olarak atanan Amr bin As (radiyallahu anh) şehrin imar ve iskan ve medenileşmesi yönünde gösterdiği idareciliği ile de kendinden söz ettirmiştir. Öyle bir Mısır şehri ki, asırlar boyu ilmin ve İslam medeniyetinin en gözde şehri olmuştur. Askerî alandaki başarıları kadar idarecilikte de kıvrak zekasını ve cesaretini kullanan Amr bin As (radiyallahu anh) hakkında Hz. Ömer Efendimiz: “Amr bin As, dünyada kaldıkça hep idareci olmalıdır.” buyurmuştur.

Yesrib’in Medine’ye dönüşmesinin şartlarına riayet ederek valilik yaptığı şehirlerde İslam medeniyetini inşa eden Amr bin As (radiyallahu anh), Mısır’a vali olarak tayin edildikten sonra Fustat (bugünkü Kahire) şehrini kurmuş ve orada kendi adına Afrika kıtasının ilk camiini inşa ettirmiştir. Mısır’da Kızıldeniz ile Nil nehri arasını birleştirerek bir kanal yaptırmış ve gemilerin geçişini sağlayarak İslam şehirlerine gerekli olan erzakların kolaylıkla taşınmasına vesile olmuştur. Bu onun

Amr bin As Camii / Mısır-Kahire

ne kadar dahi olduğunu gösteren çalışmalardan sadece biridir.

NEDAMET

Ölüm döşeginde Allah’a (celle celaluhu) dualar eden ve affını dileyen Amr bin As (radiyallahu anh) için ömrünün üçüncü ve pişmanlık dönemi diye nitelediği dönem Hz. Osman’ın (radiyallahu anh) kendisini Mısır valiliğinden azletmesiyle başlayan dönemidir. Bu olaya üzülen ve Medine’yi terk eden Amr bin As (radiyallahu anh) halifenin şehit edilmesinden sonra Hz. Ali’nin (radiyallahu anh) halifeliği döneminde gerçekleşen Cemel Vakası’ndan sonra Muaviye bin Ebu Süfyan’ın saflarına katılmıştı. Siffin savaşında Şam ordularının komutanlığını yapan Amr bin As (radiyallahu anh) savaş esnasında Kur’an ayetlerini mızraklara taktırarak her iki orduyu da Kur’an’a ve sünnetin hükümlerine davet etmiştir. Kabul gören bu teklif üzerine Hz. Ali (radiyallahu anh) hakem olarak Musa el Eşari’yi Muaviye ise Amr bin As’ı (radiyallahu anh) hakem tayin etmiştir. 658 Ramazan ayında Ezruh denilen yerde bir araya gelen hakemlerin aldığı kararlar hakkında birçok rivayetler vardır. Bir rivayet Amr bin As’ın Musa el Eşari’yi etkileyerek Hz. Ali’yi görevden azlettirerek Muaviye’yi halife ilan ettirdiği yönündedir. Diğer bir rivayet ise bu meselede Hz. Ali (radiyallahu anh) ve Muaviye’nin bu işin dışında tutulması ve şûranın başka birisini seçmesi yönünde karar aldığıdır.

Siffin savaşından sonraki dönemde halifeliğini ilan eden Muaviye, Amr bin As’ı (radiyallahu anh) tekrardan Mısır valisi olarak atamış ve Hz. Amr, ölene kadar bu görevde önemli hizmetlerde bulunmuştur.

Hicri kırkıncı yılda (m.660) Hz. Ali, Muaviye ve Amr bin As’ı öldürmekle görevlendirilen üç Haricinin düzenlediği suikasttan kurtulan Amr bin As (radiyallahu anh) üç yıl sonra doksan yaşlarında vefat etmiştir. Amr ibni Vail gibi Peygamberimizi soyu kesik ithamlarıyla suçlayan ve düşmanlıkta sınır tanımayan bir babadan, ölü bir ruhtan doğma olsa da, hidayet bularak İslam ile müşerref olmuş Amr bin As (radiyallahu anh) gibi meziyetli, fatih unvanına sahip bir komutan geçti bu dünyadan.

Allah Resulü’nü (Sallallahu aleyhi ve sellem) görmekle ve onunla yaşamak ile şereflenen ve sahabe unvanını olan bu zatlar; güçlü imanları kadar yaşadıkları imtihanlar karşısındaki duruşlarıyla, hataları ve pişmanlıklarıyla da bizlere kıyamete kadar örnekler sergilemeye devam edecekler. ■

Dipnot:

- (1) Ahmed b. Hanbel 4/198, 199Delail,4/343, İbni Hişam, 3/ 289,291
- (2) Tirmizi, Menakib, 121
- (3) Ahmed bin Hanbel, Fezailü’s-sahabe, 11,912

Kaynakça

- 1) Siyer Tv, Muhammed Emin Yıldırım, Sahabe İklimi, Fatih, Dahi, Vali; Amr b. As konulu ders: <https://youtu.be/IEUQX1QnZmo>
- 2) Siyer-i Nebi- Medine Dönemi Prof. Ali Muhammed Sallabi, Ravza Yayınları
- 3) Mustafa Eriş, Altınoluk Dergisi, 1998, Haziran Sayı: 148, Sayfa 26
- 4) Namık Kemal Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi, 2017, Cilt 3, Sayı 2
- 5) Amr b. As’a yöneltilen eleştirilerin incelenmesi, Abdullah Çimen, Makale

İNSAN SONRASI TOPLUM- POSTHÜMANİZM KİTABININ ANALİZİ

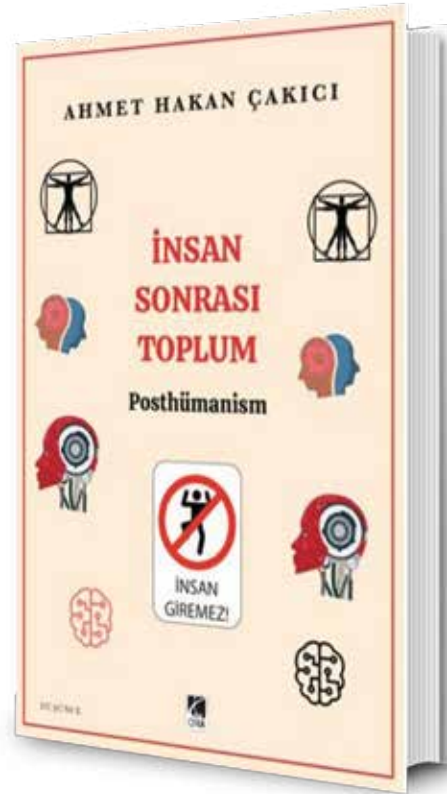
Kevser Kıran

“**A**rtık toplumsallaşmayı belirleyen şey, haberlerin ve iletişim araçlarının karşısında geçirilen saatlerdir. Ancak bu eylem birliği bir toplumsallaşma üretmez. Çünkü haberler, her an büyüyen bir kitle yaratırken o kitleye bir enerji vermez. Haber iddia ettiği gibi, bilgilendirme yapmaz, onun yerine habere karşı duyarsız ve tepki göstermeyen bir KİTLE var eder.” (Jean Baudrillard, Sessiz Yığınların Gölgesinde, s:30)

Haberler ve sosyal medyanın günümüzde aldığı biçimin, muhatabı olan kitleyi haberdar ederken harekete geçirmeyip tam tersine felç edecek bir etkiye sahip olduğu, artık açıkça itiraf edilmekte. Toplum mühendisliği için elverişli bir maşa olarak kullanılan haber ağı ve sosyal medyadan, yönlendiricilerinin beklentisi nedir? Gelecek için çokça dillendirilen ‘Transhumanizm’ ve ‘Posthumanizm’ ile kastedilen nedir, bunları analiz etmek için fikir babaları ve kuramcılarının elinden çıkmış olan yayınları tek tek inceleyip özet bir kitap haline getirmiş sayın Ahmet Hakan Çakıcı.

“İnsan Sonrası Toplum” isimli kitabını, biz de sizler için inceleyip tanıtmak istedik. 94 sayfalık bir kitap olmasına rağmen, ana hatları ve köşe taşlarını ele aldığından dolayı konuyu bir bütün olarak sunmayı başarmış. Yazarı, bir önceki “Ailesiz Toplum” isimli kitabından tanıyoruz.

Kitabın girişi, Cüneyd Zapsu’dan “Muhtemelen bizler, son normal insan nesliyiz.” alıntısıyla başlıyor. Gaz lambaları ile aydınlatılan,

Yazar: **Ahmet Hakan Çakıcı**

Yayınevi: **Çıra Yayınları**

“

“İnsan Sonrası Toplum” isimli kitabını, biz de sizler için inceleyip tanıtmak istedik. 94 sayfalık bir kitap olmasına rağmen, ana hatları ve köşe taşlarını ele aldığından dolayı konuyu bir bütün olarak sunmayı başarmış. Yazarı, bir önceki “Ailesiz Toplum” isimli kitabından tanıyoruz.

”

elektiriğin ve dolayısıyla elektrikli herhangisi bir cihazın bulunmadığı evlerde dünyaya gelmiş bir neslin, aynı ömür içinde akıllı telefonlara ve dronelerle yapılan insansız savaşlara şahitlik etmesi bağlamında değişimin müthiş hızı vurgulanıyor. Bu hız, sürekli artmakta olduğundan 5 yıl sonraki dünyayı belki de hayal bile edemeyeceğimiz kadar farklı bulmamız mümkün. Böyle bir değişim ise, her şeyi ama her şeyi tehdit etmekte. Hatta insanın kendini bile.

Kitap boyunca, şeytanın ve hizmetkârlarının korkunç hezeyanları arasında Allah subhanehu ve tealanın ismi celilini telaffuz etmek için özel gayret gösterilmiş. Transhumanizm ve Posthumanizm konusunda hemen her kuram, Nietzsche’nin Ahlakın Soy Kütüğü teorisine dayanmakta. Nietzsche, bu teoride şöyle bir ana fikir dayatıyor: İnsan neandertal dönemde maymunluktan insanlığa yeni geçiş yapmış ve bir ‘Tanrı’ fikri oluşmamışken ahlak, erdem, iyi, kötü, paylaşmak vs kavramlar henüz yoktu. İnsan toplumu kalabalıklaşıp sevk ve idare gereği Tanrı ve ahlak, namus, şeref, merhamet, dürüstlük gibi diğer değerleri üretti. (!) Bu değerlerin hepsi sanıdır, uydurmadır ve bu değerler insanın gelişmesine, sınırsız güç elde etmesine engel oldu. Bu engeller içinde en tehlikelisi de ‘Tanrı’dır, zulmetmeyin öldürmeyin diyerek milyonlarca miskinlinin korunmasına, ahlak namus şeref ka-

naat diyerek pazarların gelişmesine, doğruluk dürüstlük diyerek kişisel gelişime engel olmuş, ibadet diyerek de zaman israfına sebep olmuştur. Nietzsche’ye göre bu engellerden kurtulmak, bu göya uydurulmuş değerleri unutmak, insan türünün tekrar evrimleşip gelişmesi için tek koşuldur. Bencilliği kutsar, iyiliği lanetler, yeryüzüne hakim olmak için gereken en insani tavrın bencillik, aç gözlülük, hırs, tamahkarlık, tecavüzkar ve sınır tanımazlık, yağmacılık ve yığmacılık olduğunu iddia eder. Bu günkü kuramcıların yola çıkışını izah edebilmek için mecburen açıklamak zorunda olduğumuz bu felsefeden, bahsederken bile tüylerimiz ürperiyor. “Tanrı öldü, ama gölgesi hala aramızda dolaşıyor.” derken Nietzsche’nin kastettiği gölge, ahlaktır ve ahlaka asla tahammülü yoktur. ‘Tam özgürlük’, ancak bütün bu değerlerden kurtulduktan sonra gelebilir.

“Hobbes, Machiavelli ve daha sonraki aydınlanma düşünürleri, insanın bitki, hayvan ya da makineden farklı olmadığını ilan ettiler. Sonra ortaya Darwin, Nietzsche, Engels, Freud ve Derrida çıktı. Bu düşünürler, bildiği gibi insanın yapısökümünü gerçekleştirdiler. Ve insanlığı maddecilik yasalarına uygun şekilde yeniden inşa ettiler.” (S.15) Nazi Almanyası ve Hitlerin ari ırk hareketinin de ilham kaynağı yine Nietzsche’dir. İnsan’ın ölümünden sonra her türlü referans (hak, adalet, doğru, iyi) çerçevesine karşı çıkan postmodernizm ideolojisi ortaya çıktı. Postmodernizm, tam özgürlük ve rastlantı yasasına kesin itaat haliydi. Güç ve iktidarın insan için kabul edilebilecek tek tapınılmaya değer ve etik için ölçü olduğu fikri emperyalizm ile filyata döküldü. Bu yolda güç ve iktidar sahipleri gelişmiş üst insanlar ve hükmedilenler ise alt insanlar olarak kategorize edildi.

17. sayfada Ahlakın Yapısökümü ana başlığını görüyoruz. Kapitalist Teoriler Uzmanı Wendy Brown, Nietzsche’nin izinde ahlakı yapısökümüne uğratmak için üç aşamalı bir plan kurgular. 1- İyileri ve ahlaki değerleri şüpheli hale getirmek, 2- Kötüyü iyinin, ahlaksızlığı ahlakın yerine yerleştirmek, 3- Tarihini seyrini, ‘Tanrı’nın, değerlerin, ahlakın müdahalesine müsaade etmeden yeniden düzenlemek. Neandarthale doğru geriye dönüş, tekrar evrimleşip yükselme kapılarını açmaktı onlara göre. Toplumsal kurallar ve de-

Ahmet Hakan Çakıcı / Yazar

ğerler ise bunun üstündeki yegâne engeldi. Her görüşe her fikre, her tarza saygı göstermek gerektiği dayatması ile malum yürüyüşlerde göze çarpan “ahlakınız batsın” pankartları şimdi daha belirgin bir anlam taşıyor değil mi? Ari ırk ve ahlakın soy kütüğü teorileri, batılı emperyalist düşüncenin olduğu gibi, insan sonrası dönemin de fikri alt zemini ni teşkil etmektedir.

Süreci yeterli görünce trans-human (geçişken insan) ve post-human (insan sonrası) kavramları için de hazırlıklar başlatıldı. “Artık insan, ölümsüz olabilmek için kendi DNA kodlarını kendisi yazmaya, robotlarla entegre olup siborgler olmaya hatta vücudunu tamamen yok ederek kendini bir bilgisayar olarak yaşamaya çalışıyor” S.30 Transhumanizmin temel iddiası, insanın kaderini kendi ellerine alması gerekliliği üzerine bina ediliyor. Ve tabi ki insanlığın kaderini kontrol altına alacak olanlar fakirler değil. İnsanlığın yaşadığı tüm dönem ve çağlar, o dönemler yaşanıp geçtikten yüzlerce yıl sonra isimlendirilmesine rağmen, Transhumanist ve Posthumanist dönemlerin daha vakitleri gelmeden isimlendirilmiş olmaları bu yönlendirme ve kontrol çabalarının ispatı olarak okunabilir.

Bu nedenle olsa gerek, Transhumanizm hareket yalnızca düşünür ve yazarlar tarafından temsil edilen bir hareket değildir. Bir çok okul, şirket, dernek, hatta kilise tarafın-

“

Kitap boyunca, şeytanın ve hizmetkârlarının korkunç hezeyanları arasında Allah subhanehu ve tealanın ismi celîlini telaffuz etmemek için özel gayret gösterilmiş. Transhumanizm ve Posthumanizm konusunda hemen her kuram, Nietzsche'nin Ahlakın Soy Kütüğü teorisine dayanmakta.

”

dan temsil edilen ve kendini yayma amacı taşıyan bir tebliğ hareketidir. İnsan ömrü uzatma iddiasındaki genetik bilim, teknolojik destek sağlama iddiasındaki yapay zeka üzerine çalışan bir çok tanınmış şirket de aynı sürecin arkasındadırlar. “Doğanın kontrolündeki evrimden, insanın, kendi değişiminin kontrolünü kendi eline aldığı mekanik evrime geçiş sürecine verilen isim trans-hümanist devredir.”

Genel olarak Transhümanistlerin üzerinde anlaşıldığı 3 temel transhümanist sembol vardır: 1) Süper uzun hayat, 2) Süper zekâ, 3)

Süper sağlık. Bu anlamda transhüman, insanlık ile makine arasında bir geçiş sürecidir ve post-human olma yolunda evrimci sürecin ön aşamasıdır. Bu iki tanım, iki temel kavramın reddiyesi olarak işlev gördüğünden, bu noktada şu iki temel kavramın açıklanması gerekir: Andropos ve Vitruvius.

Andropos kavramı, Eski Yunan'da hikmet sahibi olgun insan, insan-ı kâmil, aziz, evliya gibi anlamların karşılığıdır. Açıkça ifade edilmese de Peygamberleri ve özelde Hz. İsa (as)'ı da ima etmektedir. Andropos, toplum için bir ahlaki nizam tanımlar. İnsan olmanın yolunun ahlaktan ve erdemden geçtiğini belirtir. “İddia şu; 5000 senedir, Andropos (peygamberler) insan olmak adına ahlak ve erdem söylemi altında, toplumları baskılıyor ve onlara şekil veriyor. Dolayısı ile Andropos'un ahlak ve erdem anlayışına uymayan kesim dışlanıyor ve ötekileştiriliyor. Kusurlu görülüp, insanlığı eksik kabul ediliyor. Bunlar fahişeler, eşcinseller, tefeciler, cimriler, hırsızlar, katiller, benciller vs.dir. Bunlardan bankacılar, tefeciler, yalancılar, sahtekarlar vs. Makyevalizmin, 'Başarıya giden her yol mübahtır' düşüncesinin kabul görmesi ile toplumlarında asalete kavuştular.” S.28

Diğerlerinin durumlarında ise bir değişme olmadı. Eşcinseller binlerce yıldır Andropos tarafından ötekileştirilmeye devam ettiriler, 'onuru elinden alınmışlar' oldular ve bütün kadınlar da aynı şekilde aşağılandı, ezildi, hakir görüldü, dışlandı. Öyle ya hiç kadın peygamber bile yoktu (!)

Vitruvius'a gelirse, Leonardo da Vinci'nin meşhur eskizidir. Aydınlanma döneminin insan sembolü olarak kabul edilir. Vitruvius insanı, batılı, beyaz, sağlıklı ve yakışıklı erkek olarak tasvir edilir. Buradan çıkardıkları iddia da batılı, beyaz, sağlıklı, estetik ve erkek olmayan herkes aşağılandı, hor görüldü ve yerince insan kabul edilmedi iddiasıydı.

“İşte İnsan Sonrası, Andropos'un tanımladığı 'Ahlaklı insan' ve Vitruvius'un tanımladığı 'Beyaz, Batılı, Sağlıklı İnsan'ın aşağıladığı zümreleri, -ki en fazla ve en uzun süreli aşağılanan kadınlar, eşcinseller ve fahişelerdi- özgürlüklerine kavuşturmak için, bu 'insan' anlayışlarını reddeden döneme verilen isimdir.” S.30 Wendy Brown, Noah Harari, Judith Butler ve Rosi Braidotti'nin ortak iddiasıyla, kadınlar ile eşcinsellerin teknoloji ile işbirliği içerisinde oluşturacakları bir kaos ile İnsan Sonrası döneme geçebileceğimizi ve dışlamanın, aşağılamanın, zulmün böylece son bulacağı öne sürülüyor.

Sonraki bölümde 'İnsan Sonrası'nın reddettiği kavramlara değinilmiş. Hümanizm, Sekülerizm, Bilimin otoritesi gibi alt başlıklarla, posthümanizm gönüllülerinin emperyalizmin semzeleşmek için kullanageldiği kavram ve usullerin miladının dolduğu için yeni dünya düzeninde yer bulamayacağını, onun yerini alması gereken kavramlar için içlerinin boşaltılması gerektiğine dair çabaları anlatılıyor.

Yeni bölümün ana başlığı İnsan Sonrasına Geçiş: Üç Aşama, Nietzsche'den şu alıntıyla başlıyor: “Sana üstün insan olmayı öğretiyorum, İnsan üstesinden gelinmesi gereken bir şeydir.” Bu geçişin aşamaları ise, hayvan oluş, yeryüzü oluş, ve robotlaşma şeklinde özetlenebiliyor. Hayvan hakları için seslendirilecek yeni çağrılar, aslında hayvanların haklarının yükselişi değil, alt-insanların haklarını hayvan haklarıyla eşitleme çabası olacak. Üstün insanlar, Noah Hararinin deyişiyle 'Homo-deus' yani Tanrı-insanlar, kendilerine pek de fazla sayıda ortak istemiyorlar. Ağaçla evlenen kadın haberi, gazetelerde gözlerimizi hayvan-yeryüzü-insan özdeşleşmesine alıştırtıyor. Yeni çağın kutsal teslisi 'vucut-haz-özgürlük', post-human için yeterli değildir; “Tanrı'nın ve Evrenin kurallarına mahkum olduğumuz müddetçe ölümsüzlük iddiası ancak

Dünya ile fiziksel ilişki kurmayarak araya imaj teknolojilerini sokmak, bizi insansızlaşma noktasına götürür. Bu nokta, üzerine bomba atılarak öldürdüğü insanları kameradan seyredirken psikolojik izolasyon sağlandığı ve duyarlılıkların öldüğü bir noktadır. Sanal/imajinatif dünya, insana ahlaksız, erdemsiz, utanmasız düşünmeyi ve davranmayı öğretir, alıştıırır. Etik anlayış, gevşemeye uğrar.

boş bir hayalden ibaret kalacak. Bu noktada insanlığın bir sonraki aşamaya geçebilmesi için mutlaka sınırlarını kırması gerekir.” fikrindedir. Vücutlarına entegre olmuş kablosuz alıcılar ile zihinleri internete bağlı, bedenlerine entegre olmuş cihazlar ile de yüzlerce kat hızlı ve onlarca kat ağırlığı kaldırabilecek, özellikle de ellerini oynatmadan silahları kullanabilecek bedenlere ihtiyaçları vardır. Bu artık normal bir insan değil, bir Üst- insan’dır. Noah Harari, “Nasıl ki insanlar maymunlara nasıl bir dünyada yaşamak istiyorsunuz diye sordular, Homo-deus da normal insanlara fikirlerini sormayacak.” der.

Dördüncü bölümde, İnsan sonrasına geçişte öncüler ele alınmış. İnsan sonrasına itiraz eden ahlakın, dolayısıyla Andropos’un öldürülüp gömülmesi için sahaya sürülen aktörler eşcinseller, feminist hareketler, teknoloji altbaşlıklarında incelenmiştir.

Final bölümünde Öncü Post-hümanist Pratikler başlığı altında, internet teknolojileri ve sosyal medya, öjenizm ve yapay zeka teknik-

lerinin bu amaçlara ulaşmak için nasıl kullanıldığı ele alınmış.

İnsanların asla paylaşmayı uygun görmedikleri mahremelerini teşhire ikna edilen bir arayüz olarak geliştirilmiş sosyal medya ortamlarının, egemenlere, kitleleri hiç bedelsiz kontrol, gözetleme, takip ve yönlendirme gücü vermesi önemli bir nokta. Diğer taraftan bütün kültürleri birbirine yaklaştırmakta ve bütün dünyayı tek tip forma sokmaya elverişli bir alet durumundadır.

“Konunun ciddiyetini anlamakta zorlananlara Kevin Robins, ‘Sanal dünya ve sanal dünya teknolojileri ile inşa edilecek toplumun Batılı sömürgeci emperyal mantıktan bağımsız olduğunu düşünmek bir aldanıştır. Sanal dünyanın üzerine kurulu olduğu dünya, aydınlanma dönemi, ilerleme teknolojisi ve sömürgecilik hareketinin devamıdır. Sanal ve imaj teknolojileri Batı kültürünün, rasyonalite ve sürekli denetim mantığı ile biçimlenmiş, askeri ve emperyalist emellerinden ortaya çıkmıştır. Akılda tutulmalıdır ki, imaj dünyasının üzerinde büyüdüğü gözetleme kültürünü besleyen ordudur.’ der.” S.81 Üstelik yeni enformasyon formatı, Andropos’un tasfiyesinde de önemli bir fonksiyon görecektir.

Dünya ile fiziksel ilişki kurmayarak araya imaj teknolojilerini sokmak, bizi insansızlaşma noktasına götürür. Bu nokta, üzerine bomba atılarak öldürdüğü insanları kameradan seyredirken psikolojik izolasyon sağlandığı ve duyarlılıkların öldüğü bir noktadır. Sanal/imajinatif dünya, insana ahlaksız, erdemsiz, utanmasız düşünmeyi ve davranmayı öğretir, alıştıırır. Etik anlayış, gevşemeye uğrar.

Öjenizm ise, insanın doğum kalitesini artırma ve en yüksek avantajı sağlama bilimi olarak tanımlanır. Post- hümanist dönemin getirdiği en önemli sonuçlardan biri olarak sessizce meşrulaşmıştır. Hitler Almanyasında kanunlarda yerini alan bu kabul, rızası olmadan 400 bin kişinin kısırlaştırılmasıyla sonuçlandı. İnsan gen havuzunu iyileştirmeyi amaç edinmiş gibi görünen bu hareket, insanlığın kontrolsüz çoğalmasının insanlık için felaket olduğunu öne sürer. Topluma yük olacak kimseleri toplumun sırtından almak adına giriştikleri bu hareket, artık doğum öncesi de genleri kontrol etme, hatta doğurganlığın da ortadan kaldırılarak egemenlere tam itaat eden lisanslı tekniklerle üretilmiş insanların çağının başlamasına hoş geldin borusu çalma azmindedirler.

Yapay zekanın da insanlığı kontrol ve abluka altında tutmak yönünde geliştirildiğine dair çarpıcı örneklerle kitabımız sona eriyor. Son söz isimli bölümde ise bu zalimane ve şeytani fikirlerin savunucularından iki alıntı ve bir de uygulama haberi mevcut.

Detaylarına vakıf oldukça görüyoruz ki plan gerçekten çok dehşet verici, oyun cidden çok büyük. İnsanlar bu büyük filin sadece hortumunu görüyor ve cüssesinden habersiz. Yine de biliyoruz ki Rabbimizin ebabilleri tükenmez.

“Onlar böyle tuzaklar hazırlayadursunlar, ama Allah da onların tuzaklarına karşılık verecektir. Çünkü Allah, tuzak kuranlara en güzel karşılığı verendir.” (Enfal Suresi, 30. Ayet) ■

MEDİNE DÖNEMİ HABERLEŞMEDE MEKTUP

Zeynep Kaya

Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem'in sünneti üzere Bismî Hû lafzıyla başlayalım ve Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) insanları İslâm'a nasıl davet ettiğinden bahsedelim.

Efendimiz aleyhisselam, risaletinden on sene geçmeden Medine'ye hicret edip İslâm toplumunu bir devlet haline getirdi. Medine'ye hâkim olduktan sonra Bizans'a, Yemen'e, Habeşistan'a, Irak'a, Suriye'ye, Mısır'a, Filistin'e ve

daha birçok komşu bölgelerdeki kuvvet ve söz sahibi kişileri Hakk dine davet için sahabe efendilerimiz elçi olarak -bugünün diplomatlarının görevini icra ederek- kayıtlarda bilinen onlarca mektubu çeşitli beldelere ulaştırmışlardır. Söz konusu sahabe efendilerimizin adlarını ve mektuplarını ve ulaştırdıkları şahısları şu şekilde zikredebiliriz:

Dihyetü'l-Kelbî - Rum Kayseri Heraklius'a ,
Amr b. Ümeyye ed-Damrî - Habeş Necâşî-
si Ashame'ye,

Abdullah b. Huzafe - İran Kistrâsı Ebrevîz b. Hüzmüz'e, Hatıb b. Ebî Beltea - Mısır Firavunu Mukavkıs'a,

Salit b. Amr - Yemame Valisi Hevze b. Ali'ye, Suca b. Vehb - Gassân Meliki Münzir b. Haris b. Ebî Şemir'e davet mektuplarını iletmişlerdir.

Mektupları yerlerine ulaştırmakla vazifeli olan sahabe efendilerimizin hepsi gidecekleri memlekette konuşulan dile hâkimlerdi. Fakat görevin aynı günü yola çıkmışlar ve gittikleri

Mektupları yerlerine ulaştırmakla vazifeli olan sahabe efendilerimizin hepsi gidecekleri memlekette konuşulan dile hâkimlerdi.

yerde ne ile karşılaşacaklarını tam olarak bilmiyorlardı. Rum Kayseri Heraklius gelen habere saygılı ve hakikati öğrenme peşinde olmuşsa da İran Kısra'sı Ebrevîz b. Hüzmûz kendisine mektubu getiren elçiye sert davranmış ve mülk ve saltanatın kendisine münhasır olduğunu ne yenilgiye uğramaktan ne de kendisine bir ortak çıkmasından korkmadığını söylemişti. Bunun üzerine Abdullah b. Huzafe, *"Vallâhi, benim için iki yoldan (ölüm veya kurtuluş) hangisi olursa olsun gam çekmem. Resûlullâh'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) mektubunu yerine ulaştırmış ve vazifemi yapmış bulunuyorum."* demişti. Efendimiz aleyhisselam Yemen Emiri'ne mektubu götürecek olan Hazret-i İlyâş'a ise, şu tavsiyelerde bulunmuşlardı: *"Oraya vardığın zaman geceleyin girme, sabah olmasını bekle. Sonra en güzel şekilde abdestini al, iki rekât namaz kıl. Seni muvaffak kılmayı ve hüsn-i kabûl görmen için Allâh Teâlâ'ya duâ et. Daha sonra güzelce hazırlık yap, mektubumu sağ eline al ve onu sağ elinle onların sağ eline ver. Böyle yaparsan onlar seni kabûl edeceklerdir..."*

Sahabe efendilerimizin ulaştırdığı mektuplar kendi içinde bir kuvvet ve koruma içeriyordu. Bu davet mektuplarının yazılışı, ifadesi, üslubu bakımından öne çıkan bazı özellikleri zikretmek gerekir.

1. Hz. Peygamber (sav) tüm diplomatik yazışmalarında besmeleyi kullanmış ve kendi ismiyle başlamıştır. Nitekim Kısra'nın hiddetlenip mektubu yırtmasının sebeplerinden birisi de mektubun bu üslubu olmuştur.

2. Mektuplar çok yönlüdür. Hz. Peygamber (sallallahu aleyhi vesellem), mektuplardaki edebî inceliğin yanında diplomasi dili kullanmıştır.

3. Mektupların muhtevasına bakıldığında tam bir öz güven vardır.

4. Mektuplar nezaket dili ile yazılmışlardır. Gönderilen mektuplarda kişilerin yaşayış tarzları ve konuları dikkate alınmıştır. Mektuplarda Hz. Peygamber bağımsız devlet konumunda olan aktörlerin sadece isimleriyle değil; isim ve unvanlarıyla beraber hitap etmiştir. Örneğin; *"Haraklius Azimur-Rum"* *"Rum Büyüğü Haraklius'a"* *"Kisra Azim'i Fars"* *"Fars Büyüğü Kisra'ya"* *"Mukavkis Azim'i Kıpti"*, Kıpti Büyüğü Mukavkis'a gibi onları taltif eden diplomasi dili kullanılmıştır. Zira Yüce Allah, İslam'a davet etmenin yumuşak bir üslupla olması gerektiğini hikmetine binaen emretmiştir. Ancak bağımsız devlet statüsünde olmayan manda devletlere hitabı farklı olmuştur. Misal olarak Sasanilere bağlı Münzir b. Sâvâ, Hevze b. Ali gibi devlet başkanlarına yalnızca isimleriyle hitap etmiş konumlarına değinmemiştir. Çünkü bu devletler gerçek manada bağımsız değillerdir.

5. Muhatabın inanç felsefesi ve kültür argümanları göz önünde tutulmuştur. Örneğin Nasranî olan ülkelere gönderilen mektuplarda Hz. İsa'nın (aleyhisselam) ubudiyetine vurgu yapılırken; Kısra'ya hitap ederken bunlara değinilmemiştir. Farslar kendi hükümdarlarını çok yüceltiklerinden Hz. Peygamber, onlara gönderdiği mektubunda kendisinin kul ve resûl oluşuna özellikle vurgu yapmıştır.

6. Makul bir uyarı ve tehdit dili kullanılmıştır: *"Müslüman ol, selamet bul."*

Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) idari hayatında istişarenin, hukuka riayetinin ve haberleşmenin (sahabeler arasında selamlaşma olarak, devletlerarasında ise mektup ve mesajlarla), emir ve yasaklara bağlılığın merkezi noktada olduğunu görmekteyiz. Özellikle çağımızda aktif olan haberleşme yöntem ve tedbirleri hususunda sünnete ittiba edilirse müspet sonuçlar kazanılacağı geçmişin izlerinden bellidir. ■

Kaynakça:

- 1) Hz. Peygamber'in Diplomatik İlişkilerinin Mahiyeti ve Temel Hedefi- Nizamettin Çelik
- 2) <https://www.islamveihisan.com/peygamber-efendimizin-islama-davet-mektuplari.html>

VATANINA ÂŞIK BİR ŞAİR: MAHMUD DERVİŞ

Suna Durmaz

“

“Şiir kalbin
kanıdır, ekmeğin
tuzudur, gözün
yaşıdır”
(M. Derviş)

”

Şiir, dili yaşatan bir can suyudur. Kelimelerin rakısıyla toplumu eğiten bir medresedir âdeta. İnsan hayatının kaçınılmaz hallerinden ve deneyimlerinden olan acıyı, umudu, aşkı, nefreti bir filim şeridi gibi gözler önüne sererek okuyucunun yüreğini etkiler. Fiilen güç yetirilmeyen mevkilere verilmiş istenen mesaj, şiir ile ulaştırılır. Şâir tıpkı mehâretli bir mühendis gibidir.

Bir mühendis düşünün. Zihninde tasavvur ettiği yapıtı önce kâğıt üzerinde çizer. Sonra tasarladığı o binayı tuğla tuğla örerek ustalıklı şekillendirir. Bunun gibi, şâir de hayal âleminde gezinen kelimeleri keskin avcı misali birer birer yakalar, sonra bunlardan yekdiğerine uygun olanı yan yana dizerek bir yapıt inşa eder. Sözcüklerin birbiriyle ahenk derecesi, şâirin ustalık mertebesini ortaya koyar.

Şiirimsi bir yapıya sahip olan Arapçaya gelince, ifade edilmek istenen maksadı ve duyguları en belîğ şekilde dile getiren lisandır kuşkusuz. Cahiliyye döneminde bazı şiirler (Muallakât es-Seb'a), insanlar üzerindeki sihirli etkisinden dolayı mukaddes kelim gibi yüceltilerek Kâbe duvarlarına asılmıştır. Arap diliyle ve taklit edilemez bir üslup ile beşere hitap eden Kelâmulah'ın bir suresinin ismi “Şuara”dır. Kuran-ı Kerim'deki edebî dil, şâirleri de dize getirmiştir. Şii-

“

**Şiir, dili yaşatan bir can
suyudur. Kelimelerin
raksıyla toplumu
eğiten bir medresedir
âdeta. İnsan hayatının
kaçınılmaz hallerinden
ve deneyimlerinden
olan acıyı, umudu,
aşkı, nefreti bir filim
şeridi gibi gözler önüne
sererek okuyucunun
yüreğini etkiler. Fiilen
güç yetirilmeyen
mevkilere verilmek
istenen mesaj, şiir ile
ulaştırılır.**

”

re olan düşkünlüğüyle tanınan Velid b. Muğira, âyetleri duyunca şu sözleri söylemekten kendini alamamıştır: “*Vallahi O’nun okuduğu sözden daha üstün söz olamaz! O, bir nurdur. Onun öyle bir tatlılığı var ki, sanki kökü çok verimli toprakta, bol sulu bahçelerde, yükselen dalları etrafa gür salkımlı bir hurma ağacı O!*”

Şâirleri lâl eden Kuran-ı Kerim’i müstesna tutarak, güzel sözlerden birkaç örneği ve o sözlerin sahibini tanıtacağız bu yazıda. Filistin’in yetiştirdiği en mâhir şâirlerden olup, “*Ne kıymeti var insanın! Vatan olmadan, bayrak olmadan, adres olmadan. Ne kıymeti var insanın?*” ... Nasıl seveceğini bilmeyen, kimi seveceğini bilmeyen, ne seveceğini bilmeyen, nerede seveceğini bilmeyen, niçin seveceğini bilmeyen; hayatta hiçbir şey bilmez!... “*Sen buğday gibi vefalısın...*” “*İlahi! Vatani-ma döndür beni. Şakiyayım bulutların kanadı ve yıldızın ışığı üzerinde*” gibi sözleri ile vatana olan sevgisini ve özlemini dile getiren, “*Yılan yumurtası kabuğun altında bir ejderha saklar.*” mısra-sıyla da görünmese de atadan toruna miras olarak geçecek olan büyük bir gücün varlığını haykıran Mahmud Derviş’in şiir bostanında gezineceğiz hep birlikte. Bu bostanda, aleviyle ışığı patlatan bir vatan aşkını ve soysuzların çaldığı vatanın aydınlık yarınına olan imanı göreceğiz. O yarın ki, candan daha kıymetli olandır. Bu

aşk buğday gibi hayatın esasıdır. Hurma ağacı gibi ulvidir. Annenin ekmeğinde, kahvesinde ve okşayışında, denizin tuzunda ve kumunda, gökyüzündeki bulutlarda ve rüzgârda, âsumandaki bostanlarda, sevgilinin göz bebeğinde ve kirpiğinde hatta acısı dağları delen yürek yaralarında hep bu sevdâ yatar.

■ ■ ■

FİLİSTİN’DEN BİR ÂŞİK

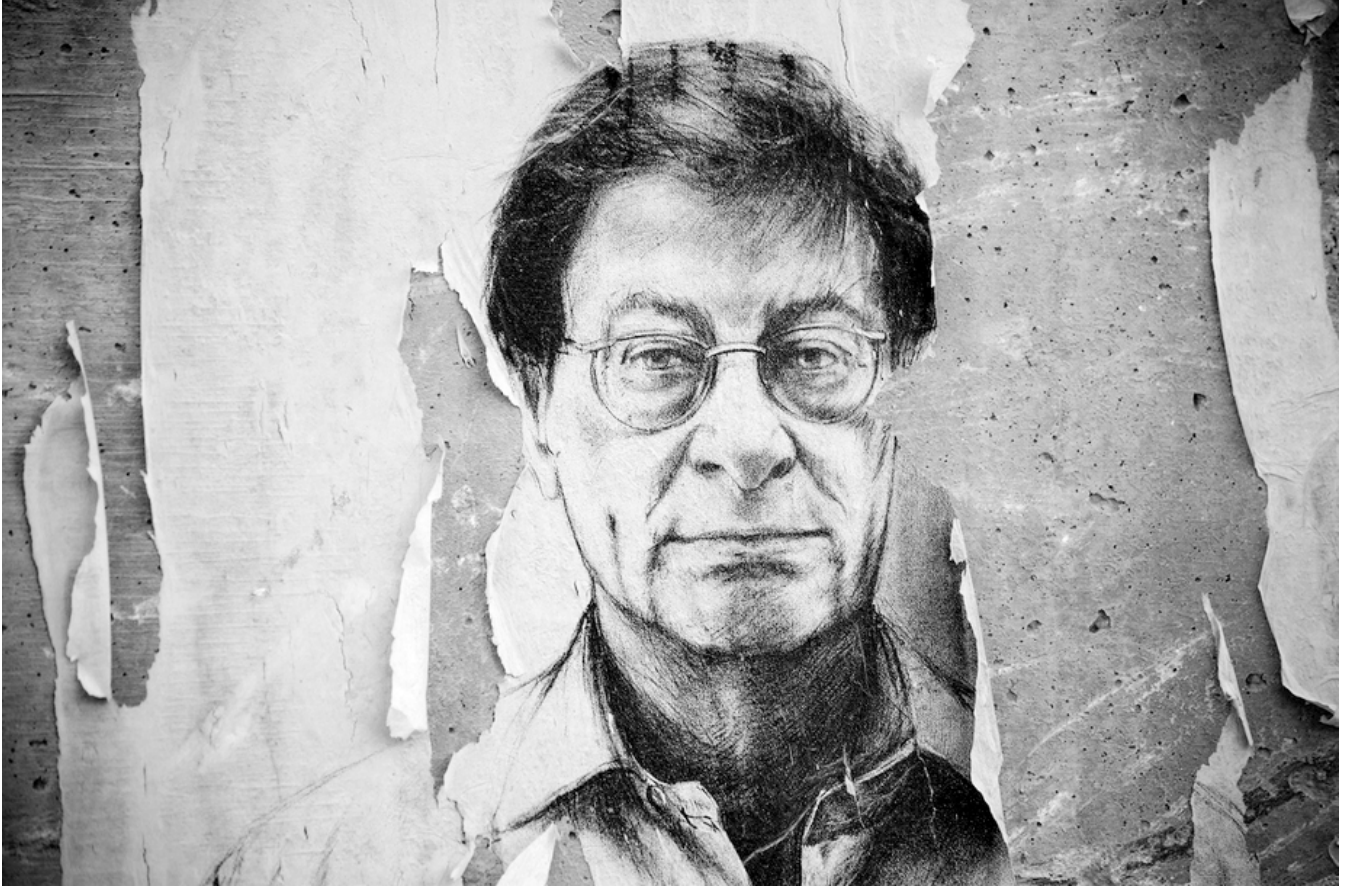
*Gözlerin yüreğimde bir diken
Acıtıyor... Ben ona tapıyorum
Rüzgârdan koruduğum
Gecelerin ve acıların ardında sakladığım ve sa-
kındığım
Acısı kandillerin ışığını alevlendiren
Ânımı yârin yapan
Ruhumdan daha kıymetli olan*

**

*Seni suda ve buğdayda gördüm; perişandın
Seni gece kulüplerinde gördüm; hizmetçiydin
Seni gözyaşı ve yaraların pırlıltısında gördüm
Sen göğüs kafesimde bambaşka bir ciğersin
Dudaklarımdaki sessin
Sen âbsin ve sen nârsın*

**

Seni deniz tuzu ve kumunda gördüm

**Atadan toruna miras
olarak geçecek olan büyük
bir gücün varlığını haykıran
Mahmud Derviş'in şiir
bostanında gezineceğiz
hep birlikte. Bu bostanda,
aleviyle ışığı patlatan bir
vatan aşkını ve soysuzların
çaldığı vatanın aydınlık
yarınına olan imanı
göreceğiz. O yarın ki,
candan daha kıymetli
olandır.**

Toprak gibi, çocuklar gibi, fulya gibi güzeldin
Yemin ederim: Kırpiklerle mendil dikeceğim
Üzerine gözlerin için şiir nakşedeceğim;
Şehidlerden ve öpücüklerden daha kıymetli bir
cümle yazacağım
Filistinliydi ve hâlâ Filistinli
Gözleri Filistinli ve döğmesi Filistinli
Adı Filistinli
Rüyaları ve himmetleri Filistinli
Mendili, kademi ve bedeni Filistinli
Kelimeleri ve sessizliği Filistinli
Hayatı ve ölümü Filistinli

ŞARKICI DEDİ Kİ

Dinleyicilerini ve sarhoşları ondan uzaklaştırdılar
Kelepçeleyp vakit odasına attılar
Annesine ve ninesine sövdüler
Ve şarkıcı;
Sonbahar güneşi şiirini mırıldanır
Çalgı teliyle sarar yarasını

**

Acılar çarmıhındaki şarkıcı
Yıldız gibi parlar yarası
Çevresindeki insanlara der ki;
Her şey olur, pişmanlık asla!
Böylece öldü ayakta
Dimdik bir ağaç gibi

KAYDET

Kaydet! Arab'ım
Kart numaram elli bin
Sekiz çocuğum var; dokuzuncusu sonunda yazın
Kızıyor musun?
Kaydet! Arab'ım
Lâkabı olmayan bir ismim ben
Bu diyarda, öfke kazanı içinde yaşayanların,
En sabırlısıyım ben
Kaydet! Arab'ım
Dedelerimin üzüm bağlarını çaldın
Çocuklarımla beraber sürdüğüm toprağı,
Sen yağmaladın
Bana ve torunlarıma şu taşlardan başka bırakmadın

“

Filistin'in yetiştirdiği en mâhir şâirlerden, “Ne kıymeti var insanın! Vatan olmadan, bayrak olmadan, adres olmadan. Ne kıymeti var insanın?” “...Nasıl seveceğini bilmeyen, kimi seveceğini bilmeyen, ne seveceğini bilmeyen, nerede seveceğini bilmeyen, niçin seveceğini bilmeyen; hayatta hiçbir şey bilmez!... “Sen buğday gibi vefalısın...” “İlahi! Vatanıma döndür beni. Şakiyayım bulutların kanadı ve yıldızın ışığı üzerinde” **gibi sözleri ile vatana olan sevgisini ve özlemini dile getiren Mahmud Derviş**

”

Denildiğine göre hükümetiniz bunu da alacakmış?

Öyle ise kaydet!

Ta sayfanın başına

Ben nefret etmem insanlardan

Kimseyi yağmalamam

Ama aç kalırsam,

Yerim etini beni gasp edenin

İkaz ediyorum... İkaz ediyorum

Açlığımdan ve öfkemden kork benim

■ ■ ■

İNSAN

Ağzını zincirlediler

Ellerini musalla taşıyla bağladılar

Ve dediler ki: Katilsin sen!

Aşını, üstünü, başını.... Bayrağını aldılar

Sonra da ölüler zindanına attılar

Ve dediler ki: Hırsızın sen!

Kovdular onu her limandan

Küçük sevgilisini aldılar elinden

Sonra da dediler ki: Sığınmacısın sen!

Ey elleri ve gözleri ağlayan

Sona erecektir gecen

Neron öldü, ama baki kaldı Roma

Savaşır gözleriyle

Kurusalar da buğday tanelerin

Başaklarla dolacaktır vâdin

“

Sürgünden Mektup

Ne cinayet işledik ki
annem, iki kere ölelim

Biri hayatta, diğeri ölümdede

Annem... Annem benim

Yazdığın şu mektuplar
kime?

Var mı onları götürecek
olan posta?

Tıkandı yollar... Kara,
deniz, hava

”

“

Direnış

Kirpiklerimizle hüznü ve diken kökünden sökeriz,

Gülü severiz,

Ama buğdayı daha da severiz,

Gül suyunu severiz,

Ama başaklar ondan daha temiz

Başakların boynunu sıkı tut,

Hançere sarıldığı gibi

Toprak... Çiftçi ve ısrar

Söyle bana nasıl yenilir?

Bu üç temel

Söyle bana nasıl yenilir?

”

■ ■ ■

DİRENİŞ

Kirpiklerimizle hüznü ve diken kökünden sökeriz,

Gülü severiz,

Ama buğdayı daha da severiz,

Gül suyunu severiz,

Ama başaklar ondan daha temiz

Başakların boynunu sıkı tut,

Hançere sarıldığı gibi

Toprak... Çiftçi ve ısrar

Söyle bana nasıl yenilir?

Bu üç temel

Söyle bana nasıl yenilir?

■ ■ ■

SÜRGÜNDEN MEKTUP

Ne cinayet işledik ki annem, iki kere ölelim

Biri hayatta, diğeri ölümde

Annem... Annem benim

Yazdığın şu mektuplar kime?

Var mı onları götürecek olan posta?

Tıkanı yollar... Kara, deniz, hava

■ ■ ■

ANNEME

Annemin ekmeğini özliyorum

Kahvesini ve okşamasını annemin

İçimde bir çocukluk büyümekte günbegün

Hayatıma aşığım

Çünkü; şayet ölürsem,

Annemin göz yaşından utanırım

■ ■ ■

BAHARIN ŞARKISI

Bu limoncuk onların

Mahalle sakinlerinin tamamının

Manzarası, taneleri, çiçekleri, kokusu

Kimse ona tek başına sahip olamaz

Mahallenin baharıdır o

Onunla mahalle sakinleri sürmenirler

Tâki, biri mahalle sakinleri olmadan

Süslenmek, saçlarını misklemek, anlına taç

koymak isteyince kadar

İşte bunlar için limoncuğu kestiler

■ ■ ■

KARANLIKTA BİR MUM OLSAYDIM

Kahvaltını hazırlarken, başkasını düşün

Güvercinlerin yiyeceğini unutma

Savaşırken başkasını düşün

“

Filistin'in yetiştirdiği en mâhir şâirlerden, “Ne kıymeti var insanın! Vatan olmadan, bayrak olmadan, adres olmadan. Ne kıymeti var insanın?” “...Nasıl seveceğini bilmeyen, kimi seveceğini bilmeyen, ne seveceğini bilmeyen, nerede seveceğini bilmeyen, niçin seveceğini bilmeyen; hayatta hiçbir şey bilmez!... “Sen buğday gibi vefalısın...” “İlahi! Vatanıma döndür beni. Şakıyayım bulutların kanadı ve yıldızın ışığı üzerinde” **gibi sözleri ile vatana olan sevgisini ve özlemini dile getiren Mahmud Derviş**

”

*Bari isteyenleri unutma
Su faturalarını öderken başkasını düşün
Buluta razı olanları unutma
Evine dönerken başkasını düşün
Çadır ahâlisini unutma
Yıldızları saymak için uzandığında başkasını düşün
Yatacak yeri olmayanları unutma
Borçla kendini özgürleştirdiğinde, başkasını düşün
Konuşma hakkını kaybedenleri unutma
Uzaktaki başkalarını düşünürken kendini de düşün
De ki; keşke karanlıkta bir mum olsaydım ■*

Not: Bu yazıdaki şiirlerin tamamı tarafımızca tercüme edilmiştir.

Kaynakça:

- 1) <https://web.archive.org/web/20160414154346/http://www.yeniumit.com.tr/konular/detay/edebiyat-ve-kuran>
- 2) eyruz Kuruş“Es-Sure eş-Şiriyye fi divan aşık min Filistin”
- 3) <https://refugeeacademy.org>
- 4) Sihâm Cebbâr“es- Simaat en- Neviyye fi şiir Mahmud Derviş”
- 5) <https://www.diwanalarab.com/>
- 6) <https://www.aldiwan.net/poem2268.html>
- 7) Şuara El-Arad El-Muhtelle Dr. Abdurrahman Yağı.
- 8) Kâzima linneşr ve'l tercüme Kuveyt 1982

“

Anneme

*Annemin ekmeğini
özlüyorum*

*Kahvesini ve
okşamasını annemin*

*İçimde bir çocukluk
büyümekte günbegün*

Hayatıma aşığım

Çünkü; şayet ölürsem,

*Annemin göz
yaşından utanırım*

”

VAHİY HABERCİSİ CEBRAİL (AS)

Ayşe Dilara Koçyiğit

Haberlerin en kutsalı, şüphesiz yaratıcıdan gelen vahiylerdir. Vahiy, bizim Rabbimizle dolaylı yoldan iletişim halinde olmamızı ve daima O'nun bize Kuran tabiriyle şah damarımızdan daha yakın olduğunun⁽¹⁾ bilincinde kalmamızı sağlar. Rabbimizle iletişime mazhar olmak, biz kullar için oldukça şerefli bir makamdır. Kul, bahşedilen bu lütfun kıymetini bilenlerden olur ise kurtuluşa erenlerden de olur. Çünkü vahiy, beşerin hayat suyudur. Bu kaynaktan mahrum olan kalpler kurur ve canlılığını yitirir, akıl ise çıkmaza girer.

Rabbimiz tarafından mahlûkat arasında sadece insana bahşedilen en büyük nimet olan aklın ve iradenin kavrama yetisi kısıtlıdır. Bu sebepten gayb âlemi veya günümüz tabiriyle metafizik alem hakkındaki bilgileri Kur'an ve hadislerden öğrenir ve algılayamazsak bile iman ederiz. Melekler âlemi de gayb âlemindendir. Her ne kadar melekût âlemi üzerinde insanoğlunun hayret ve merakı oldukça fazla olsa da; bizlere tebliğ edilen ile kani olmak ve onlara iman etmek ise biz insanoğlunun bir başka imtihan boyutudur. Şüphesiz bizler için ilâhi takdir buysa demek oluyor ki hayırlı olan da budur.

Duyularımızın ötesinde nuranî varlıklar olan meleklerle inanmak, Kur'an'da imanın şartlarından biri olarak bildirilmiştir.⁽²⁾ Melekleri duyularımızla algılayamamamız, bizlerin onlara göre hilkaten farklı olmasından dolayıdır. Allah'ın elçileri olan mübarek peygamberlere iletilmesi bir aracı ile vuku bulmuştur. Kur'an'da, "Allah bir insanla ancak vahiy yoluyla veya perde arkasından konuşur yahut bir elçi gönderip, izniyle ona dilediğini vahyeder. O yücedir, hâkimdir."⁽³⁾ buyrulmuştur. Allah ile peygamberler arasındaki elçiliğin en önemli şekli olan vahiy iletmek, CebraİL (a.s)'ın görevidir. Öyle ki; vahiy Allah'ın se-

çilmiş kulları olan Peygamberlere ulaştıran Cebrail (a.s), meleklerin en üstünü veya başkanı olarak Kur'an'ı Kerim'de bizlere bildirilmiştir.⁽⁴⁾ Rabbimizin, mesajını Peygamberlerine Cebrail meleği vasıtasıyla iletmesi hem de bu elçinin melekût âleminin en kudretli ve yetkin meleği olması aslında vahyin ne derece kıymetli ve kutsal olduğunun da bir kanıtıdır.

Arapça'da vahiy meleği Cebrail, Cebreil, Cibril, Cibrin ve Cibril gibi kelimelerle ifade edilmektedir. Cebrail'in, "Allah'ın kulu" anlamına gelen İbranice kökenli bir kelime olduğu veya "Allah'ın gücü" demek olan Arapça ceberutullah kelimesinden geldiği şeklinde muhtelif rivayetler mevcuttur. Cebr kökünün "güç, kuvvet" manasına geldiğini düşünecek olursak, ikinci rivayet ağır basmaktadır.⁽⁵⁾

Cebrail Kur'an-ı Kerim'de Cibril, Ruhul'kudüs (temizlik, taharet ve nezahet veya mukaddes ruh), Ruhul'lemin, Ruh ve Resul şeklinde beş değişik isimle ifade edilir.⁽⁶⁾ Kur'an'da üstün bir güce sahip olduğu vurgulanan Cebrail (a.s), geniş bir ilme sahiptir. Allah katında yüksek bir mertebeye sahip olan Cebrail (a.s) meleklerin kendisine itaat ettiği⁽⁷⁾ çok şerefli bir elçidir.⁽⁸⁾ Meleklerin en yücesi ve en büyüğü olan Cebrail, Allah'a en yakın olan melek olduğu için kendisine "meleklerin efendisi" manasında seyyidül'melaîke denilmiştir.⁽⁹⁾ Cebrail'i işaret eden ayetlere baktığımızda, güç ve kudret bakımından melekût âleminde üstün bir konuma sahip olduğu için Cibril ismi kullanılmış; hikmet ve ihsanla donatılmış şanlı bir elçi olduğundan dolayı da Ruhul'kudüs tamlaması yapılmıştır. Ayrıca Peygamberlere vahyi tam ve doğru bir şekilde ulaştıran güvenilir bir elçi olduğundan dolayı da Ruhul'lemin, saygı duyulması gereken üstün bir mevkide bulunduğu latif olduğu için Ruh denmiştir. Cebrail (a.s) meleklerle birlikte Kadir gecesinde yeryüzüne inen⁽¹⁰⁾, hesap gününde meleklerin yanında bulunacak olan kutlu, övgüye layık bir elçidir.⁽¹¹⁾

Peygamber Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) ilk defa Hira dağında, Kadir Gecesi'nde bütün ufku kaplamış ve bir taht üzerinde oturmuş halde gelip aslı suretinde görünmüş, onu kuvvetle sıkarak okumasını istemiş, böylece Kur'an'ı Kerim'in ilk ayetlerini indirmiştir.⁽¹²⁾ Mirac'a yükselişinde ise Peygamber

Cebeli Nur Dağı / Mekte

Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) aslı suretinde ikinci defa görünmüş, melekût âlemi hakkında da bilgiler vermiştir.⁽¹³⁾ Peygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Cebrail (a.s)'ı bir defa "açık ufukta", bir defa da Mirac gecesine "sidretül'münteha"da aslı suretinde görmüştür. Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) dışında hiçbir peygamber onu aslı hüviyetinde görmemiştir. Bunun muhtemel sebebi ise, Cebrail'in gayb âlemine ait nurani bir varlık olduğu, Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'den başkasının O'nu aslı sureti ile görmeye dayanamayacağıdır.

Hz. Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) vahiy aldığı sırada dünyevî hallerden sıyrılarak, ruhen manevî âlemin ve ilahî iradenin cezbine yönelmiş, böylelikle dışarıdan farklı bir hal üzere olduğu anlaşılsa da yaşadığı şey dünyevî tecrübelerin çok üstünde bir durum olmuştur. Ayrıca vahiy esnasında Peygamberler ve Cebrail (a.s)'ın farklı olan yaratılışları eşitlenir, Allah'ın izni ile birbirlerini anlayacak hale gelirlerdi. İbn Haldun'un şu sözleri bu vahiy tecrübesini güzel bir şekilde anlatmaktadır: "Vahyin nuru zuhur ettiği vakitlerde, peygamberler yanlarında bulunanlardan büsbütün kaybolarak maneviyata yönelmiş olur-

Haberlerin en kutsalı, şüphesiz yaratıcıdan gelen vahiylerdir. Vahiy, bizim Rabbimizle dolaylı yoldan iletişim halinde olmamızı ve daima O'nun bize Kuran tabiriyle şah damarımızdan daha yakın olduğunun bilincinde kalmamızı sağlar.

lar ve zahirlerine bakıldığında uyku ve bayılma gibi bir hal hâsıl olup, görenler onları uyuyor veya bayılmış sanırlar. Halbuki onlarda bu hallerden hiçbiri yoktur. Hakikatte ise kendileri horuldama halinde iseler de ruhları ilahî cezbeden ötürü yüce olan ruhlara ve meleklerle ruhanî münasebet ve temaslarda ve bunları müşahedeye dalmış bulundukları için beşerin anlayışının büsbütün dışında bir durumdadırlar. Bu cezbe çağında peygamber fııldayarak

söylenen sözleri işitir, bu sözleri anlar veyahut melek, bir şahıs suretinde gözükmek Rab tarafından vahyedilen ve gönderilen hükümleri peygambere nakleder. Bundan sonra peygamberden bu hal zail olur. Bu hal zail olduğunda peygamber vahyedilen ayetleri anlamış olur.”

⁽¹⁴⁾ Sahabilerin aktardığı rivayetlere göre; Peygamber Efendimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) vahiy aldığı esnada yüzünün terlediği, vücudunun titrediği dışarıdan fark edilir, deve üstünde ise vahyin ağırlığından deve yere çökerdi. ⁽¹⁵⁾

Cebrail (a.s) ile Peygamber Efendimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) iletişimine baktığımızda Hz. Cebrail’in her şekilde Rasulullah’ı (sallallahu aleyhi ve sellem) desteklediği, Efendimiz’in de O’nun ilminden ve faziletinden istifade ettiği anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra Cebrail (a.s) Hz. Adem’e (a.s) harfleri ve ziraatçılığı öğretip onu Mekke’ye götürmüş, Hz. Nuh’a (a.s) gemi yapımında yardımcı olmuş, Lut kavmiyle diğer isyankâr ümmetleri Allah’ın izniyle helâka uğratmış, Hz. İbrahim’i (a.s) ateşten korumuş, Hz. Musa’ya (a.s) Mısırlı sihirbazlar karşısında yardım etmiştir. Bu örnekler bize Hz. Cebrail’in Allah katında ne derece hikmetli ve oldukça da kıymetli bir melek olduğunu gösteriyor.

Arapça’da vahiy meleği Cebrail, Cebreil, Cebril, Cibrin ve Cibril gibi kelimelerle ifade edilmektedir. Cebrail’in, “Allah’ın kulu” anlamına gelen İbranice kökenli bir kelime olduğu veya “Allah’ın gücü” demek olan Arapça ceberutullah kelimesinden geldiği şeklinde muhtelif rivayetler mevcuttur. Cebrail’in kökünün “güç, kuvvet” manasına geldiğini düşünecek olursak, ikinci rivayet ağır basmaktadır.

Cebrail (a.s), Hz. İsa’nın (a.s) annesi, iman ve takva bakımından kadınların üstünü olan Hz. Meryem’e normal bir insan şeklinde görünerek Rabbinin elçisi olduğunu ve ona temiz bir erkek çocuğu başlatmak için geldiğini söylemiştir. ⁽¹⁶⁾ Bu hadisenin anlatıldığı Meryem suresi 17-19. Ayetler, Cebrail’in asli hüviyeti dışında, cismani bir varlığın haline de bürünebildiğini yani temessül edebildiğini göstermesi açısından önemlidir. Ayrıca İslâmî kaynaklara göre Bedir Gazvesine sarı bir sarıkla katılmış, bazen de sahabilerden Dihyetü’l Kelbi’nin suretinde görüldüğü nakledilmiştir. Bunun muhtemel sebebi, insanların kendisini aslı hüviyeti ile görmeye güç yetiremeyeceğidir.

Kur’an ayetlerine baktığımızda Cebrail (a.s)’ın Allah’tan haber getirmesi dışında başka vazifelerinin de olduğunu anlıyoruz. Vahiy kâpısı 632 yılında Peygamber Efendimiz’in (sallallahu aleyhi ve sellem) ahirete doğumu ile kapanmış, ancak Cebrail (a.s)’ın görevi sona ermemiştir. Tüm meleklerin olduğu gibi Hz. Cebrail’in de aslı görevi Rabbine itaat etmek ve O’nu doğrudan zikretmektir. İslâmî kaynaklara göre Cebrail, arşı taşıyan ve “mukarrebîn” adı verilen meleklerdendir. Emrinde arşın çevresinde bulunan meleklerden bir ordu vardır. ⁽¹⁷⁾ Kur’an, “Melekler ve Ruh (Ceb-

**Cebrail Kur'an-ı Kerim'de
Cibril, Ruhul'kudüs
(temizlik, taharet ve
nezahet veya mukaddes ruh),
Ruhul'emin, Ruh ve Resul
şeklinde beş değişik isimle
ifade edilir.**

*rail) o gecede, Rablerinin izniyle her türlü iş için
iner de iner.” ayetiyle Cebrail'in, her Kadir Ge-
cesi'nde diğer meleklerle birlikte yeryüzüne
indiğini haber veriyor. Cebrail'in, o gece tan
yeri ağarınca kadar yeryüzünde rahmet in-
dirdiğini ve beşerin huzur sakin ve esenli-
ğine vesile olduğuna inanıyoruz.*

Sonsuz kudret ve ilim sahibi, tüm eksik sı-
fatlardan münezzeh olan Yüce Yaratıcının
kainatta bir tek insanoğlunun yaratmış ol-
duğunu düşünemeyiz. Nice alemlerde pek
muhtelif mahluklar bizler gibi varlığını sür-
dürmektedir. Saflığı, temizliği, masumiyeti

ve eksiksiz kulluğu temsil eden melekut ale-
minin en yüce meleği Cebrail (a.s) ise, Allah
nezdinde alemlere rahmet olarak gönderilen
Peygamber Efendimiz'den (sallallahu aleyhi
ve sellem) sonra yaratılanların en üstünüdür.
Aslı görevi Allah'a kulluk etmek olsa da in-
sanların kurtuluşu olan vahyin Peygamberle-
re iletilmesi görevini eksiksiz yerine getirmiş,
beşerin hakikate ulaşmasında büyük kritik
bir görev üstlenmiştir.

İslâmî gelenekte haberin kendisinin hakikat
mi değil mi olduğunu anlamak için haber
kadar hatta haberin kendi lafzından çok o
haberi getirenin güvenilir olup olmadığı mü-
himdir. Nitekim İslâm'a ilk inanan sahabeler
bütün bir Kuran'a değil, doğrudan Peygam-
ber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem)
kendisine iman etmiş, Kuran da bu iman
üzerinde peyderpey gelen vahiy aracılığıy-
la mushaf haline gelmişti. Rabbimiz en mu-
kaddes kelimelerini, emir ve yasaklarını, müj-
de ve ihtarlarını, kullarının saadeti için ge-
rekli olan bütün mesajı bizlere en güçlü ve
emin kullarını vazifelendirerek bildirmiştir.
Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhive-
sellem) “*Kardeşim Cebrail*” diye hitap ettiği
büyük melek, İslâm'dan önce gelen semavi
dinler için de büyük önem arz etse de, O'nu
tanımlayan en açık bilgiler Peygamber Efen-
dimiz'in hadislerinde ve Kuran ayetlerinde
bulunmaktadır. ■

Dipnotlar:

- (1) Kaf Suresi 16. ayet
- (2) Bakara: 285. ayet, Nisâ: 136.ayet
- (3) Şuara Suresi 51. Ayet
- (4) Necm Suresi 5-7. ayetler
- (5) Bkz. İslam Ansiklopedisi,TDV, Cebrail
- (6) Bakara Suresi 97-98. ayetler; Tahrim Suresi 4, 19.
Ayetler; Meryem Suresi 17. ayet; Mü'min Suresi 15.
ayet; Medric Suresi 4.ayet; Nebe Suresi 38.ayet; Baka-
ra Suresi 87. ayet; Bakara Suresi 253. ayet; Maide Su-
resi 110. ayet; Nahl Suresi 102. Ayet; Şuara Suresi 193.
Ayet; Meryem Suresi 19. ayet; Tekvîr Suresi 19. ayet
- (7) Necm Suresi 5-6. ayetler; Tekvîr Suresi 19-21. Ayet-
ler.
- (8) Bkz. İslam Ansiklopedisi,TDV, Cebrail
- (9) KUR'ÂN'DA CEBRÂİL (A.S), Yrd.Doç.Dr. Enver BAY-
RAM, KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi 21(2013)
- (10) Kadir Suresi 4. ayet
- (11) KUR'ÂN'DA CEBRÂİL (A.S), Yrd.Doç.Dr. Enver BAY-
RAM, KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi 21(2013)
- (12) Buhari, “Ta'bir”, 1, “Bed'ül-'al”, 7; Müslim, “İman”,
257, 258.
- (13) Müsned, I, 257; Buhari, “alat”, 1; “Bed'ül-'al”, 6.
- (14) İbn Haldun, Mukaddime, trc: Zakir Kadirî Ugan,
İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, 1990, I, s. 217.
- (15) Konuyla ilgili hadisler için bkz. Buhari, Bed'u'l-
vahy, 2, Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, VI, s. 197
- (16) Meryem Suresi 17-19. ayetler
- (17) Bkz. İslam Ansiklopedisi,TDV, Cebrail

Kaynakça

- 1) Kur'an'ı Kerim Meali- DİB yay.
- 2) İslam ansiklopedisi- DİB yay
- 3) İbni Haldun – Mukaddime
- 4) “Kur'an'da Cebrail” (a.s), Yrd.Doç.Dr. Enver BAYRAM,
KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi 21(2013)
- 5) Kütübi Sitte

“SÖYLE BAKALIM KÜÇÜĞÜM, BÜYÜYÜNCE NE OLMAK İSTİYORSUN SEN?”

Şeyma Batur^(*)

Çocuk, hepimiz tarafından eş anlamlısı olarak gördüğümüz “gelecek” kelimesiyle tanımlanır.

Çocuk gelecektir ve çocuklara gelecekleriyle ilgili soru sormaktan pek haz duyarız biz büyükler. Her gelecek büyür ve bizzat deneyimleyerek öğrenir. Çocukken o sorulara verilen cevapların hepsi eksiktir...

Eksiktir çünkü biz çocuklarımızla konuşmuyoruz. Sonradan öğrenirler çünkü biz onlara anlatmıyoruz.

Konuşmayı söken, tatlı dilleriyle herkesin hoşu-

na giden çocuklar kaç yaşından başlayarak “büyüyünce ne olacaksın bakalım sen?” sorularına maruz kalıyor bilmiyorum ama imkânım olsaydı bütün geleceklere yani bütün çocuklara o soruyu tersten sormak isterdim.

Eğer imkânım olsaydı sormayı değil önce hepisiyle tek tek konuşmayı ve hepsine teker teker anlatmayı seçerdim.

Kimse anlatmadı bana, nesilden nesile böyle bilinegelmiş Mabed Tepesi’ni. Eğer bana anlatsalardı çocukken Mabed Tepesi’ni muhtemelen bir ağaç olmak isterdim ben.

Mabed Tepesi’nde bir ağaç! Mabed Tepesi’nin

**Çocuk,
hepimiz tarafından
eş anlamlısı olarak
gördüğümüz
“gelecek” kelimesiyle
tanımlanır.**

rüzgârı, dalları arasında saklambaç oynayan bir ağaç...

Geç oldu ama öğrendim sonraları, tepenin derinliklerine sıkı sıkıya tutunamamış hiçbir kök, dal budak salmak istediğim toprak; kavgalar görmüş, yorgunmuş.

Hız. Ömer'i ve Medine'den Kudüs'e fethettiği toprakları teslim almak için giden Kutlu Halife'nin yol arkadaşıyla bineğini nasıl paylaştığını da anlatmadılar bana. Eğer bana anlatsalardı çocukken Hız. Ömer'i, muhtemelen Ömer'in bineği olmak isterdim.

Tarifi imkânsız tevazuunu bizzat yaşamak isterdim.

Çocukların hayal gücü gelişsin diye insanlar türlü şeyler yapıyor. Yarım, hepsi yarım yamalak. Çünkü anlatmıyorlar Selahaddin Eyyubî'nin öyküsünü. Bana da anlatmadılar. Cihadın hakkını vererek rızadan şaşmadan kılıç sallayan Şanlı Komutanı geç tanıdım.

Eğer bana anlatsalardı çocukken Selahaddin'i, muhtemelen Selahaddin'in kılıcı olmak isterdim. Allah'ın rızası uğrunda can almaya bilenmiş keskin bir kılıç...

Bu sefer büyük mü olur arzum bilmiyorum ama Artuk Bey olmak isterdim ben. Kimse bana Artuk Bey'in bir kahve markasından fazlası olduğunu anlatmadı.

Eğer bana anlatsalardı çocukken Artuk Bey'i,

muhtemelen herkes beni Mardinli enfes kahve markası olarak bilirken Kudüs'e muhafız oluşumla, Kudüs'te medfun olarak, huzurla Artuk Bey olmak isterdim.

Büyükler anlatmaya gönüllü olmadıkları için mi çocuklar bu kadar çok soru sorar bilmiyorum. Ama kimse bana muhafaza etmenin anlamını öğretmedi.

Eğer bana öğretselerdi çocukken muhafaza etmenin anlamını, muhtemelen ben Kubbet-üs Sahra'yı içinde muhafaza eden Mescid-i Aksa olmak isterdim.

Ya da Aksa avlusuna açılan bir kapı olmak isterdim.

Mesela Hittâ Kapısı.

Allah'ın emrine itaatsizlik edip "hittâ hittâ" (buğday buğday) diye içimden geçenler yerine "het het" (günah günah) diye avaz avaz bağırıp af dileyenlerin uğrak mekânı olmak isterdim.

Babam okuduğu köşe yazılarını paylaşmadı benimle. O biliyordu, tanıdıktı İlhan Bardakçı'yı, Hasan Onbaşı'yı ama bana anlatmadı. Büyüdüm ve tek başıma öğrendim.

Ama eğer beni tanıştırsalardı çocukken Hasan Onbaşı'yla; muhtemelen (İlhan Bardakçı'nın ifadesiyle) mukaddes mescidin bağdaş kurduğu ikinci avlunun merdivenlerinin başında dimdik duran 20.Kolordu 36.Tabur 8.Bölük 11.Ağır Makineli Tüfek Takım Komutanı İğdirli Onbaşı Ha-

Eğer bana öğretselerdi çocukken muhafaza etmenin anlamını, muhtemelen ben Kubbet-üs Sahra'yı içinde muhafaza eden Mescid-i Aksa olmak isterdim.

san'ın silahı olmak isterdim.

Küçüktük tüm uçanlıklarımız büyükler tarafından dindirilmek istendi. Sürekli "aman yavrum sen uçarı olma" telkinlerinin muhatabı olmasaydım, belki de onlara göğsümü gere gere "ben Yavuz Sultan Selim olmak istiyorum" diyebilirdim. Yavuz Selim olamasam da o müthiş on iki bin askerinden biri olmak isterdim. Mescidi tıklım tıklım doldurmuş vakur alınları secdeye saygıyla giden erlerden biri...

Yafa limanından kopup gelecek rüzgârın altında titreyen alev olmak ister mi bir çocuk?

Eğer bana anlatsalardı çocukken Yavuz Selim'i, muhtemelen ben isterdim. Bilsydim soruları-

**Büyüdüm şimdi ben, soru soranlar tarafına geçtim...
Kendi kendime okudum,
çalıştım ve öğrendim
yapayalnız Kudüs'ü.**

na cevap verirken, 30 Aralık 1517'de huzurun avlusunda yatışı namazına ışık tutan şamdanlardan biri olmak istiyorum derdim.

Ah ki o şamdanlar... Her birinin üstünde tüten küçücük savunmasız ateşin titreyişi de ben olmak isterdim. Hiç olmazsa adım kalırdı, anarlardı beni de, on iki bin şamdanlı avlu derken...

Mukaddes Ev'de yani Beytül Makdis'in göğünde bir oksijen kadar yer kaplasaydım, o topraklardan gelmiş geçmiş sayısız güzel insana nefes olabilseydim yeterdi bana ama olmadı işte, olmadım ve zaten de bilemedim...

Bunların hepsine yakınmak deyin, pişmanlık deyin ya da kızgınlık, farketmez. Bende tek

bir sonucu var veremediğim tüm bu cevapların: Ders...

Küçükken bana sordukları "ne olacaksın büyü-yünce sen?" sorularına veremediğim her bir cevap bana sadece ders oldu, ders aldım olmak isteyip de olamadığım her şeyden. Şu an bu satırlarla söz veriyorum size evlatlarım, gün olur da bir vakit size anne olmak bana kismet olursa, anlatacağım size.

Anlatacağım Selahaddin'i ve ondan sonra soracağım "sen Selahaddin olmak ister miydin?" diye.

Ömer'den bahsedeceğim, Yavuz Sultan Selim'den, Abdülhamid'den,

Onbaşı Hasan'la tanıştıracacağım sizi. Yafa'nın portakallarından, Kubbet-üs Sahra'nın ışıldayan altın sarısından konuşacağız, söz...

Ama sadece bunlar değil Theodor Herzl'i, David Ben-Gurion'u, Hacı Emin El Hüseyini'yi ve daha saymakla bitmeyenleri de anlatacağım size.

Ardından soracağım:

Büyüyünce ne olmak istiyorsunuz siz bakalım?

Büyüdüm şimdi ben, soru soranlar tarafına geçtim... Kendi kendime okudum, çalıştım ve öğrendim yapayalnız Kudüs'ü.

Çaresizlik içinde durmadan mücadele eden ve

O'nu diğerlerinden farklı kılan bir ruhu var, bildim.

Ama bilemedim bir şeyi, yalnızca bir şehirken Kudüs, neden kavgalar hep O'na uğrar?

Büyüdüm şimdi ben, eczacı olacağım kimsesiz... Yaralı ruhuna ilaç olabilir miyim Kudüs?

Büyüyüp de seni yalnız bırakmayanları tanıdığım zaman hepsine teker teker, ayrı ayrı gıpta ettim ben, Hasan Onbaşı'ya mesela, Selahaddin'e, Yavuz Selim'e, Abdülhamid'e ve nice-lerine...

Ama senin yaralı ruhunu kimse saramadı ki Kudüs! Kimse merhemini olamadı tam manasıyla!

Tarih sahnesinde elinden tutmuş kahramanlardan güç aldın da bu vakte kadar dirayetli durdun bilirim lakin solukların kesikleşti, görüyorum zor dayanıyorsun Kutlu Belde!

Yalnızlığa mahkûm edilen bir ruhun çöküntüsü kör kuyuya atılmak gibidir, ses verirsün kuyudan geriye yine kendi sesin gelir. Biz seni kederli yüreğinle bıraktık, boşluktan dönen yankın kulaklarına doluyor şimdi.

Ama söz veriyorum sana Kudüs çünkü bilmek, öğrenmek söz vermektir değil mi? Sesini duymaya devam edeceğim, çaresiz bırakmayacağım seni... ■

(*) Her Dilde Kudüs Mavera Ödülleri Deneme Yarışması İkincisi

TEVBE VE RAHMET KAPISI

Kardelen Çakıcı

Mescid-i Aksâ'nın 15 kapısı vardır. Bunlardan 5 tanesi günümüzde kullanılmamaktadır. Tavebe ve Rahmet Kapısı bu kapalı kapılardan olmasına rağmen Aksâ içerisinde özel bir öneme sahiptir.

Kapının isimleri; Beytül Makdis müezzini Ebû'l Avvam'dan rivayetle, Abdullah b. Amr b. As.

Kûr'an-ı Kerim'de zikredilen sur'un burası olduğunu söylemektedir: *"O gün münafık erkeklerle münafık kadınlar iman edenlere derler ki: 'Bize bakın da sizin nurunuzdan bir parça ışık alalım.'(Onlara): 'Arkanıza dönüp bir nur araştırın.' denir. Bu sırada aralarına bir kapısı olan bir duvar çekilir ki, onun iç yanı rahmettir, dış yanında ise azap vardır." (Hadid/13)*

Tavebe ve Rahmet kapısı, Mescid-i Aksâ'nın doğu surudur. Kapının iç tarafı Mescid-i Aksâ'dır, dışı ise Cehennem Vadisi'dir. Ona nispeten bu isim verildiği rivayet edilir.

Mescid-i Aksâ'nın en eski kapılarından olan Tave-

Mescid-i Aksâ'nın 15 kapısı vardır. Bunlardan 5 tanesi günümüzde kullanılmamaktadır. Tavebe ve Rahmet Kapısı bu kapalı kapılardan olmasına rağmen Aksâ içerisinde özel bir öneme sahiptir.

be ve Rahmet Kapısı, Emevî döneminde Abdülmelik bin Mervan zamanından kalma bir yapıdır.

KAPININ VASIFLARI

Kapı 11,5 metre yüksekliğindedir ve iki kemerden oluşmaktadır. Dışarıdan girildiğinde sağda-

ki giriş kapısının adı "Tavebe Kapısı" soldaki kapı ise "Rahmet Kapısı'dır". Kapı surdan daha yüksektir. İç kısımda ise basamaklardan aşağı inilince karşınıza büyük mescid çıkar.

İmamı Gazali Hazretleri bu mekânda bir süre kalmış, ders vermiş, "İhyâ-u Ulumiddin" isimli kıymetli eserini burada yazmıştır. Kapıya yakın Bab'ul Rahme mezarlığında iki değerli Sahabe medfundur; biri Ubade bin Samit diğeri ise Şedded bin Evs'tir.

Hristiyanlar, bu kapıyı "Golden Gate" diye isimlendirirler. Onların inanışına göre Hzİsa bu kapıdan tekrar girecektir. Yahudi inancında ise Mesih, Zeytin Dağı'ndan gelip bu kapıdan girecektir. Selahaddin Eyyubi döneminde güvenlik sebebiyle duvar örülerek kapatılmıştır.

Kapının iç kısmında bulunan 250 metrekare genişliğindeki alan mescit olarak kullanılmaktadır. 2019 yılında işgalci İsrail makamları buranın kapısına kilit vurarak ibadete kapatmış ancak Müslümanların direnişi neticesinde tekrar açmak zorunda kalmışlardır. ■

KUDÜS VE MESCİD-İ AKSÂ KRONOLOJİSİ -3

(Temmuz, Ağustos, Eylül)

Şenay Şeker

■ 29-31 Ağustos 1897

İsviçre'nin Basel kentinde I. Siyonist Kongresi gerçekleşti. Theodore Herzl başkanlığında toplanan kongrede 50 yıl sonrası için bir Yahudi Devletinin kurulması hedeflenmiş ve bu hedef doğrultusunda Sultan Abdülhamid'in tahttan indirilmesi, Osmanlı'nın yıkılması ve yüz yıl içerisinde Müslümanların maddi ve manevi yönden zayıflatılarak yumuşak lokma haline getirilmesi kararı alındı.

■ 24 Temmuz 1922

İngilizlerin Filistin topraklarını işgali, bugünkü Birleşmiş Milletler (BM) konumunda olan Milletler Cemiyeti tarafından onaylandı ve Filistin toprakları resmen İngilizlerin vesayetine verildi.

■ 3 Eylül 1936

Fevzi el-Kavukçu'nun öncülüğünde Filistinliler, İngiliz işgal kuvvetlerine karşı çarpışma girişiminde bulundu.

■ 23 Eylül 1948

Ahmed Hilmi Abdalbaki başkanlığında Filistin Genel Hükümetinin kuruluşu ilan edildi.

■ 20 Ağustos 1951

Osmanlı Devleti'ne karşı Arap ayaklanmasını başlatan Şerif Hüseyin'in oğlu Ürdün kralı Abdullah, Kudüslü bir genç tarafından Mescid-i Aksâ'da öldürüldü. Kral Abdullah'ın Siyonistlerle işbirliği içinde oluşu sebep olarak gösterildi.

■ 4 Temmuz 1967

Siyonist İsrail tarafından, Arap-İsrail Savaşı'nda Kudüs'ün doğusunun yanı sıra Gazze şeridi, Batı Şeria, Sina Yarımadası ve Golan Tepeleri işgal edildi. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun 2253 sayılı kararıyla Kudüs'ün statüsünü değiştirmeye yönelik bu faaliyetler kınandı.

■ 29 Temmuz 1967

İşgalci İsrail'in Kudüs'ün doğusunu ilhak ettiğine dair karar çıkarıldı.

■ 21 Ağustos 1969

Church of God (Tanrının Kilisesi) adlı Protestan kilisesine bağlı olan Dennis Michael Rohan adlı Avusturyalı bir turist, Mescid-i Aksâ'yı kundakladı. Yangın caminin 1500 metre-karelik bir alanını sararak, Nureddin Zengi'nin yaptırmış olduğu fildişi kabartmalı minderi-ni, Ömer Mescidini, Makam-ı Erbaini (Kırlar makamı) Hz. Zekeriya mihrabını, kuzeyden güneye kadar uzanan revaklardan üç tane-sini, tavanın tümünü ve ahşap kubbenin bir kısmını, harika mozaik, çini ve fayans süsle-

melerin çoğunu, mermer kaplı güney duvarını, alçıdan yapılmış renkli camlı kırk sekiz pencereyi, değerli halıları, mihraptan başlayıp Mescid'in doğusuna kadar uzanan yaldızlı Kur'an-ı Kerim ayetlerini (İsra Suresi) harap etti.

■ 5 Eylül 1969

Temiz Toprak Eylemi gerçekleştirildi.

■ 22-25 Eylül 1969

21 Ağustos 1969 tarihinde İsrail'in işgali altındaki Mescid-i Aksâ'nın yakılmasına tepki olarak Müslümanlar Fas'ın başşehri Rabat'ta toplandılar. Bu zirvenin sonunda İslam dünyasının birleştirici sesi olmayı ve Müslüman ülkelerin çıkarlarını korumayı amaçlayan yeni adıyla "İslam İşbirliği Teşkilatı" kuruldu. Önemli kararların alındığı toplantıda Mescid-i Aksâ'nın bakım ve onarımına başlanılması kararı varıldı.

■ 1 Eylül 1970

Ürdün Kralı Kral Hüseyin'e karşı suikast teşebbüsünde bulunuldu.

■ 25 Eylül 1971

BM'de, İşgalci İsrail'in Kudüs'ün doğusunda değişiklik yapma girişimini kınayan 298 sayılı karar çıkarıldı.

■ 27 Ağustos 1972

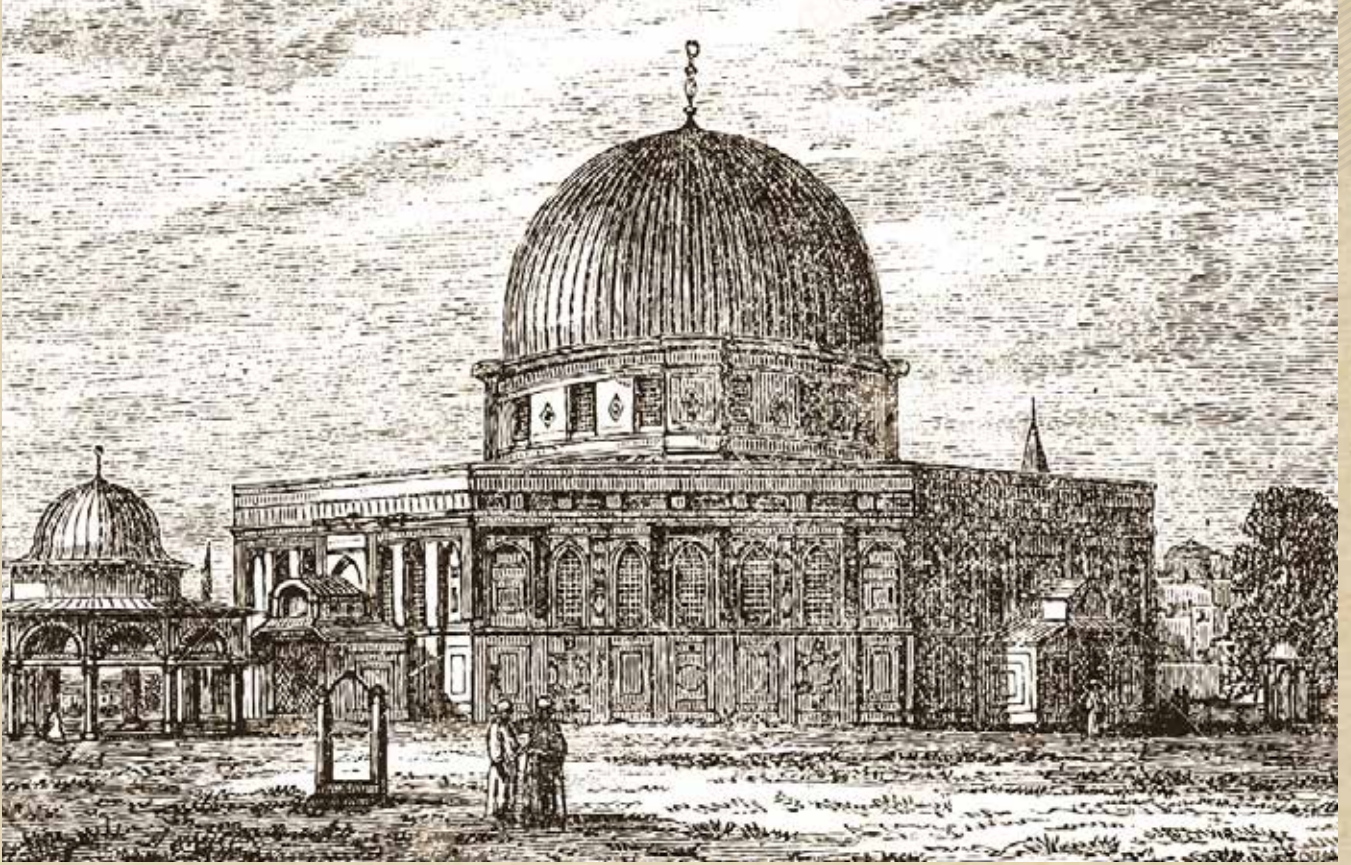
Yahudiler tarafından ilk kez Hz. İbrahim Camisi'nde ayin düzenlendi.

■ 20 Temmuz 1979

BM'de, İşgalci İsrail tarafından işgal edilen Filistin topraklarına kurulan Yahudi yerleşim merkezlerinin kaldırılmasını isteyen 452 sayılı karar çıkarıldı.

■ 23 Temmuz 1980

İşgalci İsrail parlamentosunun Kudüs'ü İsrail'in ilelebet başkenti ilan etmesi üzerine Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın öncülüğünü yaptığı tertip komitesinin kararıyla Konya'da "Büyük Kudüs Yürüyüşü" düzenlendi. Yüz binlerin katıldığı bu miting büyük ses getirerek, 1980 ihtilalinin yapılması gerekçeleri arasında gösterildi.

■ 30 Temmuz 1980

İşgalci İsrail tarafından Kudüs başkent ilan edildi. BM Güvenli konseyi, 20 Ağustos 1980 tarihinde kabul ettiği 478 sayılı kararla, işgalci İsrail'in ilhak ve başkent ilanını geçersiz saydı.

■ 16 Eylül 1982

Sabra Şatilla katliamı

İsrail yanlısı aşırı sağcı Hristiyan Falanjist milislerin Batı Beyrut'ta Sabra ve Şatilla adındaki Filistin mülteci kamplarını basarak çocuklar dahil üç binden fazla Müslümanı katletmesi olayıdır. 3 gün süren katliamda işgalci İsrail'in eski başbakanlarından Ariel Şaron'un rolü olduğu iddia edildi. Şaron bunun üzerine Savunma Bakanlığı görevinden istifa etmiştir.

BM bunun bir soykırım olduğunu ilan edip olayı kınasa da herhangi bir yargılama veya ceza işlem gerçekleştirmedi.

■ 24 Eylül 1990

Siyonistler tarafından el-Beric mülteci kampına baskın düzenlenerek otuz üç ev ve dükkan yıkıldı.

■ 30 Eylül 1997

Şeyh Ahmed Yasin serbest bırakıldı.

■ 28 Eylül 2000

Siyonist İsrail'in Savunma Bakanı Ariel Şaron ve beraberindeki askerlerin Mescid-i Aksâ'ya yaptıkları baskın ve saygısızlıktan dolayı İkinci Aksa İntifadası başladı. Aksa intifadası Filistinli Müslümanların kendi toprakları üzerindeki haklarına sıkı sıkıya tutunduklarını göstermiş ve ayrıca Arap ve İslâm topluluklarının geniş çaplı etkileşim içinde olmasını sağlamıştır. Şiddetli çarpışmaların yaşandığı olaylarda Müslümanlardan 3.300'den fazla şehit verilmiş, 45 bin Filistinli yaralanmıştır. Siyonistlerden 890 kişinin öldüğü ve 6.250

den fazla kişinin yaralandığı bu intifada Siyonist işgal devletinin güvenlik ve ekonomisi büyük zarara uğratılmıştır.

■ 14 Ağustos 2017

3 Filistinli genç İsrail askerleri tarafından Mescid-i Aksâ'da şehit edildi. Kudüs'ün işgal edildiği 1967 yılından bu yana ilk defa Cuma Namazı kılınmadı.

Siyonistler tarafından Mescid-i Aksâ kapılarına yerleştirilen x-ray cihazlarından geçmeyi reddeden Müslümanlar, kapı önlerinde nöbet tutarak işgal devletini protesto etti. İki hafta süren protestolar neticesinde, İsrail güvenlik güçleri cihazları kaldırmak zorunda kaldı.

■ 17 Ağustos 2018

Siyonist İsrail tarafından, Mescid-i Aksâ'nın Meclis kapısında bir bıçaklı saldırı olduğu iddiasıyla Mescid-i Aksâ'nın tüm kapıları kapatıldı ve Filistinlilerin ve ziyarete gelen Müslümanların Mescid'e girişine izin verilmedi. ■

Zeytin Dalı

*Hız. Davut'un sesiyle mi yıkadılar seni Kudüslü çocuk
İnsan bakınca "hu" sesi duyuyor.
Aksa'nın bahçesinde futbol oynarken sen
Çamurlu sular basıyor Yahudi askerinin içini.
"Ateş mi ettiler?" diye bağırıyor top yere düşünce
Ateş ettiler. Şut. Göğre çarptı top, kanıyor.
Güneş batarken şehitler kanlı elbiseleriyle gökte yürüyor.*

*Asasına dayanmış Kudüs
Soruyor Rabbi
"Elindeki nedir ey Kudüs?"
"Ben ona yaslanırım, o Kudüslü kadınlardır." diyor şehir.
Bu kadınlar ağaçtan meyve düşürür gibi,
gökten rahmet düşürüyorlar üzerlerine.
Hz. Musa'nın elini asası mı tutuyor Kudüslü kadınlar mı?
Yaklaş da bak,
çocukken kaybettiğin kalbin göğsüne hızla dönüyor.*

*Kudüslü erkekler Selahaddin Eyyubi'nin narasından doğmuş
duydunuz mu? Erkekleri sıkılmış bir yumruk doğurmuş
Her Müslüman Kudüslü olduğunu
Fısıldamış Aksa'daki zeytin ağaçları,
zeytin dalları uzayıp savaşan delikanlılara dönüşmüş.*

Ayşe Sevim

38 ÜLKEDEN 206 KARİKATÜRİST, “ÖZGÜR KUDÜS” İÇİN ÇİZDİ

Nihat Topcu

4. Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Yarışması'nın ödülleri sahiplerini buldu.

Mirasımız Derneği'nin Dünya Karikatüristler Birliği (UWC) ile bu yıl dördüncüsünü düzenlediği yarışmanın ödül töreni, Esenler Dr. Kadir Topbaş Kültür Sanat Merkezi'nde düzenlenen bir törenle sahiplerini buldu.

Başakşehir Belediyesi, Esenler Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Eyüpsultan Belediyesi'nin katkıları ile gerçekleştirilen yarışmanın ödül törenine

**Sabretmemiz,
direnmemiz, birlikte
hareket etmemiz ve hep
birlikte Mescid-i Aksâ'nın
ve Kudüs'ün özgürlüğü
için yapılan çalışmaların
içerisinde olmamız gerekiyor.**

(Muhammet Demirci)

yurt içi ve yurt dışından çok sayıda sanatsever katıldı.

Programın açılış konuşmasını yapan Mirasımız Derneği Genel Başkanı Muhammet Demirci, hem dünyanın hem de Kudüs'ün çok zor bir dönemden geçtiğini belirterek, zor süreçte Kudüs çalışmalarında yanında olduğunu ifade ettiği katılımcılara teşekkür etti. Kudüs'te yaşanan zulme karşı itirazı olan ülkeler ve halkların birlik ve beraberlik içinde Kudüs'e

sahip çıkması gerektiğini söyleyen Muhammet Demirci, "Sabretmemiz, direnmemiz, birlikte hareket etmemiz ve hep birlikte Mescid-i Aksâ'nın ve Kudüs'ün özgürlüğü için yapılan çalışmaların içerisinde olmamız gerekiyor." ifadelerini kullandı.

Yarışma sayesinde Kudüs'ün, Mescid-i Aksâ'nın sesini sanat alanında tüm dünyaya ulaştırmak istediklerine işaret eden Demirci, "Mescid-i Aksa ve Kudüs işgal altında olduğumuz müddetçe bizim yaptığımız çalışmaların hiçbirisi yeterli değildir." dedi.

Demirci, Mirasımız Derneği'nin (Kudüs ve Civarındaki Osmanlı Mirasını Koruma ve Yaşatma Derneği) 15 yıldır Mescidi Aksa'nın sözcülüğünü yapmaya çalıştığını, bugüne kadar ulaşılan noktada derneğin çalışmalarına destek veren herkesin emeğinin bulunduğunu dile getirdi.

Yarışmanın koordinatörü ve Uluslararası Karikatüristler Birliği Başkanı Karikatürist Ahmet Altay ise Kudüs'ün herkesin kırmızı çizgisi olduğunu, bu yarışmanın içinde bulunmaktan mutluluk duyduğunu söyledi.

Bir insanın Kudüs'ü sevip sevmediğini anlamının yolunun o insandan Kudüs için bir şey yapmasını istemekten geçtiğini söyleyen Ah-

met Altay "Benim bir çizer olarak bu noktada ne yapabiliyorsam en iyisini yapmam gerekiyor. Herkesin kendi alanında mutlaka mücadelesini vermesi gerekiyor ki, bu mücadele sonucunda ortaya çıkan esere zaten biz kültür inşası diyoruz." yorumunu yaptı.

8 Karikatürist Ödül Aldı

Yarışmaya 38 ülkeden 209 karikatürist tarafından gönderilen 518 eser, ön jüri tarafından değerlendirildi ve yaklaşık 50 eser finale kaldı. Yarışma jürisi kazanları bu 50 eser arasından seçti.

**Mescid-i Aksa ve Kudüs
işgal altında olduğu
müddetçe bizim
yaptığımız çalışmaların
hiçbirisi yeterli değildir."**

(Muhammet Demirci)

**Benim bir çizer
olarak bu noktada ne
yapabiliyorsam en iyisini
yapmam gerekiyor.
Herkesin kendi alanında
mutlaka mücadelesini
vermesi gerekiyor ki, bu
mücadele sonucunda
ortaya çıkan esere zaten
biz kültür inşası diyoruz.**

(Ahmet Altay)

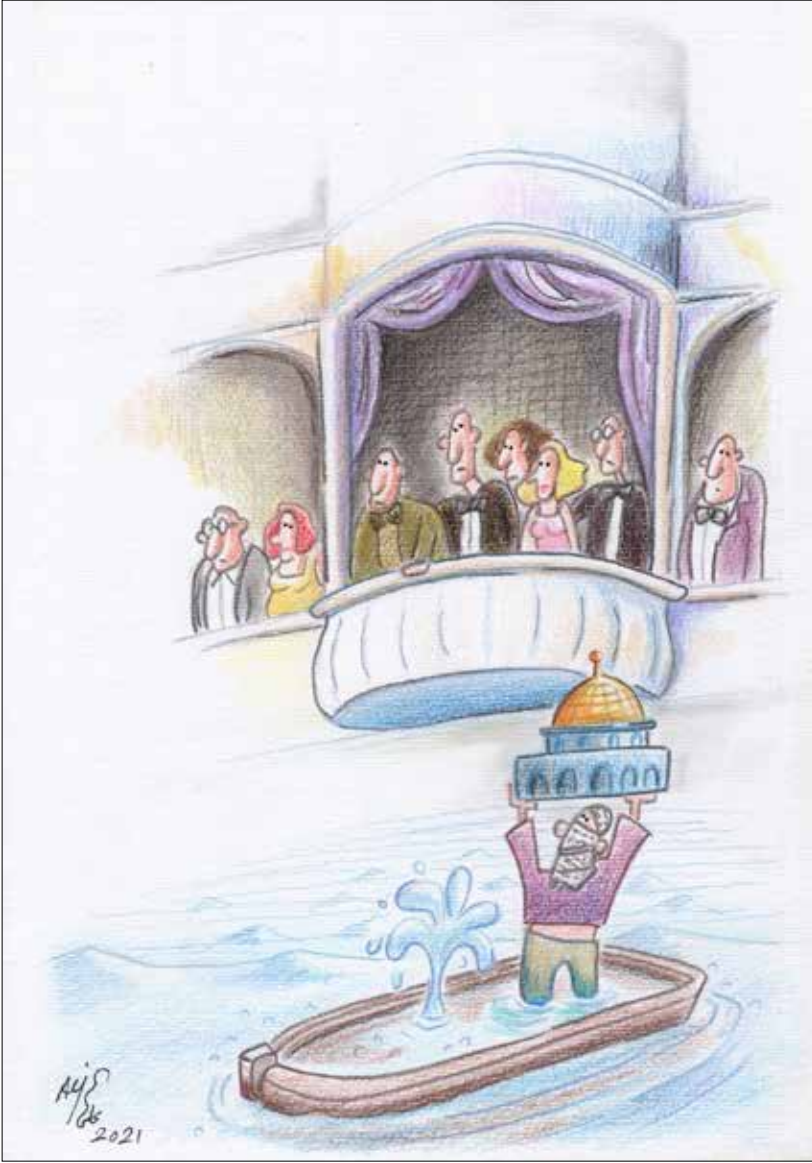
Belçika'dan Stefaan Provijn birincilik, İran'dan Ali Ghanaat ikincilik, Türkiye'den Melike Sü-meyye Aysal ise üçüncülük ödülünü aldı.

Ayrıca Türkiye'den Önder Önerbay "Mirasımız Derneği Özel Ödülü", Gülcan Külcü "Necmettin Erbakan Özel Ödülü", Mert Barmanbek "Sela-

Birincilik Ödülü

İkincilik Ödülü

İkincilik Ödülü / Ali Ghanaat - İran

haddin Eyyubi Özel Ödülü", Romanya'dan Constantin Pavel "2. Abdulhamid Han Özel Ödülü" ve Polonya'dan Izabela Kowalska-Wieczorek "Naci el Ali Özel Ödülü"ne layık görüldü.

Programa katılan Esenler Belediyesi Başkan Yardımcısı Abdulkadir Şengör, Başakşehir Belediyesi Başkan Yardımcısı Ömer Faruk Ay, MÜSİAD Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Develioğlu ve El Halil'den Naim Eyyubi ile Kudüslü ressam Şihab Kıvasmi'nin de arasında bulunduğu isimler, kazananlara ödülleri takdim etti.

Başakşehir Belediyesi, Esenler Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Eyüpsultan Belediyesi'nin katkılarıyla düzenlenen yarışmada birinci 20 bin, ikinci 15 bin ve üçüncü 10 bin liranın sahibi oldu.

Kudüs ziyareti çekilişinin de yapıldığı ve 7 kişinin Kudüs seyahati kazandığı ödül töreninde, gençlerden oluşan "Rüzgarlı Tepenin Çocukları" grubu Kudüs ile ilgili ezgileri seslendirdi.

4. Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Sergisinden bir kare.

4. Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Sergisinden bir kare.

Üçüncülük Ödülü

Üçüncülük Ödülü / Melike Sümeyye Aysal - Türkiye

**Yarışmanın jüri üyeliğini
Türkiye'den Ahmet Altay
ve Murat Yılmaz, Belçika'dan
Luc Descheemaeker,
Romanya'dan
Doru Axinte, Mısır'dan
Wesam Khalil, Suriye'den
Yaser Ahmad ve İran'dan
Nahid Maghsoudi yaptı.**

Yarışma hakkında

Karikatüristlerin Kudüs ile alakalı insan hakları, adalet, özgürlük, sevgi, kültür, sosyal hayat, sosyal sorumluluk, barış, şehir hayatı gibi kavramları ve konuları zenginleştirici bir perspektifle işlemeleri istenen yarışmanın başvuruları 29 Ekim'de sona erdi.

Finale kalan eserler ise Türkiye'den Ahmet Altay ve Murat Yılmaz'ın yanı sıra Belçika'dan Luc Descheemaeker, Romanya'dan Doru Axinte, Mısır'dan Wesam Khalil, Suriye'den Yaser Ahmad ve İran'dan Nahid Maghsoudi'nin yer aldığı ana jüri tarafından 2 gün süren toplantılarda incelendi ve ödül alacak isimler belirlendi.

Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Yarışması, 4 yıldır sosyal hayatta kültürel mirasın önemini, bu çerçevede sosyal sorumluluk bilincini, Kudüs'ün kültürel mirasa katkısını ve kültürel hayattaki önemini gündeme getirmeyi hedefliyor. ■

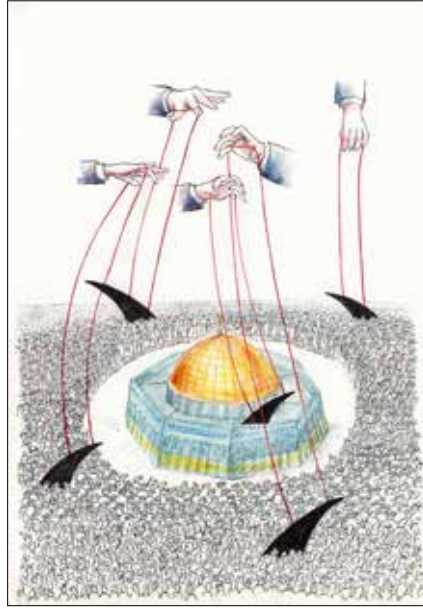
4. Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Yarışması Ödül Töreni'nden kareler.

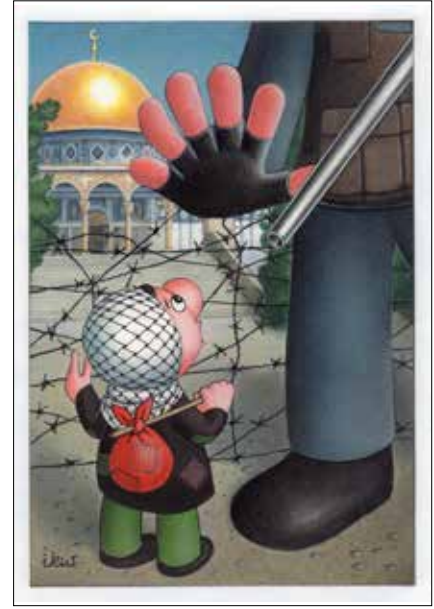
4. Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Yarışması Özel Ödül Kazanan Eserler

Selahaddin Eyyûbi Özel Ödülü /
Mert Barmanbek- Türkiye

II. Abdulhamid Han Özel Ödülü /
Constantin Pavel - Romanya

Naci el Ali Özel Ödülü /
Izabela Kowalska Wiczorek - Polonya

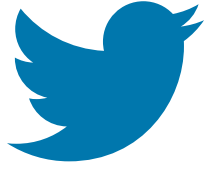
Necmettin Erbakan Özel Ödülü /
Gülcan Külçü - Türkiye

Mirasımız Derneği Özel Ödülü /
Önder Mnerbay - Türkiye

4. Uluslararası Mirasımız Kudüs Karikatür Yarışması Ödül Töreni'nden kareler.

TWİT KÜRSÜSÜ

SOSYAL MEDYA'DA KUDÜS

T.C. Cumhurbaşkanlığı @tcbestepe

"Kudüs, İslam âleminin tamamının ortak davasıdır"

Birelif.. @maarulay_82

"Kudüs bizler için, Selahaddin'in rüyası, Kanuni'nin mirâsı, Abdülhamid'in davasıdır." #104yıllıkhasretKUDÜS

Orta(K)doğu @OrtaKdogu34

Aşk da Kudüs gibi "Uzak değilsin ki bekleyeyim seni
Yakın da değilsin kavuşayım Benim değilsin ki huzur
bulsun kalbim Mahrum da değilim ki seni unutayım Sen;
ortasındasın her şeyin!"

-Mahmud Derviş

Ramazan Selimoğlu @selimoluR

"Zalimler nasıl bir devrimle devrileceklerini yakında
göreceklersiniz!" (Şuara Suresi - 227) #Filistin #Kudüs

Sümeysra @sumy_shn

Tüm dualarda geçmeli Kudüs, iman,sağlık ve şuur gibi.
#104yıllıkhasretKUDÜS

Yahyaabuznaid @yahyazned

Bir sabah gelecek kardan Aydınlık,ve elbette Kudüs
özgürlüğüne kavuşacak,buna inancımız Tam,Allah varsa
yok bir gam.

@sevvalyasrrr

Ey Kudüs, Ey şehrim, Ey sevgilim

SimayTok @NazlTrk03907747

Emin olanın derdiyle dertlenmeyen kadınlar, bağı yanık
#Kudüs yürekli kızları anlayamazlar...!!!
Onlar ki zamanın ötesinde mavera için yaşarlar...!!! Mavera
için ölürler...!!! Sonra mı...??? Sonra Râbleri tarafından razı
olunmuş bir şekilde diriltirler...!!! Hayırlı Cuma'lar...!!

Mahmut Oğuz @_mhmtgz_

Kudüs Mescid-i Aksa'dır. #104yıllıkhasretKUDÜS

Ragıp Koşalar @Mecruh94

Bugün Mescid-i Aksa'yı gördüm rüyamda. Bir elinde Filistin
bir elinde Türk Bayrağı olan çocuk: "Cihad! Cihad!" diye
bağırıp elime tutuşturdu Filistin bayrağını. Ne güzel bir
rüyaydı.

#Kudüs

/mirasimiz

Siz de sosyal medyada yaptığınız
Kudüs ve Mescid-i Aksa konulu
paylaşımlarınızda bizi etiketleyebilir
veya paylaşımlarınızı mail
yoluyla bize gönderebilirsiniz.
sosyalmedya@mirasimiz.org.tr

Mescid-i Aksa bulunan bir cami/ Mescid-i Aksa'da bulunan bir cami		Sertçe çevirmek/ Yaramaz Çocuklar (halk ağzı)		Dokuma liflerinden yapılan bağ/ Ukrayna başkenti		Edirne Havsa ilçesine bağlı belde/ Zihin		Demirden hamuru kazıma aleti		(Resim) Filistinli ünlü şair ve yazar	
										Yemek yemek (İng)	
İkiyüzelli kiloluk bir ağırlık birimi/ Önüme katıp götürmek					Sodyum simgesi/ Calculator Kilo volt Amps Kısaca			Eski Türk evlerinde erkek misafirleri karşılama yeri			
						(...)Terene Tıpta kalp yetmezliği için kullanılan ilaç/ Bir hitap					
Malezya'da Büyük yelkenli gemi		Önce/ Nazlı						Nephelometric Turbidity Unit Kısaca			
				Baygınlığı Geçmiş Olan					Bir besin		
Birlikte/ İçinden Geçen Kandan Veya Öz Sudan Bazı Maddeler Ayrarak Salgı Oluşturan Organ								Neodim simgesi/ Kükürt Simgesi			
									Dikenli ardıç ağacı		
Bir nota/ Korkusuzluk, Emniyet								Haya/ Sıtma ve diğer ateşli hastalıklarda gelen ilk titreme			
(Fince) değil/ Asparajin Amino Asiti (kısaca)			Tatlı olmayan		Kargaşa/ Muharrem ayında pişirilen aşure		Bir Cins Devekuşu		Eşek sesi/ Erkek tilki yavrusu		
			Soy/ Büyük kutu				Yürüyüş buyruğu/ Hükümdar				
Kin besleyen		Mescid-i Aksa bulunan bir kubbe/ Rutubet								Kırmızı	Ak ile az miktarda karanın karışımından oluşan renk
					Arjantin Plakası/ Yemek			Armut kurusu/ En Eski Ana Tanrıça			
Adet/ İyilikbilir kişi				Kademeli anlamında							
										Türk abecesinin yirmi birinci harfi	

BİR AYET

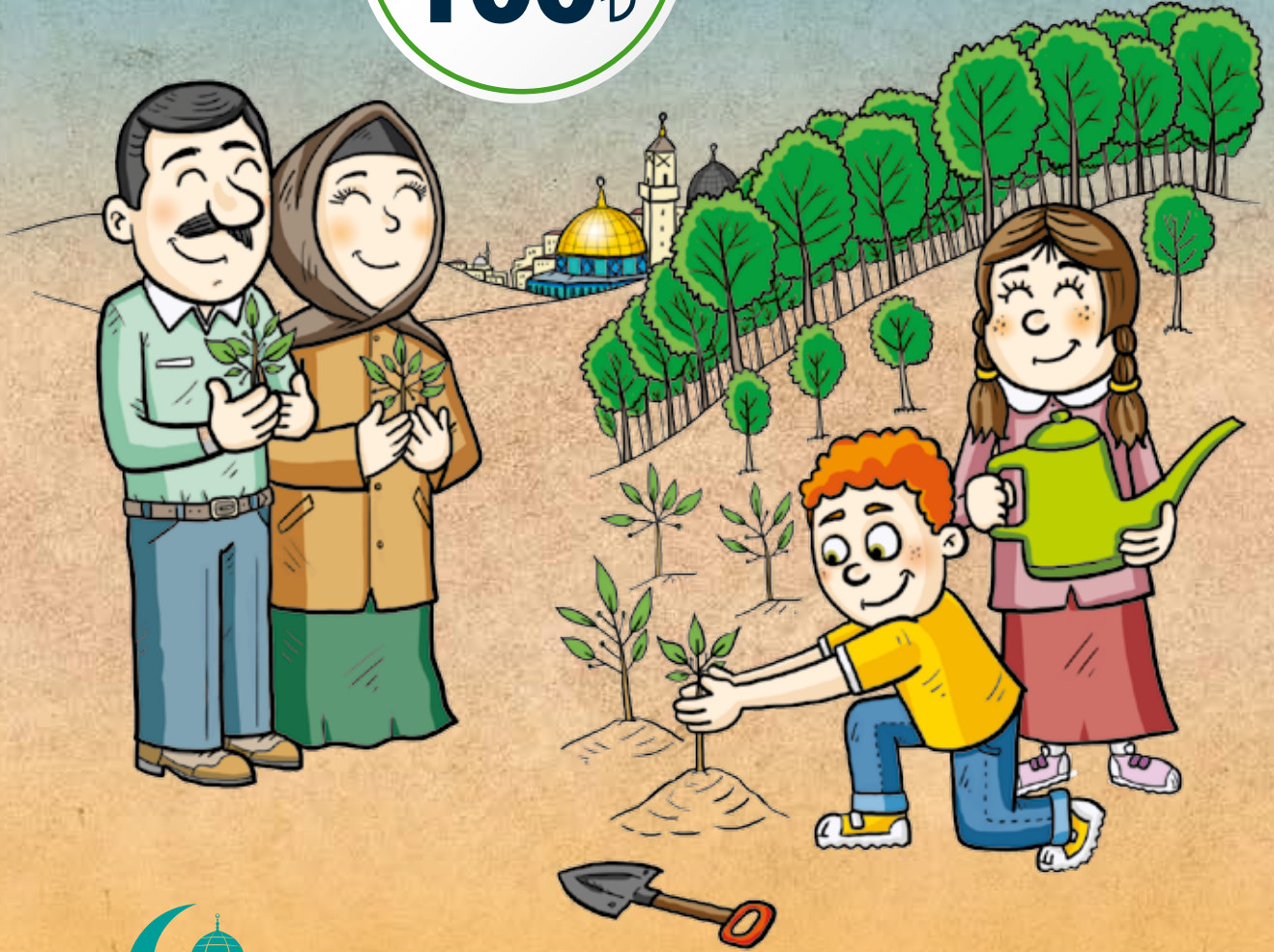
Ey iman edenler! Bilmeden birilerine zarar verip de sonra yaptığınıza pişman olmamanız için, yoldan çıkmışın biri size bir haber getirdiğinde doğruluğunu araştırın. (Hucurat Sûresi, 6)

BİR HADİS

*“Münafığın alâmeti üçtür: Konuştuğunda yalan söyler, kendisine bir şey emanet edildiğinde ihanet eder, söz verdiği zaman sözünde durmaz.”
(Buhârî, Vesâyâ, 8; Müslim, Îmân, 107)*

KUDÜS'E FİDAN AKSA'YA KANDİL OL

BİR ZEYTİN
AĞACI FİDANI
100₺

MİRASIMIZ

0212 524 01 01

Online Bağış:

mirasimiz.org.tr